

Székhely: 1117 Budapest, Bogdánfy u. 1/b

Újbudai Csicsergő Óvoda Telephely: 1117 Budapest, Siroki u. 6.

Újbudai Nyitnikék Óvoda Telephely: 1114 Budapest, Kanizsai u. 17-25.

Pedagógiai Program

Budapest, 2023.

<p>Intézmény OM - azonosítója:</p> <p style="text-align: center;">034442</p>	<p>Készítette: <i>Karkus Mihályné</i></p> <p>Karkus Mihályné, Óvodavezető P.H.</p>
<p>Legitimációs eljárás</p>	
<p>A Pedagógiai Programot 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) bekezdése alapján az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében véleményezte, szakmai javaslatait megette.</p> <p><i>Bardonné Annyal Zsuzsanna</i></p> <p>Bardonné Annyal Zsuzsanna A szakmai munkaközösség nevében</p>	<p>Az Nkt. 72. § (5) a) bekezdése alapján a pedagógiai programot a szülői szervezet megismerte és támogatja annak megvalósítását.</p> <p><i>Csizmazia Géza</i></p> <p>Csizmazia Géza Szülői Szervezet elnöke</p> <p>A nevelőmunkát segítő alkalmazottak a pedagógiai program tartalmáról a tájékoztatást megkapták</p> <p><i>Sipos Erika</i></p> <p>Sipos Erika Nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében</p>
<p>Az óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület a 2011. évi CXCV. tv. 26. § (1), 70. § (2) a) és (3) bekezdésében biztosított döntési hatáskörében 174-1/2022(XII.12.) határozatszámon elfogadta.</p> <p><i>Juhász Tünde</i></p> <p>Juhász Tünde Nevelőtestület nevében</p>	
<p>A 20/2012. (VIII.31.) Emmi rendelet 128.§ (8)^a bek. alapján az óvoda vezetője a külső egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásához beszerzte az iskola-egészségügyi szolgálat és az óvodapszichológus véleményét</p> <p><i>Dr. Kutas Katalin</i> Dr. Kutas Katalin iskola-egészségügyi orvos P.H.</p> <p><i>Dr. Lehotkai Nóra</i> Dr. Lehotkai Nóra iskola-egészségügyi orvos P.H.</p> <p><i>Dr. Nagy Zoltán</i> Dr. Nagy Zoltán iskola-egészségügyi orvos P.H.</p> <p><i>Erdei Eszter</i> Erdei Eszter, óvodapszichológus</p> <p><i>Fegyverneki Edit</i> Fegyverneki Edit, óvodapszichológus</p>	
<p>A nevelőtestület a helyi egészségfejlesztési programot az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el, valamint a diabéteszes gyermekek és az allergiás gyermekek ellátásához kapcsolódó teendők rögzítéséhez beszerzte az iskola-egészségügyi szolgálat támogató véleményét</p> <p><i>Dr. Lehoczkó Péter Gábor</i> Dr. Lehoczkó Péter Gábor főigazgató, Szent-Krisztof Szakrendelő P.H.</p> <p><i>Dr. Kutas Katalin</i> Dr. Kutas Katalin iskola-egészségügyi orvos P.H.</p> <p><i>Dr. Lehotkai Nóra</i> Dr. Lehotkai Nóra iskola-egészségügyi orvos P.H.</p> <p><i>Dr. Nagy Zoltán</i> Dr. Nagy Zoltán iskola-egészségügyi orvos P.H.</p>	

<p>A Pedagógiai Program módosításával – 2023. február 1-i hatályba lépéssel – a fenntartóra a XV- 70/39(2022) iktatószámon nyilvántartott az anafilaxiás sokk intézményi megelőzése érdekében tett fenntartói hosszútávú elköteleződésben foglaltakon túl – többletkötelezettség nem háruul. A fenntartó a Pedagógiai Programot tájékoztatói jog alapján megismerte. Fenntartói határozat száma: 5./2023. (1.34.) KKHatározat</p> <p>..... Fenntartó nevében P.H.</p>	
<p>A Pedagógiai Program módosítása - 2023. február 1-i hatályba lépéssel – a magasabb jogszabályban - Nkt. 26. § (1) bek. - meghatározottak alapján a fenntartóra nem terhel többletkötelezettséget.</p> <p>..... Karkus Mihályné, óvodavezető P.H.</p>	
<p>Pedagógiai Programot az óvoda vezetője döntési hatáskörében Nkt. 26. § (1) bek. alapján a 174-2/2022(XII.12.) számú határozatával jóváhagyta.</p> <p>..... Karkus Mihályné óvodavezető P.H.</p>	
<p>A dokumentum jellege a 20/2012. EMMI rendelet 82. § (3) bekezdése alapján: Nyilvános Megtalálható: az óvodák irodáiban és https://lagymanyosiovi.ujbuda.hu/lagymanyosi-ovoda/dokumentumok</p>	<p>Érvényes és hatályos: 2023. február 1-től visszavonásig</p>
<p>Verziószám: 5./2023.</p>	<p>Készült: 2 db eredeti példányban Iktatószám: 819/28-2022.</p>

Tartalom

BEVEZETŐ GONDOLATOK	6
ÓVODÁNK JELLEMZŐ ADATAI	7
A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE	8
I. A MI ÓVODÁNK – HELYZETKÉP	10
1. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA	10
1.1. Székhely.....	11
1.2. Újbudai Nyitnikék Óvoda Telephely.....	12
1.3. Újbudai Csicsergő Óvoda Telephely.....	13
2. ÓVODÁNK FELVÁLLALJA A KÖVETKEZŐ SPECIÁLIS FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSÁT:.....	14
3. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI	14
3.1. Humán erőforrás	15
3.2. Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága.....	16
3.3. Az óvoda szűkebb és tágabb környezete	24
II. KÜLDETÉSÜNK ÉS NEVELÉSFILÓZÓFIÁNK, GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉPÜNK	26
1. NEVELÉSI ALAPELVEINK.....	27
2. GYERMEKKÉPÜNK	27
2.1. Gyermekképünk alapja	28
2.2. Nevelőmunkánk gyakorlatában az egyensúly megteremtésére törekszünk	28
3. PEDAGÓGUSKÉPÜNK.....	29
4. ÓVODAKÉPÜNK	30
III. NEVELÉSI FELADATAINK	32
1. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA:	32
2. ÁLTALÁNOS FELADATAINK:	32
2.1. Az egészséges életmód alakítása	33
2.2. Egészségfejlesztési program.....	38
2.3. A környezettudatos magatartás megalapozása.....	41
2.4. Újbuda Környezettudatos Óvodája Program	43
3. MOZGÁSSZERVI PREVENCIÓS TORNA AZ ÓVODÁBAN	44
4. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	46
4.1. Az óvodapszichológus.....	49
4.2. NyugiOvi Program	50
4.3. A gyermekek közötti együttműködés szabályai:	50
5. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	52
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	55
1. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	55
1.1. Napirend.....	56
1.2. Hetirend.....	56
2. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE.....	57
2.1. Családokkal való együttműködés.....	57
2.2. Óvodánk alapítványával való együttműködés	60
2.3. Bölcsődékkal való együttműködés	60
2.4. Iskolákkal való együttműködés	60
2.5. Fenntartóval való együttműködés.....	61
2.6. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. kerületi Tagintézményével való együttműködés.....	61
2.7. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Tagintézményeivel való együttműködés.....	62

2.8. Gyermek programokat ajánló kulturális intézményekkel, szolgáltatókkal való együttműködés.....	63
2.9. Az óvoda orvosaival, védőnőivel és az allergológiai szakrendelővel való együttműködés.....	63
2.10. Az Újbudai Humán Szolgáltató Központtal való együttműködés.....	63
2.11. Az Újbudai Pedagógiai Irodával való együttműködés.....	64
2.12. Egyházakkal való együttműködés.....	64
2.13. Az óvoda külhoni kapcsolatai.....	64
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	64
1. A JÁTÉK.....	64
2. VERSELÉS, MESÉLÉS.....	68
3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC.....	71
4. RAJZOLÁS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA.....	74
5. MOZGÁS.....	77
6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE - A MIKRO ÉS MAKRO KÖRNYEZET – BENNE A MATEMATIKAI NEVELÉS – MEGISMERÉSE.....	80
7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK:.....	84
8. A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	87
9. AZ INFORMÁCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS KULTÚRA MEGALAPOZÁSA, AZ IKT ESZKÖZÖK HASZNÁLATA.....	88
VI. HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEINK, RENDEZVÉNYEINK.....	90
VII. INKLUZÍV NEVELÉS – INTEGRÁCIÓ A SAJÁTOSSÁGOK MEGŐRZÉSÉVEL, A KÜLÖNBÖZŐSÉGEKHEZ VALÓ ALKALMAZKODÁSSAL – A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	93
1. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK.....	94
1.1 Beszédfogyatékos sajátos nevelési igényű kisgyermek.....	96
1.2. Egyéb pszichés zavarokkal küzdő sajátos nevelési igényű kisgyermek.....	99
1.3. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek.....	100
1.4. A gyermekek fejlettségállapotának mérése.....	102
2. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ TEVÉKENYSÉGÜNK:.....	108
2.1. Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén.....	109
2.2. Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás.....	112
3. AZ ÉRZÉKENYÍTŐ PROGRAM.....	113
VIII. DOKUMENTÁCIÓNK, TERVEZŐMUNKÁNK.....	113
1. CSOPORTNAPLÓNK – TERVEZŐ MUNKÁNK:.....	114
1.1. Csoportnaplónk tartalma:.....	115
1.2. Foglalkozás vázlat.....	118
2. A GYERMEKEK FEJLŐDÉSI NAPLÓJA.....	119
3. FELVÉTELI- ÉS MULASZTÁSI NAPLÓ.....	121
FELHASZNÁLT IRODALOM:.....	123
ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS.....	124
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	125
FÜGGELÉKEK	
1.sz. függelék: „Beszéljünk egy nyelven”. A Lágymányosi Óvoda irányelvei az óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezéséhez	
2.sz. függelék: A Lágymányosi Óvoda tehetséggondozó programja	
JEGYZŐKÖNYV	

Bevezető gondolatok

„A jó óvodában a gyermekek egyéni ütemben és egyéni módon fejlődhetnek, ugyanakkor a közös tapasztalatok, a közös élmények, az együtt megélt események összetartják a csoportot, és a közös hagyományok, szokások mentén tudnak együttműködni, együtt játszani, együtt gondolkodni.”

(<https://hirmagazin.sulinet.hu/hu/ovoda/mitol-jo-egy-ovoda>
5. bekezdés. Utolsó letöltés: 2022. 04. 16.)

Gyermekeinket körül veszi a **felgyorsult, folyamatosan változó világ**, mely nagy hatással van rájuk, mindemellett nekünk - pedagógusoknak - figyelembe kell vennünk a sok új szakmai, törvényi és a külső környezeti változásokat.

Pedagógiai Programunkat az **Óvodai Nevelés Országos Alapprogram iránymutatása**, szellemisége, cél- és feladatrendszere alapján és a **Lágymányosi Óvoda sajátosságait** követve készítettük el. Figyelembe vettük korunk gyermekinek életkori sajátosságait, az őket érő „impulzusokat”, sokféle és hatványozott inger gazdag környezeti hatásokat.

A Pedagógiai Programunkban foglaltak az alapja és egyben meghatározója annak a **közös értékrendnek**, melyet minden dolgozónak követnie kell, az intézménybe járó gyermekek sikeres, pozitív kimenetelű nevelése, fejlesztése érdekében. **Hangsúlyos a gyermekközpontúság, a gyermekek tisztelete, a játék, mint az óvodáskorú gyermek legfontosabb tevékenysége.**

A **kompetencia területek** teljes körű megjelenítésével igyekszünk a **gyermekek számára szükséges műveltségterületeket** közvetíteni, az óvodai alapszolgáltatást biztosítani.

Fontos számunkra az is, hogy megjelenjen programunkban a **szakmai értéktöbblet**, mely pedagógiai munkánkat **színesebbé, innovatívabbá** teszi. Pedagógiai feladatvállalásunk során figyelembe vesszük a gyermekek személyiségfejlődését, viselkedését, érdeklődését, az otthonról hozott ismereteiket, tapasztalataikat, az esélyegyenlőség megteremtése mellett.

Bízunk abban, hogy az óvodánkba járó gyermekek **kellemes, derűs, harmonikus éveket töltenek** itt és biztos alapokon nyugvó **ismeretekkel, képességekkel kezdik el iskolás éveiket**. Az is fontos számunkra, hogy a gyermekek szülei - az óvodába lépés pillanatától - ismerjék Pedagógiai Programunkat, az abban foglaltakat elfogadják és megvalósítását támogassák.

Kerületünk Lágymányosi régiójában sokan keresik fel és választják óvodáinkat. Célom, hogy a székhely és a két óvodai telephely - meglévő értékeik megőrzése mellett - egyformán pozitív szakmai megítélésnek örvendjen.

Budapest, 2022. november 30.

Karkus Mihályné, óvodavezető

Óvodánk jellemző adatai

Az óvoda fenntartója, címe és elérhetősége:

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata

Telefon: 06-1/372-4500

E-mail: hivatal@ujbuda.hu

Web: <https://ujbuda.hu/>

Az intézmény hivatalos elnevezése: Lágymányosi Óvoda

Az intézmény **székhelye**, elérhetősége:

1117 Budapest, Bogdánfy u. 1/b

Telefon: 06-1/365-1249 +36-30-815-1230

E-mail: info@lagymanyosiovi.ujbuda.hu

Web: <http://lagymanyosiovi.ujbuda.hu/>

Az óvodavezető, a függetlenített óvodavezető-helyettes, a helyi óvodavezető-helyettesek és az óvodatitkár neve és elérhetősége óvodánk honlapján található.

Telephelyek:

Újbudai Csicsergő Óvoda Telephely

Az intézmény címe és elérhetősége:

1117 Budapest, Siroki u 6.

Telefon: 06-1/ 209-5825 +36-30-815-1236

E-mail: info@lagymanyosiovi.ujbuda.hu

Web: <http://lagymanyosiovi.ujbuda.hu/>

A helyi óvodavezető-helyettesek és az óvodatitkár neve és elérhetősége óvodánk honlapján található.

Újbudai Nyitnikék Óvoda Telephely

Az intézmény címe és elérhetősége:

1114 Budapest, Kanizsai u 17-25.

Telefon: 06-1/209-9187 +36-30-815-1233

E-mail: info@lagymanyosiovi.ujbuda.hu

Web: <http://lagymanyosiovi.ujbuda.hu/>

A helyi óvodavezető-helyettesek és az óvodatitkár neve és elérhetősége óvodánk honlapján található.

Az óvoda férőhelyszáma: 523 fő

- Székhely: 133 fő
- Újbudai Csicsergő Óvoda Telephely: 150 fő
- Újbudai Nyitnikék Óvoda Telephely: 240 fő

Az intézményvezetés tagjai:

- óvodavezető és függetlenített óvodavezető helyettes
- óvodavezető helyettes 1. és óvodavezető helyettes 2.
- szakmai munkaközösség vezetők

Fogadóóra: Előzetes megbeszélés szerint

Fejlesztést segítő szakemberek:

- Logopédus
- Prevenációs mozgásfejlesztő pedagógusok
- Gyógypedagógus
- Óvodapszichológus

Elérhetőségük: a hirdetőtáblán, a fejlesztő szoba ajtaján megtalálható

Fogadó órájuk: Előzetes megbeszélés szerint

Az óvoda működési köre: Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata által kijelölt körzete.

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatói intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm.rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm.rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról

- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. LXXIX. törvény
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Budapest XI. kerület Újbuda Önkormányzat hatályos Köznevelési Koncepciója
- Újbuda Kerületi Környezetvédelmi Program 2021-2026
- Az óvoda szakmai témakörben meghozott nevelőtestületi határozatai

Az óvoda működési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások (Oktatási Hivatal):

- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve
- https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/A_Sajatos_nevelési_igény_u_gyermekek_ovodai_nevelésének_irányelve.docx
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/irányelvek_nemzetiségi_oktatashoz
- Összevont Önértékelési kézikönyv, Hatodik, javított kiadás
- https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/psze/Onertekelesi_kezikonyv_2022.pdf
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Hatodik, módosított változat
- https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/pedminosites/2021/utmutato_a_pedagogusok_minositesi_rendszerében_6.pdf
- KIEGÉSZÍTŐ ÚTMUTATÓ az Oktatási Hivatal által kidolgozott, Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez c. dokumentumhoz
- https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/ovoda_kieg_2018.pdf

A dokumentumban felhasznált képek forrása:

<https://hu.pinterest.com/pin/344947652684317721/>

I. A MI ÓVODÁNK – HELYZETKÉP

1. Óvodánk bemutatása

A Lágymányosi Óvoda a XI. kerületben található, egy székhelyet és két telephelyet magába foglaló intézmény. A névválasztás magában hordozza az intézmény földrajzi elhelyezkedését (Lágymányosi régió). Székhelye a Bogdánfy utca 1/b szám alatt működik 5 csoporttal, telephelyei a Siroki utca 6. szám alatt 5 csoporttal működő Újbudai Csicsergő Óvoda Telephely (továbbiakban: Csicsergő Telephely) és a Kanizsai utca 17-25. szám alatt 8 csoporttal működő Újbudai Nyitnikék Óvoda Telephely (továbbiakban: Nyitnikék Telephely). A székhely és mindkét telephely rendelkezik helyi értékekkel és sajátosságokkal, melyeket Pedagógiai Programunkban is szem előtt tartunk, az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülése mellett, melyben megkötetéseket csak a gyermek érdekének védelmében fogalmazunk meg.

Óvodánk közössége szakmai tevékenységében értékmegőrző és értéket megújító szerepet is felvállal, mely általános érvényben az emberi, a természeti, a tárgyi értékek tiszteletére való nevelést jelenti. A valódi esélyegyenlőség megteremtésére, így a gyermekek érzelmi és értelmi intelligenciájának, kompetenciáinak fejlesztésében egyensúlyra törekszünk. Hivatásunkban - az intézményi telephelyek azonos értékrendjének megfelelően - szakmai prioritásként kezeljük a következő óvodapedagógiai feladatokat:

- a közösségi nevelést, közösségformálást, szocializációt,
- a szabad játékot,
- az anyanyelvi nevelést,
- a magyarság-tudat alakítását és hazánk hagyományainak ápolását,
- a környezettudatos és egészséges életmód megalapozását,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését, az óvodánk Alapító Okiratában meghatározottak alapján.

A színvonalas pedagógiai munka érdekében elkötelezettséget vállalunk a pedagógiai kompetenciák minél teljesebb érvényesülése mellett, mely szakmai tájékozottságot, módszertani felkészültséget, innovatív szemléletet, aktív kommunikációt, ön reflektív értékelést, megújulásra való készséget, nyitottságot, együttműködést, toleranciát és empátiát kíván tőlünk. A telephelyek közelsége, infokommunikációs lehetőségeink minden tekintetben segítik az aktív szakmai párbeszéd és az együttműködés gyakorlatát.

1.1. Székhely

1117 Budapest, Bogdánfy u. 1/b.

A székhely épülete közlekedési szempontból jól megközelíthető, a Petőfi híd budai hídfőjénél, a lágymányosi régió zöldövezetében található. Környezetébe jól beilleszkedő, a forgalomtól elzárt, csendes, nagy udvarral ellátott, kétszintes

épület. Óvodánk földszintjén kettő, az emeleti részen három csoportszoba található. Az intézmény 1971-ben épült egy országos vetélkedő jutalmaképpen. A családok számára könnyebbséget jelent, hogy szomszédságában bölcsőde és a közelben általános iskola is megtalálható.

Óvodánk mind az öt csoportszobája tágas, világos, esztétikusan berendezett. Csoportjainkhoz tartoznak fürdő és mosdóhelyiségek, valamint a folyosókon öltözők. Az épületben egy jól felszerelt tornaszoba áll rendelkezésünkre, mely biztosítja gyermekeink testi nevelését/mozgásfejlesztését. Külön fejlesztőszobák adnak helyet segítő szakembereink (logopédus, óvodapszichológus, gyógypedagógus, prevenciósz mozgásfejlesztő pedagógus) fejlesztő munkájának.

Udvarunk nagy, terepe változatos, mely gazdag és sokszínű mozgáslehetőséget biztosít a gyermekek számára. Virágok, cserjék, bokrok tarkítják e területet, de megtalálhatók a nagyon kedvelt babaházak, foci pályák és mászó kák is.

A gyermekek óvodai életének szervezésében a játék, a játékos tevékenykedtetés, a testi- lelki egészséget szolgáló sokszínű mozgáslehetőség biztosítása alapvető cél. Pedagógiai munkánk során legnagyobb hangsúlyt a környezettudatos, környezetbarát szemlélet formálása kapja, melynek célja az óvodai élet folyamatában a gyermekek számára közel hozni a természet, környezet megismerését, szeretetét, védelmét, a fenntarthatóságra nevelést, mely munkánk eredményeképpen Zöld Óvoda címmel rendelkezünk. Kiemelten kezeljük a mozgás fejlesztését, ezért sokféle mozgásforma mellé beépítjük a néptánc mozgáselemeit is.

Óvodánk, mint székhely, ad helyet az Óvodavezető irodájának, a központi titkárságnak, valamint a szakmai, munkáltatói, tanügyigazgatási és gazdálkodási feladatok irányítása is innen történik.

1.2. Újbudai Nyitnikék Óvoda Telephely 1114 Budapest, Kanizsai utca 17-25.

A Nyitnikék Telephely épülete csendes, egyirányú utcában helyezkedik el Lágymányos központjában. Az óvoda közelében megannyi kirándulási és játszási lehetőség gazdagítja óvodásaink életét:

Feneketlen-tó, Fővárosi Művelődési Ház, parkok, több játszótér és sportpálya. Az óvoda, közlekedési szempontból ideális helyen, több közlekedési csomópont közelében található.

Az 1973-ban épült, kétemeletes „U” alakú panel épületben 8 csoportszoba található, csoportonként külön mosdókkal és öltözőkkel. A csoportszobák tágasak és a nagy ablakoknak köszönhetően igen világosak, megújult, korszerű bútorokkal, játékokkal vannak felszerelve, sőt van csoportszoba, ahol interaktív tábla is található. Az óvodapedagógusok mindig aktuális dekorációval, gyermekmunkákkal díszítik a belső teret, amely kellemes és barátságos hangulatot sugároz. Gyermekmunkákat helyezünk el a gyermeköltözők parafa tábláin, a folyosókon, a felnőtt helyiségekben, és évente egyszer az óvoda kerítésén is. A csoportokhoz tartozó öltözők, mosdók is jól felszereltek, szépen dekoráltak, barátságosak.

Egy nagy tálalókonyhával, és két csoportonként egy kis tálalókonyhával rendelkezünk, melyek a gyermekek gyorsabb és színvonalasabb kiszolgálását biztosítják.

Fejlesztőszobánk interaktív táblával és egyéb korszerű fejlesztőjátékokkal felszerelt, hasonlóan tornatermünkhöz, mely biztosítja a gyermekek rendszeres, egészségfejlesztő testmozgását.

Óvodánk udvara fákkal árnyékolat, változatos, különböző mozgástevékenységet biztosító játszóeszközzel rendelkezik. Minden csoport számára külön udvarrész áll rendelkezésre, természetesen az átjárhatóságot biztosítjuk az udvarrészek között, a játszó gyermekek számára, állandó óvodapedagógusi felügyelet mellett. A négy földszinti csoport terasz- és udvarkapcsolatos. A jó idő beálltával a gyermekek a teraszon étkezhetnek, melyek modern árnyékolókkal felszereltek, így biztosítják a gyermekek számára a zavartalan étkezést, játékot a napsütésben is.

Környezettudatos „Madárbarát” és Zöld Óvoda vagyunk, valamint az egészségneveléssel kapcsolatos életmód megalapozását, gyakorlatát is beépítjük az óvodai nevelés folyamatába.

Az intézmény egyedisége tükröződik az IKT (információs és kommunikációs technológia) eszközök óvodai alkalmazásában. Ezen eszközöket az óvodai csoportokban, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztésében alkalmazzuk. A gyermekek életkori

sajátosságait, egyéni képességeit, érdeklődési körét figyelembe véve építjük be a mindennapi óvodai életbe.

1.3. Újbudai Csicsergő Óvoda Telephely

1117 Budapest, Siroki utca 6.

A Csicsergő Telephely épülete a Móricz Zsigmond körtér szomszédságában, az Allee bevásárlóközponttal szemben, de a városi forgalomtól mégis elzártan, csendes utcák

mentén, tömegközlekedéssel könnyen megközelíthető városrészben helyezkedik el. Működését 1971-ben, az ekkor épült társasház félemeletén kezdte meg. Az intézmény 5 csoportszobája és az egyenként hozzájuk rendelt öltözők és mosdók kialakítása egységes szerkezetű, így a gyermekek számára is könnyű tájékozódást, ezzel biztonságos átjárhatóságot jelent.

Tornaszobánk gazdag eszköztárával és terével szolgálja a testi nevelést és a játékos nagymozgásos tevékenységek, a mozgásfejlesztő foglalkozások lebonyolítását. Ugyanakkor ez a tér szolgál arra is, hogy a teljes óvodai közösséget befogadja az év során jelentkező ünnepeink, eseményeink alkalmával: állandóan visszatérő találkozási pont az együttes élmények mentén történő közösségformálásban.

Logopédiai- és fejlesztőszobánk helyet ad a segítő szakembereink fejlesztő tevékenységének ugyanúgy, mint a szülőkkel történő fogadó órák lebonyolításának.

A társasházakkal körbezárt belső udvarunk biztonságos és áttekinthető teret nyújt a gyermekek szabad levegőn történő tartózkodásához. Színes, óriás mászókáink, szármosságában és változatosságában is gazdag játékszereink biztosítják gyermekeink számára az ötletdús játékélmények megélését.

A városrész bővelkedik könnyen elérhető parkokkal, szabad játszóterekkel, melyeket séták alkalmával keresünk fel, a nagyobb teret igénylő, újszerű mozgásos élmény biztosítása érdekében.

Birtokoljuk a Zöld Óvoda és a „Madárbarát Óvoda” titulust, melynek nem csupán az évente visszatérő, specifikus programszervezésünkkel felelünk meg, de állandó gondoskodásunkkal a madarokról, tudatos tevékenységtervezésünkkel is.

2. Óvodánk felvállalja a következő speciális feladatok megvalósítását:

Speciális tartalmak	Székhely	Csicsergő telephely	Nyitnikék telephely
Újbuda Környezettudatos Óvodája Program	x	x	x
Érzékenyítő Program	x	x	x
Biztonságos Közlekedésbiztonsági Program	x	x	x
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fogadása (különleges bánásmódot igénylő, valamint hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek)	x	x	x
Gyógypedagógiai ellátás biztosítása (SNI gyermekek)	x	x	x
Mozgásszervi prevenciós torna biztosítása	x	x	x
Logopédiai ellátás biztosítása	x	x	x
IKT eszközök használata (interaktív tábla, projektor, számítógép, laptop, notebook, nyomtató, cd lejátszó, fényképezőgép, dvd lejátszó, diavetítő, wi-fi elérhetőség, Bee-bot oktatási robot, digitális tábla) integrálása a tematikus tervekben középső csoporttól	x	x	x
Mozgáskotta alkalmazása	x	x	x
Allergiával élő gyermekek óvodai ellátása	x	x	x

A speciális feladatok megvalósítása a pedagógus módszertani szabadságának, az egyéni nézeteinek, egyéni értékrendjének és egyéni erősségeinek érvényesülésével és figyelembevételével történik.

3. A program megvalósításának személyi és tárgyi feltételei

Alapvető céljaink

Az óvodai nevelés magas színvonalának biztosítása mellett hozzáférhetőségének garantálása is fontos. Ezen kívül **figyelmet kell fordítani** többek között **a környezetre, az infrastruktúrára, a személyzeti ellátottságra, az irányításra és a minőségbiztosításra** is.

Az óvodai nevelésünk tekintetében **integrált megközelítést kell alkalmazni, bevonva valamennyi érintett felet** – így a családokat is –, és szoros együttműködést kell kialakítani a nevelőmunkát segítő szakszolgálatokkal.

Célunk, hogy az óvoda az **optimális személyi és tárgyi feltételeket tudjon biztosítani a kisgyermekek számára** személyiségük kibontakoztatásához.

3.1. Humán erőforrás

Célunk: Elhivatott, megbízható és magasan kvalifikált munkatársak alkalmazása, a fenntartó által biztosított státuszok teljes betöltésével.

Óvodai csoportjainkban 2 fő felsőfokú (növekvő számban egyetemi) végzettségű óvodapedagógus dolgozik váltásban, a déli órákban fedési idővel. Munkájukat, a gyermekek gondozását-nevelését segíti egy dajka és meghatározott időközönként egy fő pedagógiai asszisztens. Gyógypedagógus, óvodapszichológus és utazó szakszolgálati szakemberek gondoskodnak a szükséges kiegészítő fejlesztésekről.

Pedagógusaink és nevelő-oktató munkát segítő munkatársaink:

		Székhely	Csicsergő	Nyitnikék	Össz.
pedagógusok	óvodavezető				1
	függ. óv. vezető-helyettes				1
	óvodapedagógus, <i>ebből</i>	10	10	16	36
	- óv. vezető-helyettes 1.	1	1	1	3
	- óv. vezető-helyettes 2.	1	1	1	3
	gyógypedagógus				1
	óvodapszichológus				1
	prevenációs mozgásfejlesztő pedagógus				5
pedagógiai munkát közvetlenül segítő	dajka	5	5	8	18
	pedagógiai asszisztens	2	3	3	8
	gyógypedagógiai asszisztens			1	1
egyéb, nevelő-oktató munkát segítő	óvodatitkár	1	1	1	3
	kertész	1	1	1	3
	konyhai segítő	1	1	1	3
	takarító	1	1	2	4

A nevelőtestület és a pedagógiai munkát segítő kompetenciái

Minden pedagógus rendelkezik a munkaköréhez szükséges felsőfokú végzettséggel, ezen felül 7 fő egyetemi/MA diplomával és 13 fő szakvizsgával is. A besorolásokat tekintve 3 fő Mester és 12 fő Pedagógus II fokozatba minősült pedagógussal büszkélkedhetünk.

Nevelő munkát segítő létszám 80%-a érettségizett, a dajkák 61%-a rendelkezik dajkai képesítéssel, a pedagógiai asszisztensek 45%-a rendelkezik pedagógiai asszisztensi képesítéssel. Több technikai alkalmazottunk tanul óvodapedagógusnak jelenleg is, és többen kívánnak óvodapedagógusi képzésben részt venni. Munkatársaink továbbképzési irányultságát óvodánk Továbbképzési Programja részletezi.

A személyi feltételek biztosításához az 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet 6. sz. melléklete az irányadó, mely részletesen az SzMSz-ben szabályozott.

A humánerőforrással kapcsolatos feladatok:

Az óvodavezető esetében: Az intézmény vezetése - hatáskörének megfelelően - hatékonyan együttműködik a fenntartóval a személyi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

A dolgozók esetében: A humánerőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzik a vezető, vezető-helyettesek számára.

A vezetők kellőképpen felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.

Sikerkritérium:

A gyermekcsoportok neveléséhez, gondozásához szükséges pedagógus, és nevelő-oktató munkát segítő dolgozók létszáma megfelelő, és végzettségük, képzettségük megfelel a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak.

3.2. Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága

A továbbképzések területei a közös szakmai értékrendünkhöz kapcsolódó szakmai többletek megszerzésére irányulnak, így feltételezik a helyi pedagógiai programunk gyakorlati megvalósítását, képviselőjét.

Az elkövetkezendő években óvodapedagógusaink tervezett akkreditált továbbképzéseinek irányultságát – az érintettek igényeire is alapozottan – pedagógiai programunk cél és feladatrendszeré határozza meg.

Célunk, hogy pedagógusaink és a nevelő-oktató munkát segítő dolgozóink olyan képzésekre, szakmai napokra, konferenciákra jelentkezzenek, melyek koherenciát mutatnak óvodánk pedagógiai programjával, alapító okiratunkkal:

- anyanyelvi- és mozgásfejlesztés,
- különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése és fejlesztése, tehetséggondozás
- környezettudatos nevelés, egészséges életmód,
- érzékenyítő program,
- IKT kompetenciák.
- az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek óvodai speciális ellátásához szükséges tanfolyamok.
- Az óvodapedagógusoknak és a munkájukat segítő szakembereknek allergiás gyermek óvodába kerülésekor tisztában kell lenniük a különböző allergiák típusával, tüneteivel és kezelésével, valamint pontos információikkal kell rendelkezniük a szükséges korlátozásokról. Például nagyon fontos, hogy a pedagógusok be tudják adni az Epipen

injekciót anafilaxiás sokk esetén, illetve ismerjék az újraélesztés folyamatát. Ehhez elengedhetetlen, hogy a pedagógusok és a munkájukat segítők megfelelő oktatásban részesüljenek, hogy fel tudják ismerni a súlyos allergiás reakciót, tudják a sorrendet, mikor mit kell tenni, és szükség esetén be tudják adni az injekciót, mert ezzel életet tudnak menteni.

Célunk továbbá: A pedagógus életpályával kapcsolatos (portfólióírás, gyakornok segítése, önértékelésre, tanfelügyeletre és minősítésre felkészítő) képzéseken való részvételt biztosítjuk az érdeklődők számára. Szorgalmazzuk a szakmai-pedagógiai szolgáltatás, szaktanácsadás igénybevételét. Az értékelések során fejleszthetőként megjelölt területeken belső és külső képzési lehetőségeket keresünk kollégáink számára.

A továbbképzések lehetséges színterei: Főiskola, egyetem, Oktatási Hivatal, POK, fenntartó vagy engedéllyel rendelkező szolgáltató által szervezett képzés, konferencia.

Az óvodavezető feladatai:

Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló információszerzésre (konferenciák, előadások, egyéb források).

Engedi, és szívesen befogadja a tanulás-tanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket.

Irányítja és aktív szerepet vállal a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában (az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásában) és működtetésében;

Részt vállal az óvodapedagógusok tevékenységeinek látogatásában, megbeszélésében.

A pedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.

Támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében.

Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére.

Alkalmat ad a pedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, a feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít.

Rendszeresen felméri, milyen szakmai, módszertani tudásra van szüksége az intézménynek.

A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének.

Lehetőséget biztosít szaktanácsadó igénybevételére, segíti a kapcsolattartást, a tanácsadás lebonyolítását.

Az intézményben dolgozók feladatai:

Történjen meg a tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekből származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.

A stratégiai tervek megvalósítása legyen tanévekre bontva, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)

Az intézmény rendelkezzen továbbképzési programmal, melynek elkészítése a munkatársak bevonásával, az intézményi szükségletek és az egyéni életpálya figyelembevételével történt.

Az intézmény kövesse a továbbképzési programban, beiskolázási tervben leírtakat.

A humán erőforrás képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történjen, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak.

A pedagógus feladatai:

Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejlesztendő területek) megfelelően készítsen önfejlesztési tervet, a szükséges feladatokat ütemezze és hajtsa végre.

Legyen nyitott a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, használja fel azokat szakmai fejlődése érdekében.

Legyen tisztában szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és legyen képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.

Rendszeresen tájékozódjon a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, használja ki a továbbképzési lehetőségeket.

Rendszeresen tájékozódjon az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.

Munkájában alkalmazzon új módszereket, tudományos eredményeket.

Sikerkritérium:

Az óvodai élet minden területén korszerű ismeretekkel rendelkező, a kor kihívásaihoz és a változásokhoz alkalmazkodni tudó, de stabil értékrenddel rendelkező alkalmazottak dolgoznak óvodánkban.

3.2.1. A különböző továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák óvodán/szervezeti egységeken belül történő átadásának módszertana, eljárása

A pedagógusok és a nevelő-oktató munkát segítő munkatársak szakmai fejlődéséhez fontosnak tartjuk a továbbképzéseken, konferenciákon megszerzett ismeretek belső, és a székhely, telephely intézmények közötti továbbadását.

Ennek egyik formája, amikor a pedagógus beépíti új ismereteit napi munkájába, majd tapasztalatait spontán vagy szervezett formában megosztja kollégáival.

A képzésen részt vett pedagógus, pedagógiai asszisztens, dajka feladatai:

A képzés után minél hamarabb tájékoztassa a vezetőt, a függetlenített helyettest az ott szerzett ismeretekről, kompetenciákról.

Ismereteit adja át kollégáinak is, megbeszélésen szóban, vagy gyakorlati bemutatón. A belső képzési lehetőségről a vezetőknél, vagy a szakmai munkaközösség vezetőjén keresztül tájékoztassa mindhárom óvoda nevelőtestületét, alkalmazotti közösségét - különös tekintettel a gyakornokokra.

A képzésen kapott szakmai anyagokat ossza meg a nevelőtestület, alkalmazotti közösség tagjaival – online vagy nyomtatott formában.

Az óvodavezető feladatai:

Aktívan működtesse a munkaközösségeket, az egyéb csoportokat (projektcsoporthoz például intézményi önértékelésre), vezetői jelenléte fontosságának tükrében vegyen részt a team munkájában.

Kezdeményezze, szervezze és ösztönözze az intézményen belüli együttműködések kialakítását.

Szorgalmazza a belső tudásmegosztás különböző formáit, ezt munkatervi szinten is jelenítse meg.

Az intézményben dolgozók feladatai:

A problémák megoldására alkalmas módszerek, jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (ötletek, egyéni erősségek) és külső erőforrások (például pályázati lehetőségek) és szakmai támogatások feltérképezése és bevonása legyen természetes gyakorlata az intézménynek.

Az intézményben legyen rendszeres, szervezett a belső továbbképzés, a jó gyakorlatok ismertetése, támogatása.

A belső tudásmegosztás működtetésében a munkaközösségek komoly feladatot vállaljanak.

Az intézmények munkatársai a továbbképzések tapasztalatainak megosztásához belső továbbképzési konzultációs programokat szervezzenek.

Az intézmény munkatársai gyűjtsék és osszák meg a jó gyakorlatokat az intézményen belül és kívül.

Sikerkritériumok:

Egymás tudását elismerő, az információkra kíváncsi, egymástól tanuló, jó gyakorlatokat gyűjtő, és azokat továbbadó pedagógusok és nevelő-oktató munkát segítők közössége.

A székhely és a telephely óvodák között létrejön, és napi gyakorlattá válik a rendszeres tudásmegosztás.

3.2.2. Reflektív pedagógiai szemlélet és gyakorlat

Az igényes óvodapedagógus képes elemezni munkáját, tudja, hogy mit, miért és hogyan csinál. Nem elégszik meg a pusztán rutinnal, azzal, hogy 'így szoktam, szoktuk, ez korábban már bevált'.

„A reflexióra, azaz megfigyelésre, elemzésre és értékelésre való képesség a pedagógiai professzió alapköve.” (Hunya Márta)

Az óvodapedagógusok feladatai:

- az alkalmazott módszerek folyamatos figyelése, értékelése, és szükség szerinti módosítása
- szükség és lehetőség szerint a folyamatos, értékelő magatartás és figyelem adatokra, a gyermekek folyamatos megfigyelésére épül
- hospitálást követő egy héten belül reflexió eljuttatása az érintett kolléga számára
- a szakmai fejlődés tudatos irányítása

Elvárt eredmények:

A reflektív óvodapedagógus

- feltárja, behatárolja és megkísérli megoldani a csoportjában felvetődő problémákat;
- tisztában van azzal, hogy ő maga is adott értékekkel és feltételezésekkel lép be a foglalkozásra, következőképpen képes kritikusan szemlélni ezeket az értékeket;
- figyelembe veszi azt az intézményi és kulturális környezetet, amelyben nevel;
- részt vesz az ütemterv kidolgozásában és részese az óvodafejlesztésnek, felelősséget érez saját szakmai fejlődéséért
- önelemző gondolkodásának lényege, hogy annak minősége, érvényesítése és a nevelés sikeressége összefügg.

A pedagógiai asszisztensek, dajkák intézményközi és az egyes megvalósítási helyeken történő szakmai fejlesztésének, folyamatos továbbképzésének célja munkaköri feladataik

minőségi szinten való ellátásának segítő támogatása: a gyermekekkel, óvodapedagógusokkal, a közvetlen munkatársakkal, és a szülőkkel való kapcsolat eredményességének területein.

3.2.3. Intézményünk belső továbbképzési rendszere

A Lágymányosi Óvoda nevelőtestülete az intézmény szakmai munkájának irányítása, tervezése, szervezése és ellenőrzése érdekében óvodaközi

- szakmai munkaközösségeket és
- támogatói munkacsoportokat hozott létre.

A munkaközösségek és a munkacsoportok a szakmai szervezetfejlesztés meghatározó bázisát képezik, irányultságukat a társadalmi, szülői, valamint a kollégák igényeire és elvárásaira alapozottan évente határozza meg a nevelőtestület. A szervezeti egységekbe tömörülő tagok munkakapcsolata folyamatos, működésüket az általuk létrehozott éves terv rögzíti. A szakmai párbeszédet biztosító fórumok az értekezletek és megbeszélések, melyeken a telephelyek küldöttjei vesznek részt, a munkaközösség/munkacsoport vezetőik irányításával, az éves tervnek megfelelően. A munkaközösségek vezetőinek feladatkörét az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint a munkaköri leírás részletezi.

A belső továbbképzési rendszer célja, hogy

- kialakuljon a nyugodt és kiegyensúlyozott működési feltétel
- legyen tudást, tapasztalatot megosztó, átadó szakmai közösség
- a csoportok segítsék az intézmény szervezési és tervezési feladatait
- a telephelyek delegáljanak kollégákat a csoportokba, hogy a szakmai munka és a szervezeti kultúra terén induljon el az innováció és a fejlődés
- a csoportok működését kísérje rendszeres monitoring.

3.2.4. Az óvodaközi szakmai munkaközösségek:

1. Szakmai pedagógiai munkaközösség:

Irányelv: felvállalja az óvodapedagógusok szakmai műveltségének (pedagógiai kompetenciák) és pedagógiai gyakorlatának fejlesztését; elősegíti a pedagógusok és a pedagógiai asszisztensek együttműködését; támogatja a gyermekekre irányuló közvetlen nevelő- fejlesztő munka eredményességét; segíti a gyermekek óvodai életének tervezését, szervezését; hozzájárul a családokkal létrejött nevelőpartneri kapcsolat mélyítéséhez.

2. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel foglalkozó munkaközösség:

Irányelv: felvállalja az elfogadás, befogadás, hátránykompenzálás, tehetséggondozás zökkenőmentes feltételeinek megteremtését, javítását.

3. Környezettudatos nevelés, egészséges életmód biztosítását segítő munkaközösség:

Irányelv: segíti a környezeti kultúra és a környezetvédelem iránti érzékenységet, valamint a környezettudatos- és az egészséges életmód szemléletének alakítását a nevelői gyakorlatban.

4. Innovációt támogató munkaközösség:

Irányelv: felvállalja az újszerű, a pedagógiai programhoz hű tárgyi, szellemi értékek kutatását, a pedagógiai gyakorlatba történő beépítésének segítését; támogatja a szakmai megújulást

5. Belső Önértékelési és minőségfejlesztési munkaközösség:

Irányelv: felvállalja a minőségelvű intézményműködtetés és a magas színvonalú pedagógiai tevékenység megvalósítását az értékelés, az elemzés, a visszacsatolás minőségirányítási módszerével, részt vesz a tanfelügyeleti ellenőrzések, a pedagógusminősítési eljárások, és a szaktanácsadói látogatások előkészítésében.

3.2.5. Az óvodaközi támogatói munkacsoportok:

1. Óvodavezetői munkacsoport:

- **tagjai:** az óvodavezető és az óvodavezető helyettesek
- **feladata** az intézmény teljes körű működtetése; a tagok részletes feladatkörét az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint a munkaköri leírások tartalmazzák.
- **felvállalja** a törvények, rendeletek változásának nyomon követését; segíti a széleskörű tájékoztatás lebonyolítását az alkalmazotti közösségben; megfogalmazza, és megszervezi a szükséges feladatokat, és azok végrehajtását.

2. Nevelőmunkát segítő alkalmazottak munkacsoportja:

- **tagjai:** pedagógiai asszisztensek, dajkák, titkárok, takarítók, kertész delegáltjai.
- **feladata** az intézmény működését, és a pedagógiai munkát segítő tevékenységük rendszeres értékelése, és folyamatos fejlesztése.

3. Gyermekvédelmi munkacsoport

- **tagjai:** minden óvodai egységből 1 fő gyermekvédelmi felelős
- **feladata:** a gyermekvédelmi feladatok ellátása a helyi Pedagógiai Programban részletezett kompetenciaszintek betartásával.

A **munkaközösségek és munkacsoportok** részletes, egész évet átfogó feladattervét az éves **Vezetői Munkaterv rögzíti**. Átfogó szakmai kérdésekben alkalmat teremtünk a csoportközi értekezletek, és megbeszélések szervezésére.

3.2.6. A szakmai fejlődést, és az intézményfejlesztést támogató tanulás keretei:

- értekezletek, megbeszélések,
- vitafórumok,
- esetmegbeszélések,
- bemutató foglalkozások,
- előadások, beszámolók szerzett tapasztalatokról, többlettudásról,
- szülői fórumok,
- posztgraduális képzések,
- továbbképzések, tanfolyamok,
- humányszolgáltató szervek rendezvényei, konferenciái,
- szaktanácsadói látogatottságok,
- intézményközi bemutató foglalkozások,
- külső előadó meghívása,
- intézményi szintű továbbképzés külső szolgáltató bevonásával,
- tanulmányi utak,
- szakirodalmi és szépirodalmi olvasmányélmény; ezek ajánlása,
- közművelődési intézmények látogatása,
- sport-tevékenységek és hobbik,
- önismereti csoportok,
- intézményi kirándulások.

3.2.7. A szakmai fejlődést, és az intézményfejlesztést támogató belső továbbképzések elsődleges szempontjai:

- **a szervezeti kultúra folyamatos fejlesztése:** a kommunikáció, az egymás megismerését szolgáló fórumok támogatása; a partnerközpontúság hangsúlyozása; a közös szellemiség alakítása,
- **az intézmény működési folyamatainak törvényhez igazítása:** szabályozó, tervező dokumentumok naprakészsége; felkészültség a tanfelügyeleti ellenőrzésekre,

pedagógusminősítési eljárásokra, szaktanácsadói látogatásokra; törvények, rendeletek nyomon követése,

- **az általános szakmai fejlődést**, és megújulást célzó tanulási lehetőségek kihasználása: a pedagógiai kompetenciák fejlesztése és beépítése a mindennapos nevelő gyakorlatba,
- **az egyéni szakmai fejlődést**, és megújulást célzó tanulási lehetőségek kihasználása; a reflektív, és ön-reflektív pedagógiai szemlélet beépítése a nevelői gyakorlatba,
- **a gyermekek nevelését- fejlesztését** érintő hatékony pedagógiai módszerek alkalmazása: a fejlődés nyomon követése (megfigyelések, mérések, elemzések); a nevelőpartneri viszony ápolása a családokkal,
- **a különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése**: az inkluzív szemlélet, és az integráló nevelés gyakorlata, a gyermekvédelmi feladatok ellátása,
- **a nevelőmunkát segítő alkalmazottak szakmai kompetenciáinak fejlesztése**: munkaköri feladatok magas színvonalon történő ellátása; az együttműködés támogatása.

3.3. Az óvoda szűkebb és tágabb környezete

A helyi adottságokhoz igazodva igyekszünk megteremteni a gyermekek számára megfelelő, inspiráló, egészséges és esztétikus környezet biztosítására. Mindhárom óvodaépület más és más, de az ott dolgozó pedagógusok és nevelő-oktató munkát segítők célja azonos: a gyermekek számára segíteni, megérteni, feldolgozni, rendszerezni, elfogadni és értékelni, élvezni az őket körülvevő világot.

Az udvar mindegyik óvodaépületnek fontos kiegészítője. Bár adottságait és környezetét tekintve mindegyik más, a korszerű és biztonságos mászóakák, csúszdák és a kedvelt homokozók mindegyikben megtalálhatók. Növények telepítésével, gondozásával tesszük szebbé, harmonikusabbá a gyermekek mozgásigényének kielégítésére, szabad játékra lehetőséget biztosító területeket.

Tárgyi adottságok és feltételek

	Székhely	Csicsergő Th.	Nyitnikék Th.
Csoportszobák száma	5 db	5 db	8 db
Gyermekmosdók száma	3 db	5 db	8 db
Gyermeköltözők száma	5 db	5 db	8 db
Konyhák, tálalók száma	2 db	1 db	5 db
Egyéb kiszolgáló helyiségek	irodák, raktár, felnőtt öltöző, mosókonyha	iroda, szertár, felnőtt öltöző – nevelői szoba, konyha, vasaló, mosogató helység, raktár	irodák, társalgó, szertár, raktár, vasaló- mosó konyha, mosogató- konyha, felnőtt öltözők
Tornaterem/tornaszoba	1 db	1 db	1 db
Orvosi szoba	1 db	1 db	1 db
Fejlesztő szobák	2 db	2 db	3 db
Játék és egyéb tároló helyiségek	1 db	1 db	1 db
Udvar	1 db	1 db	1 db
Felnőtt öltöző	1 db	2 db	5 db
Internet hozzáférés (router)	2 db	2 db	2 db
Számítógép/laptop a pedagógusok részére	5 db	3 db	7 db
Interaktív tábla, classboard	2 db	3 db	5 db
Játéktároló (udvari)	1 db	1 db	1 db

A pedagógiai program megvalósításához szükséges, rendeletben előírt **legfontosabb eszközök és alapfelszerelések** mindhárom óvodában **rendelkezésre állnak**.

Folyamatos **karbantartásuk, cseréjük és korszerűsítésük** kiemelt céljaink között szerepel.

Az éves eszközfejlesztési terv az éves munkaterv része.

Az új eszközök beszerzésénél lehetőség szerint **szem előtt tartjuk a környezetvédelmi szempontokat**, törekszünk természetes anyagokkal körülvenni óvodásainkat. Szükséges a régi (atkákkal szennyezett) szőnyegek és ülőbútorok rendszeres és alapos takarítása, szükség esetén cseréje.

Azokban a csoportokban, ahol allergiás gyermek tartózkodik, minden tevékenység során kiemelten odafigyelünk, hogy allergénektől mentes eszközöket és anyagokat használjunk (pl. rajzolás, mintázás, kézimunka stb.).

Az egyes óvodákban jól bevált eszközöket, megoldásokat bemutatják, ajánlják egymásnak a pedagógusok. Az új eszközök beszerzésénél pályázati, alapítványi forrásokra, a szülők támogatására is számítunk.

II. KÜLDETÉSÜNK ÉS NEVELÉSFILOZÓFIÁNK, GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉPÜNK

A Lágymányosi Óvoda közössége - „a tradicionális óvodai nevelés szellemiségének” megőrzése mellett - Pedagógiai Programjában célul tűzi ki a társadalmi és a neveléspolitikai változásoknak történő folyamatos megfelelést.

Hisszük és valljuk, hogy a **nevelés eredményességéhez elengedhetetlen a család és óvoda együttműködése** és tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Megfelelő pedagógiai környezet kialakítása mellett fontos számunkra, hogy óvodánk – minden feladat ellátási helyen - tiszta, esztétikus, jól felszerelt legyen.

A nagyvárosi környezetben egyértelműen érzékelhető a természettől való eltávolodás, mely igényli tőlünk a **közvetlen és elérhető környezet természeti értékeire való rámutatást**. A nevelő és az ismereteket bővítő, mélyítő munkánk során érzékeltetjük a természet és az ember felbonthatatlan egységét, az ember tudatos felelősségét környezete iránt.

A hétköznapi életben beszűkült mozgástér **a gyermekek mozgásigényének szükségszerű és hangsúlyosan jelentkező kielégítését** várja tőlünk. Éppen ezért fenntartjuk a bennük élő mozgáskedvet, növeljük fizikális erőnlétüket, kitartásukat, segítjük a preventív mozgásfejlesztő foglalkozásokon megvalósuló korrekciós lehetőségeket.

Az infokommunikációs technikai robbanás a verbális kommunikáció csökkenését, változását és csorbulását is előidézte. Ezért mindannyian jó példával járunk elől a **magyar anyanyelv igényes művelésében**, segítjük a verbalitáson és metakommunikáción nyugvó társas viszonyok alakítását és megértését, valamint minden lehetőséget kihasználunk, hogy a gyermekek közlékenységét fenntartsuk, érzékeltessük anyanyelvünk szépségét és gazdagságát.

A lágymányosi régióban jellemzően megjelenő multikulturális és sokszínű szociokulturális családi környezet elvárja tőlünk a gyermekek **családi háttérének alapos ismeretét, a nyitottságot és tájékozottságot az eltérő kulturális szokásokban** és a helyzetelemző képességet az **egyéni bánásmód** módszerének gyakorlatához. Értékrendünk alapja az emberi/gyermeki jogok tiszteletben tartása, az előítéletektől mentes, bizalmon alapuló, befogadó nevelői attitűd.

Intézményünk, a Fenntartó hathatós támogatását is magáénak tudva, felvállalja az allergiás és diabeteszes gyermekek ellátását.

1. Nevelési alapelveink

Elvünk, hogy az óvodában dolgozó teljes alkalmazotti közösség **gyermekszerető, empátikus, elfogadó**, tiszteletet, megbecsülést és a bizalomra épülő nevelői magatartást sugározzon. A pedagógiai hatást a gyermeki **személyiséghez igazítva** alkalmazza.

Nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermeki személyiség fejlődését, **az egyéni készségek és képességek fejlődését**, kibontakoztatását.

Nevelési alapelveink érdekében gondoskodunk:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről
- érzelmileg biztonságot adó derűs, szeretetteljes óvodai légkorról
- a testi, a szociális és az értelmi képességek életkor specifikus alakításáról
- a közösségben végezhető (életkornak megfelelő) sokszínű tevékenységről
- a mással nem helyettesíthető játékról.

2. Gyermekképünk

*„Azért vagyok pedagógus, hogy a természetnek nyers gyémántját
szép vigyázattal csiszoljam kristályba.” (Németh László)*

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Óvodánkban a nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nevelőmunkánk során nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A gyermekek biztonsághoz való jogának biztosítása érdekében, minden gyermek, aki valamilyen betegséggel érkezik az óvodába (diabétesz, epilepszia, krupp, ételallergia, napallergia, stb.) az átlagosnál több, differenciáltabb figyelmet kap és a gyermekkel foglalkozó felnőttek, az általános felelősségen felül, állandó kontrollt tartanak.

2.1. Gyermekképünk alapja

- a gyermek alapvető tisztelete,
- a szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is vett egyediségének szem előtt tartása,
- a gyermeki személyiség értéként kezelése,
- a gyermek személyiségformálásába vetett hit,
- és a gyermek személyiségének kibontakoztatásához szükséges gondoskodó szeretet nyújtása.

2.2. Nevelőmunkánk gyakorlatában az egyensúly megteremtésére törekszünk

- a gyermek, mint egyéniség és a gyermek, mint szociális lény formálásában (szocializáció),
- a gyermek sajátos fejlettségi szintje és az életkorhoz kötődő fejlettségi szint elérése között (egyéni bánásmód),
- a gyermek egyéni fejlődési útja és az általános terhelhetőség között (differenciálás),
- a személyiség szabad kibontakoztatása és a tervszerű pedagógiai ráhatások között (képesség-, készség fejlesztés),
- a hozott neveltségi szint és az általánosan elvárható viselkedési kultúra átadása között (nevelőpartneri viszony),
- a hozott ismeretek és az elvárható tudásszint megteremtése között (hátránycsökkentés/ felzárkóztatás/ inklúzió/ tehetség gondozás),
- az eltérő (multi)kulturális háttérből érkezők önazonosságának megőrzése és a magyar kulturális értékek, és szokások elsajátítása között (**integráció**).

Minden gyermeknek **egyenlő esélyt és hozzáférést biztosítunk** a magas színvonalú és szeretetteljes neveléshez, mely pedagógiai gyakorlatunkban úgy valósul meg, hogy az óvodapedagógusok elhivatottságán alapuló nevelőmunka és a szakmai kompetenciákkal megalapozott fejlesztő tevékenység segíti a gyermekek teljes személyiségének kibontakoztatását.

A gyermekek **életkorának megfelelő követelményeket támasztunk**, a feladatok elvégzését ellenőrizzük és a követelményhez igazodóan értékelünk.

Integrált feladatunk **a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** fejlesztésére terjed ki, akik **teljes értékű emberek**, Őket őszintén elfogadjuk, fejlődésüket legjobb tudásunk szerint segítjük.

Óvodánkban a gyermekeket elfogadjuk, védjük, gondoskodunk róluk, őket szeretet, tisztelet, megbecsülés és bizalom övezi – így szüleik teljes bizalommal lehetnek irántunk. Fontos, hogy hozzánk járó gyermekek szeretetben, egyéniségüket figyelembe vevő, a különbözőséget elfogadó környezetben élhessenek.

3. Pedagógusképünk

Törekszünk a **pedagógusok előmeneteli rendszeréhez** kapcsolódó önértékelési folyamatokban előírt elvárásokhoz való igazodásra, a megjelölt kompetenciáik fejlesztésére.

Folyamatosan **képezzük önmagukat**, hogy a társadalmi, szakmai elvárásoknak és belülről fakadó szakmai kultúránknak megfeleljünk.

A pedagógiai folyamatokat figyelemmel kísérjük, **tudatosan tervezzük**, hosszútávon átgondoljuk azok hatásait és az elért eredményeket elemezve **képesek vagyunk a változtatásra**, korrekcióra.

A csoportunkba járó gyermekek egyéni képességeit, igényeit figyelembe véve, **differenciáltan fejlesztjük**, előnyben részesítjük a **megtapasztaláson alapuló módszereket**. Felhasználjuk a szabad játék nyújtotta lehetőségeket a gyermekek fejlesztése érdekében.

A **kiemelt figyelmet igénylő** gyermekek gyermekcsoportban történő nevelését, fejlesztését tervezetten valósítjuk meg, folyamatosan képezzük magukat ennek megvalósítása érdekében is.

Meglátjuk a gyermekekben a jót és szeretettel neveljük Őket.

A csoport **szokás- és szabályrendszerét az óvoda értékrendjéhez** igazodva alakítjuk ki, figyelve a **magyar nemzeti értékek** beépítésére is.

Inkluzív, előítéletektől mentes gondolkodásunkkal mutatunk példát a „másság” elfogadására (kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, multikulturalizmus), fejlesztjük a gyermekcsoportot közösséggé.

A **szülőkkel** – a gyermekek fejlesztése érdekében – **együtműködünk**, és együtműködésünk a kölcsönös tiszteleten alapul.

A csoportunkba járó gyermekeket megismerjük, **fejlődésüket nyomon követjük**, elemezzük, értékeljük, és ezt írásban rögzítjük.

Kommunikációnk példamutató mind a gyermekek, mind munkatársaik, mind a szülők irányában, melyet tisztelet és együtműködési szándék jellemez. Szakmai kommunikációnkban is tisztában vagyunk az etikai szabályokkal, saját hatáskörünkkel.

Munkánkat szakmai elkötelezettség, önállóság jellemzi, örömmel tanulunk egymástól is.

A mindennapokban derűt, kedvességet, nyugalmat árasztunk egyéniségünkkel, személyiségünkkel összhangban.

4. Óvodaképünk

Az óvoda a **családi nevelés kiegészítője**: óvó- védő, szocializáló, nevelő, személyiségfejlesztő szereppel bír. Óvodánk közössége a szülőkkel/családdal kölcsönösen felvállalt, aktív kommunikációra és együtműködésre épülő nevelőpartneri viszony kialakítására, ápolására törekszik.

Az óvodai közösségbe lépő gyermek társas közege kitágul, új, addig ismeretlen tárgyi-személyi környezet veszi körül. Óvodánk minden dolgozója rendelkezik a feladathoz szükséges szociális érzékenységgel, mely a gyermeki személyiség elfogadásán, az őt övező tiszteleten, szereteten és megbecsülésen, a kölcsönös bizalom kiépítésén nyugszik.

Minden ember - **így minden gyermek - egyedi és megismételhetetlen személyiség**, szabad kibontakozásához, önmegvalósításához természetes joga van. **Pedagógiai törekvésünk** nem öncélú, nem „ideális” gyermeket formál, hanem - a minden ember számára követendő - erkölcsi, érzelmi, szociális és szellemi értékek közvetítését tekinti célnak.

Olyan óvodát „építünk”, ahol:

- segítjük a gyermek önnön személyiségének pozitív megélését (**önkép/önbizalom**) és bármely tevékenységben utat engedünk az **önkifejezési** törekvéseinek a társas közegben.

- együttes élmények, tevékenységek mentén alakítjuk a gyermekek **társas kapcsolatait**, ezzel - és egyénre szóló elismerésekkel - segítjük a közösségbe történő beilleszkedését.
- képesek vagyunk együtt, majd – modellkövetéssel - önállóan a **problémák megoldására**, a **konfliktusok békét hozó kezelésére**, az értékorientált szabályok és normák betartására.
- a **beszéd- és beszélgetés, a kérdezés és válaszadás örömet nyújt**, és egymás megismerését szolgálja.
- a gyermekek közötti **kommunikációban**, tettekben is megjelenik a társak elismerése és segítése, a másság elfogadása, mint példakövető magatartás.
- a munka-, a szerep- és feladatvállalás, valamint ezek sikeres teljesítése fokozza az elismertségre való vágyat és ennek természetes igényné növekedését.
- a **lelki, testi és értelmi „gyarapodást”** azonos hangsúllyal kezeljük.
- a **játék** élménye és a mozgás igénye a gyermeki szükségleteknek megfelelően kielégítjük.
- a **tudatosan tervezett és szervezett tevékenységek** élményekben történő gazdagodást és készségekben, képességekben történő fejlődést eredményeznek.
- a **tevékenységekhez rendelt műveltségterületek** megismerése kialakítja az ismétlés igényét, az „új” iránti tanulási vágyat, az éneklési-, zenélési- és alkotói kedvet, fokozza a kíváncsiságot, a kreativitást, a képzelőerőt és a fantáziát.
- **érdeklődést** tanúsítunk **más kultúrák**, más szokások, más nyelvek és távol eső földrajzi helyek iránt, de őrizzük és ápoljuk a **magyar hagyományokat** és a magyar anyanyelvet.
- rendszeresen és körültekintően szervezzük és biztosítjuk a **családokkal történő információcserét** és élményszerző eseményeket (szülői értekezletek, fogadó órák, családlátogatások, nyílt napok, ünnepek, családi alkotó délutánok).
- a **nevelőmunka eredményeinek** rendszeres értékelésével az óvodapedagógusok **folyamatosan elemzik és fejlesztik a saját és az intézmény pedagógiai gyakorlatát**.
- az óvodapedagógusok megfelelő tájékozottsággal bírnak az óvodapedagógiára vonatkozó **legújabb eredményekről: élnek a továbbképzések lehetőségével, a nevelői közösségben alkalmat teremtenek a tudásmegosztásra** (szakmai napok, bemutató foglalkozások, esetmegbeszélések).
- az óvodapedagógusok nyitottságot tanúsítanak a nevelő- fejlesztő munkát támogató korszerű és **új szellemi- technológiai- tárgyi eszközök megismerésére és innovatív alkalmazására** (szakirodalom, módszertan, IKT eszközök, tanulást támogató tárgyi eszközök).

- az óvodai tevékenységrendszerrel és a megfelelő tárgyi környezettel biztosítjuk az óvodáskorú gyermek fejlődésének legmegfelelőbb feltételeit, 3 éves kortól az iskolába lépésig.

III. NEVELÉSI FELADATAINK

1. Óvodai nevelésünk célja:

Az óvodáskor végére - a nevelő és személyiségfejlesztő tevékenység eredményeképpen - a gyermekben kialakulnak a következő életszakaszba (kisiskolás kor) való átlépés feltételei.

2. Általános feladataink:

Az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, az alapvető feltételek biztosítása:

- **az egészséges életmód alakítása:** egészségnevelési program alkalmazása, különös tekintettel a mindennapos testmozgásra, gyógytestnevelésre,
- **az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása:**
 - a gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése,
 - a szülő, a gyermek és a pedagógusok együttműködésének támogatása,
 - a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek gyakorlása,
 - a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek inkluzív nevelése,
 - az érzékenyítő program lehetőségeinek felhasználása,
- **a környezeti értékekhez fűződő pozitív attitűd formálása,** különös tekintettel:
 - a környezettudatos szemléletmód,

- a nemzeti identitástudat alakítására,
- a közlekedésbiztonsági ismeretek elmélyítésére.

Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés biztosítása:

- a spontán játék elsődlegességének biztosítása a tevékenységek rendszerében,
- a különböző tevékenységi formákban komplex módon érvényesíthető képességfejlesztés lehetőségeinek kihasználása,
- komplex szemléletmód megvalósítása a tevékenységek szervezésében,
- az IKT eszközök használata.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység biztosítása.

2.1. Az egészséges életmód alakítása

Célunk:

Olyan óvodai környezet biztosítása, ahol

- a gyermekekben az **egészséges életvitel igénye** (testápolás, öltözködés, táplálkozás) és a testi fejlődésükhöz szükséges szokások (mozgás, edzés, egészségvédelem, pihenés) kialakul
- az **óvoda által nyújtott érték és szabályrendszer** következményeként a rendszeresség, rugalmasság és helyes életritmus alkalmazásával növekszik a gyermekek általános „jó” egészségi állapota. Fizikailag és lelkileg edzettek, erősödik, növekszik a teherbírásuk
- **jól tudnak alkalmazkodni a környezet változásaihoz**, az egészséges életmód természetessé számukra
- a gyermekekben kialakulnak a **környezettudatos gondolkodás és magatartás** alapjai.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak):

Törekszünk a családi és az óvodai életritmus közelítésére.

Fejlesztjük az egészséges életvitel iránti igényüket és megfelelő napirendi ritmussal, rugalmassággal elősegítjük a nyugodt, kiegyensúlyozott élettempót.

A gyermekek életkor sajátosságaihoz igazodó szokás- és szabályrendszert alakítunk ki.

A gyermek önállóságára építve fejlesztjük, alakítjuk a környezetük rendjének megóvása iránti igényt.

A gyermekek életkor sajátosságaihoz és egyéni éréstükhöz igazodóan várjuk el tőlük az **önálló öltözködést**, ruháik/cipőjük rendben és helyén tartását.

Kialakítjuk annak az igényét, hogy a gyermekek az **időjárástól függően önállóan változtassanak öltözködésükön**.

Figyelünk arra és segítjük, hogy az **öltözködés**, illetve vetkőzés sorrendjét tartsák be. Bízgatjuk őket egymás segítésére.

Elegendő időt biztosítunk a gyermekek számára az öltözködési feladatok elvégzésére – szükség szerint a napirend rugalmas kezelésével.

Személyre szóló segítséget nyújtunk a gyermek fejlettségének, igényének, kérésének megfelelően, öltözködésben, tisztálkodásban.

Visszajelzéseinkkel megerősítjük a gyermekek próbálkozásait önállóságuk fejlődése érdekében.

A szülőknek javaslatot teszünk a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására.

Igyekszünk kialakítani bennük az igényt ruháik, kezük, arcuk tisztán tartására.

Figyelünk az esetleges higiénés hiányosságokra, kialakuló helytelen szokásokra, és a családokkal közösen törekszünk azok kiigazítására.

A **tisztálkodási tevékenységek** során biztosítjuk a gyermekek számára az igényüknek megfelelő intimitást, az olykor tanácstalan szülők számára felvilágosítást biztosítunk, ösztönözve őket a helyes szokások kialakítására.

Az egészség megóvása érdekében lehetőség szerint a csoportokban légtisztítót/párásítót működtetünk.

Odafigyelünk az ételek kulturált, esztétikus tálalására, a **kulturált étkezési szokások** betartására: csukott szájjal eszünk, nem esszük le magunkat és környezetünket, szalvétát használunk, tele szájjal nem beszélünk, törjük a kenyeret, evőeszközöket helyesen fogjuk és tartjuk, behúzzuk a székek magunk alá és egyenes háttal ülünk, csendben beszélgethetünk asztaltársainkkal.

Igyekszünk megismertetni új ízeket is, próbáljuk a gyermekeket rávenni, hogy megkóstolják a számukra ismeretlen ételeket is.

Biztosítjuk változatos formákban minden napra a gyümölcsöket, zöldségeket (főzőkonyha és szülői támogatás), melyeket akár a gyermekekkel közösen is előkészíthetünk (frissen, gyümölcssaláta, aszalt gyümölcs formájában stb.).

Tejtermékek fogyasztásának ösztönzése változatos módon (tej, túró, joghurt, kefir, turmix, stb.), a magas cukortartalmú ételek és italok és a magas só- és telített zsír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése.

Táplálkozás közben is törekszünk az egyéni igényeknek megfelelő bánásmód megvalósítására (keveset evő, túlevő, válogató, ételallergiás gyermek).

Odafigyelünk, hogy a csoportszobában a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés megtörténjen.

A beteg gyermekek szüleit értesítjük, érkezésükig a gyermeket elkülönítjük, ápoljuk.

Erősítjük a gyermekekben a betegségmegelőzés fontosságát: folyadékpótlás, zöldség/gyümölcsfogyasztás, tüsszentés/köhögés zsebkeendőbe történjen, kézmosás, orrfújás.

A **higiénés szabályokat** a gyermekekkel megtanítjuk és betartatjuk: kézmosás, szappan használat, kéztörlés, wc papír használat, wc leöblítése, fésütködés, helyes fogápolás és szájhigiénia (fogmosás): arra törekszünk, hogy gyermekeink minél egészségesebb fogakkal rendelkezzenek. Ennek érdekében fokozatosan válják igényükké az étkezés utáni fogmosás. A fogkrém igazodjon a gyermekek fogazatához, a fogkefék cseréje szükségszerűen, illetve időszakosan legyen biztosítva. Ismerkedjenek meg a helyes fogmosás technikájával. Legyen biztosított a rendszeres fogászati szűrés.

Kiemelten figyelünk a tisztálkodási eszközök rendben tartására.

Biztosítjuk, hogy a gyermekek a nap folyamán bármikor **ihassanak vizet**, rendszeresen fel is ajánljuk azt.

A gyermekek egészségmegőrzése érdekében biztosítjuk a mindennapos **levegőzést**, mozgást, testedzést.

A gyermekek napirendjéhez igazodva, életkori sajátosságaik figyelembe vételével biztosítjuk a mindennapos **pihenést** számukra, kizárva a külső, zavaró tényezőket. Optimális feltételeket biztosítjuk: szellőztetünk, függönyöket behúzzuk, redőnyöket leengedjük, halk zenét/csöndet biztosítunk, betakargatjuk őket. A kevesebb alvást igénylő gyermekeknek könyvnézegetési lehetőséget biztosítunk a pihenés vége felé.

Jelzés értékűnek tekintjük az alvás közben előforduló szokatlan viselkedést (nyugtalan alvás, kényszermozgások...). Tapintatosan beszéljük meg tapasztalatainkat a szülőkkel, szükség esetén szakember felkeresését tanácsoljuk.

Folyamatosan kapcsolatot tartunk az óvodai védőnővel.

Minden gyermeknél, de különösen a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél, **komplex példaadásra** (bemutatás és magyarázat), az utánzási kedvük felkeltésére, fenntartására törekszünk.

A hátránykompenzálás területén folyamatosan együttműködünk a prevenciós mozgásfejlesztő pedagógusokkal, óvodapszichológussal.

Folyamatosan keresünk és munkánkba beépítünk olyan egészségfejlesztő programokat, melyekkel prevenciós tevékenységet tudunk folytatni a dohányzás, az alkoholizmus, a drog, az erőszak, a gyermekbántalmazás területén.

Feladatainkat a gyermekek érdekében, a családokkal együttműködve, közös szemléletmód alapján végezzük.

Öltözködési illemszabályok:

Személyes tárgyait a jelükkel ellátott szekrénybe helyezték el, melynek rendjére ügyeljenek.

Ruhadarabjaikat óvják, és tartásuk számon.

Az időjárástól függően változtassanak öltözködésükön.

Az öltözködés, illetve vetkőzés sorrendjét tartásuk be.

Legyenek készek a segítségnyújtásra.

A téli levegőzéshez legyen biztosított a vízhatlan ruházat.

Tisztálkodási illemszabályok:

A tisztálkodás váljuk igényünké, saját higiéniajukat tartásuk fontosnak.

A tisztálkodás sorrendiségét tartásuk be, minden eszközt a funkciójának megfelelően használjanak:

lényeges a folyékony szappan használata a mindenkori kézmosásnál, rendszeres fogmosás,

papír zsebkendő, fésű, wc papír, körömkefe szükség szerinti használata,

a tisztálkodó szerekből a szükséges mennyiséget használják,

ne hagyják nyitva a vízcsapot, használat után a wc-t mindig húzzák le,

legyen igényük a tisztaság, a rend.

Étkezési illemszabályok:

Az étkezést nyugodt hangulat, csendes beszélgetés jellemezze.

Terítés során az edényeket biztonságos fogással szállítsák, az evőeszközöket rendeltetésszerűen használják.

Ügyeljenek az asztal, illetve környezetük rendjére, tisztaságára.

Helyesen fogják és használják az evőeszközöket.

Étkezés után használjanak szalvétát.

Folyamatos napirend miatt az étkezés utáni feladatokat (térítő leszedése, összehajtása, morzsa felsöprése) közösen a dajkával végzik a segíteni kívánó gyermekek.

Anyanyelvi nevelés: felnőttekkel és társaival szemben is használja az étkezéshez kapcsolódó udvariassági kifejezéseket. Ismeri az ételek és az étkezéshez kapcsolódó tárgyak, tevékenységek megnevezését. A kéréseket, utasításokat, elvárásokat a gyermekek számára érthetően, követhetően fogalmazzuk meg. Személyre szóló, tapintatos kommunikációt folytatunk a gyermekekkel a tisztálkodási feladatok végzése közben, pihenőidő alatt.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Az alapvető egészségvédő és egészségmegőrző szokásokat ismerik és betartják.

Igényük van az életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelő napirendre, pihenésre, mozgásra és egészséges étkezésre (egészséges ételek, gyümölcsök, zöldségek és sok folyadék fogyasztása).

Alapvető testi szükségleteiket önállóan és a helyes sorrend betartásával, belülről fakadó igényességgel végzik: tisztálkodás (arc, kezek, körmök), WC használat, fogápolás, hajápolás, zsebkeendő használat, a gyermek önállóan képes tisztálkodni, fogat mosni.

Képesek az öltözködés helyes sorrendjének betartására, az időjárásnak és alkalomnak megfelelő ruhák kiválasztására. Ruhájuk tisztaságára, rendezettségére igényesek.

Étkezésnél önállóan kiszolgálják magukat, a tényleges igényüknek megfelelő mennyiséget szednek. A számukra ismeretlen ételeket is megkóstolják.

A kulturált étkezés (magyar) szokásait betartják.

Rendeltetésüknek megfelelően használják az evőeszközöket, a takarító eszközöket, a játék és egyéb eszközöket (lábtörlő, ajtók).

Önállóan képesek a saját személyükkel és környezetükkel kapcsolatos tevékenységeket ellátni (cipőfűzés, gombolás, hajtogatás).

Belülről fakadó igényük van környezetük védelmére és megóvására.

Igényük van közvetlen környezetük rendjének és tisztaságának megtartására.

2.2. Egészségfejlesztési program

Az egészség fogalmát az Egészségügyi Világszervezet így definiálta: „Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya.”

Célunk: Megtanítani a gyermekeket, hogy a mindennapi élet alternatívái közül a **legegészségesebbet válasszák**, az egészséget választó képességük kifejlődjön. Képesé tenni – életkorának és fejlettségének megfelelően - a saját egészségét meghatározó és befolyásoló tényezők felismerésére, lehetőség szerinti felügyeletére, a környezet befolyásolására. Elsődleges a **prevenció, az egészségi állapot megőrzése és erősítése.**

Az óvodai pedagógiai program általános nevelési feltételei közé tartoznak az alábbi egészségfejlesztő tevékenységek:

- a testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgás-fejlesztés)
- a lelki egészség (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása)
- a szociális interakciók harmóniája (közösségi élet, segítség stb.)
- az egészségvédő képességre való igény kialakítása, fejlesztése
- a gyermekek egészséges életmódjának formálása,
- az óvodapedagógusok, az óvodapszichológus és a pedagógiai munkát segítők feladatainak meghatározása
- javaslatok a családok otthoni egészségnevelő feladataihoz (higiénés szokások alakítása, egészségvédő példamutatás)
- egészséges étkezés- táplálkozás érdekében mérsékeljük az édességek, chipsek behozatalát az óvodába, lehetőség szerint minden nap biztosítjuk a gyümölcs és zöldség fogyasztást.

Feladataink:

Támogatjuk az egészséges táplálkozást (pl. gyümölcssaláta készítés).

Biztosítjuk a mindennapos fejlesztő testmozgást.

Kialakítjuk a személyi higiéné iránti igényüket.

Támogatjuk a testi és lelki egészség fejlesztését, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzését, alternatívákat ajánlunk ezek helyett. A gyermekek számára kedvezőtlen helyzeteket igyekszünk elkerülni, valamint pozitív mintát nyújtunk. Szabad beszélgetések alkalmával és játékokban adjuk át ezzel kapcsolatos ismereteinket és az esetleges élményeket is ilyen formában dolgozzuk fel.

A gyermekeknek biztosítjuk, hogy az óvodában eltöltött időben részesüljenek a teljes testi-lelki jóllétüket, egészségüket, egészségi állapotukat hatékonyan fejlesztő, az óvoda mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Küzdünk a bántalmazás, erőszak ellen, segítjük azok megelőzését. Közreműködünk a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, együttműködünk a szakszolgálatokkal.

Megtanítjuk a gyermekeket a baleset megelőzés és elsősegélynyújtás ismereteire, életkori sajátosságaiknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően (óvodai óvó-védő előírások).

Csoportszobai szabályok:

Vigyázzanak a csoportszoba berendezési tárgyaira, játékeszközeire, melyeket sokoldalúan, kreatív módon, a rongálást megelőzve rendszeresen használjanak. Ismerjék ezek helyét a csoportszobában, vegyék elő az eszközöket, játékokat és tegyék is vissza őket a helyükre, ha már nincs szükségük rá. Ne vegyék el a játékokat egymástól, hanem kérjék el azokat. Ügyeljenek saját és társaik testi épségére.

Az épületen belüli egyéb helyiségek szabályai:

Érezzék az óvodát sajátjuknak, óvják szépségét, tisztaságát. Ismerjék meg az óvoda minden helyiségét, biztonságosan, - de mindig a felnőtt tudtával - közlekedjenek az épületben. A folyosókon, lépcsőkön sétáljanak, ne szaladjanak. Egymás csoportszobái nyitottak a gyermekek számára, de mindenkor az adott csoportszoba szabályaihoz kell alkalmazkodniuk. A tornaterembe benti cipővel, vagy cipő nélkül szabad belépni, ahol mindig felnőtt kíséretében tartózkodhatnak.

Udvari szabályok:

A kint tartózkodás ideje alatt érződjék a természet tisztelete, óvása, a növények és állatok (környezetünk élővilága) védelme, az udvar rendjének megtartása. Vigyázzanak saját és társaik épségére, ne zavarják egymás tevékenységét, segítsenek a kisebbeknek.

A mindenkori tevékenységeknek legmegfelelőbb udvarrészben tartózkodhatnak a gyermekek, az alábbi feltételek szerint:

- egyénileg: a felnőttnél a „kézből- kézbe” való átadás felelősségét betartásával
- csoportban: az óvodapedagógusok közös megegyezése alapján, az udvarrészben kialakított szabályok betartásával.

Minden csoportnak meg van a saját udvarrésze, ahol a felügyeletet biztosítjuk. Mindenkor be kell tartani, hogy szülő, illetve óvodapedagógus nélkül, csak a bejárati ajtóig mehetnek el a gyermekek. A gyermekek testi épségét veszélyeztető játék, illetve felnőtt munkaeszköz nem tartható az udvaron.

Az udvaron ügyeljenek saját, és társaik testi épségére. Segítenek a kisebbeknek, pl. feljutni a mászókára.

Arra törekszünk, hogy az udvaron lévő játékokat az alábbiak szerint használják:

a) Homokozó:

A homokozó játékokat kérjék el egymástól, és kérésre adják át.

Vigyázzanak egymás építményeire.

A homokot ne szórják egymás szemébe, ruhájára.

A homokot ne szórják szét az udvaron.

b) Kövezett udvarrész:

A kövezett részen közlekedhetnek a bicikkel, felnőtt felügyelete mellett.

Tartsák be a menetirányt.

A játék befejeztével vigyék be a kerékpárokat a tárolóba.

Csúszdánál álljanak sorba, ne tokolodjanak, lökdösődjenek. Csak ülve csússzanak, és csak akkor induljon a következő, ha az előtte levő már leért.

Udvari játékpakolásnál figyeljenek arra, hogy ne maradjon kint semmilyen játék, mert könnyen tönkre megy, vagy elveszik.

A libikókán kapaszkodjanak, vigyázzanak, hogy a lábuk ne kerüljön a hinta alá.

A fából készített mászókákon biztonságosan kapaszkodjanak.

Labdajátékokat az erre a célra kijelölt területen használják.

Minden csoport udvarrészén van az udvari játékoknak egy megfelelő tárolóhely. Az óvodai dolgozó feladata, hogy ezekben a tárolókban minden alkalommal a nap végére a játékok el legyenek helyezve.

A rugós hintáknál ne menjenek közel a hintázó gyermekhez.

Utcai szabályaink:

Vegyék észre a közvetlen, s a távolabbi környezet szépségeit, óvják annak értékeit. Az utcán a gyermekek párosával, egymás kezét fogva és egymást követve, megfelelő tempóban a gyalogos járdán közlekedhetnek. Közös kirándulások alkalmával a 20-nál kevesebb gyermek

esetében 2 felnőtt, 20-nál magasabb gyermeklétszám fölött 3 felnőtt kíséri a csoportot. A sort csak engedéllyel vagy kifejezetten utasításra hagyhatják el, a gyermekek, elvárjuk a fegyelmezett, kulturált viselkedést. A játszótéren vagy más egyéb szabadtéri játszóhelyen az ott meghatározott szabályok a mérvadók. Ezeket minden esetben előbb fel kell mérni.

2.2.1. A különleges étrendet igénylő gyermekek ellátása

A speciális étrendet igénylő gyermekek (ételérzékenység, allergia, diabetesz) ellátásának rendjét óvodánk házirendje részletesen tartalmazza (igénylés a közétkeztetés keretein belül, otthonról behozott ételek).

Az óvodapedagógus feladatai:

- rendszeres kapcsolattartás az érintett gyermek szüleivel
- kapcsolattartás az ellátásukat végző szakemberekkel, orvossal, védőnővel
- kiemelt odafigyelés arra, hogy a gyermek a neki megfelelő ételt kapja
- a szülő által esetlegesen átadott gyógyszer megfelelő tárolása, használatának ismerete, szükség esetén beadása a gyermeknek
- esetleges allergiás roham esetén a szülő azonnali értesítése, valamint a mentők hívása
- ha a gyermek másik csoportba (pl. ügyelet esetén) kerül, akkor az információk átadása az érintett óvodapedagógusoknak
- szükség esetén - az óvodatitkár segítségével - a konyha értesítése a nem megfelelő étellel kapcsolatban.

A dajka és a pedagógiai asszisztensnek egyaránt feladata kiemelten odafigyelni, hogy a gyermek a részére küldött ételt kapja.

2.3. A környezettudatos magatartás megalapozása

“A világ, amit teremtettünk a gondolkodásunk eredménye; nem lehet megváltoztatni gondolkodásunk megváltoztatása nélkül.” (Albert Einstein)

Egészségünket és életünk minőségét nagymértékben meghatározza a bennünket körbevevő természeti és társadalmi környezet minősége. Napjainkban, környezetünkben rendkívül kedvezőtlen, legtöbbször visszafordíthatatlan változások indultak el, mint a globális felmelegedés, élőhelyek eltűnése, ezáltal sok faj kihalása. A közösség szemléletformáló erejét kihasználva közvetíthetünk új értékeket és célokat, hogy ezen változtatni tudjunk.

A **fenntarthatóság** azt jelenti, hogy a jelen szükségleteit úgy kielégíteni, hogy a jövő szükségleteit ne csorbítsuk.

Célunk olyan szemléletet közvetíteni, amely elősegíti, hogy

- a gyermekek szeretik és tisztelik az életet, a kulturális és természeti értékeket, valamint őrzik a hagyományokat,
- pozitívan viszonyulnak a bennünket körülvevő élő és élettelen, természeti és társadalmi környezethez,
- szokásukká válik a környezetre figyelő, azt megóvó, a harmonikus együttélésre törekvő magatartás,
- a családok életvitele is környezettudatossá válik a gyermekek szokásai, viselkedése, ismeretei hozadékaként.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak):

A **környezettudatos közösségi nevelés** hatékonyságának érdekében nyitott óvoda megteremtésére törekszünk. Nevelőmunkánk és programjaink megtervezésekor egyaránt figyelünk a kerület természeti adottságaira és társadalmi-kulturális jellegzetességeire.

Érvényre juttatjuk a **tevékenységformák közti komplexitást**.

Figyelembe vesszük a **néphagyományokat és a családi értékrendet**.

A gyermekeket arra ösztönözzük – életkori sajátosságaikra építve -, hogy **környezetünket egységben szemléljék**.

Modell értékű példamutatással járunk elől, felhasználva az óvoda és a környezet által nyújtott lehetőségeket.

A csoportszobákban élősarkot alakítunk ki, és azok gondozásába a gyermekeket is bevonjuk.

A **kerület környezeti nevelési koncepciójával** összhangban építjük be óvodánk mindennapjaiba a korszerű szemléletmódot és viselkedést, az abból fakadó tevékenységeket:

- felelős **hulladékgazdálkodás** (szelektív gyűjtés, komposztáló működtetése, esővízgyűjtő használata, papírgyűjtés megszervezése),
- takarékoskodás az **energiával** (villany, fűtés),
- takarékoskodás az **ivóvízzel**,
- **kulturált környezet** kialakítása és megőrzése,
- **madárbarát kertünk gondozása**, továbbfejlesztése,
- **egészséges étkezés** igényének alakítása,
- **környezetbarát takarítószer**ek, játékok és munkaeszközök előnyben részesítése,
- **optimista életszemlélet** preferálása felnőtteknél, kialakítása a gyermekeknél,
- megünnepeljük a **zöld jeles napokat** (lehetőség szerint tapasztalati úton: állatkertbe, múzeumba és évente egyszer nagyobb kirándulásra vihetjük a csoportokat),

- a **családokat és az óvodánk közvetlen környezetében** élőket is bevonjuk tevékenységeinkbe – papírgyűjtésbe, környezet- és egészségvédő programokba,
- csatlakozunk a prevencióval, megelőzéssel foglalkozó országos mozgalmakhoz.

Az intézmény mindhárom telephelye birtokolja a "Madárbarát Óvoda" címet. Jó kapcsolatot ápolunk az MME és a DINPI, ezen belül is a Sas-hegyi Látogató Központ munkatársaival, akik rendszeresen tartanak ismeretterjesztő előadásokat a gyermekeknek. Tollas barátainkról való gondoskodás, valamint megfigyelésük szervesen beépül mindennapjainkba, melyekhez a családok segítségét is felhasználjuk, velük együtt gondoskodunk az etetők feltöltéséről és esetleges felújításáról. Részt veszünk a Zöld Óvoda programban is, hogy erősítsük a fenntarthatóságra nevelés megvalósítását.

A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** esetében is törekszünk a személyes példaadásra, a szoros érzelmi kötődés kialakítására, amely segítségével fejlődésüket pozitívan befolyásolhatjuk.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermekek szeretik, tisztelik és óvják/védik környezetüket. Odafigyelnek a szelektív hulladékgyűjtésre, aktívan vesznek részt a papírgyűjtésben.

Takarékoskodnak a vízzel, nem folytatják fölöslegesen.

Részt vesznek a madarak etetésében, növények gondozásában.

Rá tudnak csodálkozni, és felfedezik a természeti és kulturális értékeket.

Örömmel vesznek részt a hagyományörző tevékenységekben.

Problémamegoldó gondolkodásra törekszenek, hozzáállásuk pozitív.

A Zöld Jeles Napok programjaiban érdeklődéssel, cselekvő aktivitással vesznek részt.

2.4. Újbuda Környezettudatos Óvodája Program

Az „**Újbuda Környezettudatos Óvodája**” címmel az önkormányzat azon óvodák tevékenységét díjazza, melyekben a környezeti nevelés, a fenntarthatóság, a környezettudatos gondolkodásmód az óvoda életében, pedagógiai-nevelési tevékenységében fokozottan érvényesülnek, és az óvodában megvalósított programokban ezek a szempontok kiemelten kifejezésre jutnak.

Óvodánk tudatosan szervezi, alakítja a gyermekeknek és szülőknek szervezett, ismeretüket bővítő, figyelemfelkeltő, élményekben gazdag eseményeinket, programjainkat, melyeket minden évben az aktuális munkatervben részletezünk.

Célunk a környezettudatos gondolkodás és magatartás megalapozása, a családokkal való együttműködés és az elnyert cím megtartása.

Feladataink: a környezettudatos tevékenységek eredményessége érdekében az egységes szemléletmódot alakítunk ki a nevelőtestületben. A beszámolókat folyamatosan írjuk és küldjük a fenntartó felé. Ötletbörzét szervezünk a még változatosabb és a környezettudatosságot eredményesebben szolgáló programokhoz.

3. Mozgásszervi Prevenció Torna az óvodában

Óvodánk ingyenes szolgáltatásai közé tartozik, az önkormányzat által finanszírozott mozgásszervi prevenció torna. A foglalkozásokat mozgásfejlesztő pedagógusok tartják délelőttként heti két alkalommal tornateremben, vagy jó idő esetén szabad levegőn, 45 perces tervezéssel.

A gyermekek vizsgálatát a kerületi ortopéd főorvos végzi. Az ortopédiai szűrés tavasszal történik a leendő nagycsoportos korú gyermekeknél, illetve kontrollszűrés azoknál a gyermekeknél, akik abban a nevelési évben gyógytestnevelési foglalkozásokon vettek részt.

Mozgásszervi prevenció torna szükségessége: A szűrővizsgálatok igazolják, hogy már óvodáskorban igen magas azoknak a gyermekeknek a száma, akiknél a legkülönbözőbb tartásbeli rendellenességek: domború hát, lapos hát, hanyagtartás, mellkas elváltozások, lúdtalp, gerincferdülés fordul elő. Mindezek megelőzéséhez, korrekciójához a gyógytestnevelés speciális mozgásanyagával számottevően hozzájárul.

A mozgásszervi prevenció torna célja, hogy sajátos eszközeivel elősegítse – elsősorban – a mozgásszervi és belgyógyászati panaszokkal gyógytestnevelésre utalt gyermekek egészség szintjének emelését, a tartási rendellenességek javítását, a szív és a keringési szervek munkaképességének növelését, ezzel mintegy csökkenteni, de legfőképpen megelőzni a gyermekek fizikális panaszait.

Mozgásszervi prevenció torna feladatai:

- a szervezet általános, sokoldalú, arányos képzésével az egészségi állapot, teljesítőképesség helyreállítása, a testi fejlődés elősegítése
- a veleszületett vagy szerzett elváltozások helyreállítása
- a megváltozott állapotú izomzat célzott erősítése, nyújtása
- az alsó, felső végtagizomzat és a törzsizomzat sokoldalú, arányos fejlesztése
- a mozgáskorlátozottság, kontraktúrák (izomrövidülések, zsugorodások) oldása a mozgékony, hajlékony, hajlékonyság fejlesztésével
- mozgásműveltség fejlesztése: mozgásjártasságok és készség kialakítása az azonos, majd változó körülmények között gyakorolt mozgásformákkal
- motoros képességek fejlesztése: kondicionális képességek közül az állóképesség és erő fejlesztése
- az erőfejlesztő gyakorlatoknál tehermentesített helyzet alkalmazása az ízületek és gerinc védelme érdekében
- a mozgásos cselekvések gazdaságos módjainak elsajátítása
- a mozgásos cselekvések esztétikus kivitelezése
- mozgásigény felkeltése, mozgásvágy ébren tartása, mozgás megszerettetése
- általános és egyéni izomfejlesztő gyakorlatok önálló és pontos végrehajtása
- tornaszerek szakszerű, balesetmentes használata
- közösségi nevelés együttműködéssel, kivárással, egymásra való odafigyeléssel
- énkép, önismeret, önbizalom, önellenőrzés fejlesztése
- kognitív képességek fejlesztése: figyelem, emlékezet, gondolkodás, beszéd, problémamegoldó készség fejlesztése
- érzelmi és akarati tényezők fejlesztése, mint kitartás, kudarctűrés, fegyelem, gátlások leküzdése

A mozgásfejlesztő pedagógusok feladatai:

- speciális, megelőző jellegű, valamint mozgásfejlesztő gyakorlatanyaggal a kialakult elváltozások javítására, megszüntetésére törekszik,
- épít a gyermekek más forrásból szerzett tudására,
- pedagógiai munkáját éves szinten tematikus egységekre és órákra bontva megtervezi,
- a gyermekek motiválását, aktivizálását, együttműködését szem előtt tartva, változatos módszerek alkalmazása: dicséret, ösztönzés, személyre szóló értékelés, hibajavítás, pozitív visszajelzés,

- a gyermekek teljes személyiségének fejlesztésére törekszik,
- differenciált bánásmód alkalmazása a gyermekek eltérő fejlődési ütemének, eltérő testi elváltozásainak megfelelően,
- különleges bánásmódot igénylő, valamint a mozgásfejlettségben lemaradt gyermekeknek speciális fejlesztési terv kidolgozása, szakember bevonásával,
- a természetes mozgások, mozgásos játékok, prevenciós és korrekciós gyakorlatok hatékonyságának fokozására különféle kézi szereket, tornaszereket alkalmaz,
- ügyel az alkalmazásra került eszközök épségére, tisztaságára ,
- felhívja a gyermekek figyelmét a balesetvédelmi előírásokra, balesetmentes környezetet teremt,
- folyamatos kapcsolatot tart fenn az óvoda dolgozóival, szülőkkel, szakszolgálati alkalmazottakkal (gyógy- és fejlesztő pedagógusokkal, logopédusokkal), ortopédorvossal,
- szülői fórumot tart és szükség esetén fogadóórát az érdeklődő szülőknek, otthon végezhető gyakorlatokat javasolhatnak.

4. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célunk:

Olyan gyermekek nevelése,

- akik az **odafigyelés, elfogadó** magatartás hatására biztonságban érzik magukat óvodánkban,
- akik számára természetes a **különbözőség, másság elfogadása** és tiszteletben tartása, a toleráns magatartás,
- akik életkoruknak megfelelően **ismerik és betartják az erkölcsi** – társadalmi szabályokat és normákat,
- akik meg tudják megkülönböztetni a helyes és helytelen, a jó és rossz viselkedést, cselekvést, tulajdonságokat,
- akiknek **fejlődnek szociális készségeik, képességeik**, attitűdjeik, azaz kompetenciáik,
- akiknek kialakul a reális énképük, van önbizalmuk, önbecsülésük, akaraterejük, **alkalmazkodnak a szabályokhoz**, törekednek az **önállóságra**,
- akikben kialakul a segítőkészség, a társak értékeit figyelembe vevő segítő magatartás, a szülőföldre való kötődés, a hazaszeretet.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak):

Megteremtjük az érzelmi **biztonságot a befogadó**, szeretetteljes attitűddel.

Erősítjük az **egymáshoz való kötődést** a gyermek-gyermek/gyermek-felnőtt kapcsolatában.

Törekszünk arra, hogy már az óvodába lépése előtt megismerjük a gyermekeket és a szülőket, valamint a befogadás módjáról és lehetőségeiről tájékoztassuk őket.

Példát mutatunk kommunikációnkkal, bánásmódunkkal és viselkedésünkkel a gyermekek é szülei számára egyaránt.

Kialakítjuk az **együttélés normáit**, szokásait és elősegítjük az azokhoz való alkalmazkodást.

Figyelünk ezek következetes betartására, **segítjük a szociális érzékenység** fejlődését.

Természetes társas szükségleteikre építve megismertetjük őket a társas érintkezési formákkal és **konfliktuskezelési módokkal**. Igyekszünk kialakítani bennük a toleráns viselkedés alapjait, a **különbözőség elfogadását** tiszteletét.

Biztosítjuk - a különböző szociális miliőből érkező gyermekek számára - az **egyenlő hozzáférést** nevelésünkben és a tevékenységekben, programokon.

Alkalmazzuk a **differenciálás lehetőségeit**, a tehetséggondozásban, felzárkóztatásban egyaránt.

Fejlesztjük **erkölcsi** (együttérzés, együttműködés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és **akarati** (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) tulajdonságaikat, ezzel közvetetten **segítjük az iskolai életmódra való felkészülést**.

Óvodásainknál segítjük az **én tudat alakulását** és teret engedünk az **önkifejező törekvéseknek**.

A gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva, a **hazafiasság érzését erősítve** szervezzük meg nemzeti ünnepeinket, megemlékezéseinket.

Örömteli tevékenységeket szervezünk, amelyek a csoport és az óvoda hagyományrendszerére épülnek és elmélyítik az **összetartozás érzését, a környezettudatos magatartást**.

Segítjük az érzelmek kifejező képességének, az **élménybefogadás** képességének fejlődését, a gyermekek igényeihez igazodóan nyújtunk **lelki törődést, biztatást**, megerősítést.

A gyermek érzelmi nyitottságának alakítása, a társadalomban előforduló másság elfogadásának elősegítése az Érzékenyítő Program módszereinek felhasználásával a jellem formálásán keresztül.

A gyermekek érdekében együttműködünk az óvoda pszichológusával és a családokkal.

A gyermekek megismerjék szűkebb és tágabb környezetünket, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz, valamint a családhoz való

kötődés alapja, hogy rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az ünnepek, /ünnepkörök hangsúlyozott lehetőséget biztosítanak a nemzeti identitástudat megalapozására, éppen ezért kiemelt figyelmet kell fordítanunk az ezeket előkészítő élmények megteremtésére.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például elfogadás/tolerancia, az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a jóság, a figyelmesség) hangsúlyozása és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

A csoportok kialakításánál törekszünk az SNI gyermekek arányos, és fejleszthetőségük szempontjából a számukra leginkább ideálisnak mondható csoportban történő elhelyezésre.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek érdekében, szoros együttműködésre törekszünk az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvodapedagógusok számára az allergiával élő gyermekek jelenléte egyfajta lehetőséget is kínál arra, hogy ne csak megtanítsák a figyelmes gyermekeket, de felhívják a figyelmet a „láthatatlan” fogyatékoságokra, az allergiákra is. A pedagógus elmagyarázza a csoportjába járó gyermekeknek, hogy xy gyermek ki van téve az anafilaxiás sokk kockázatának, ha (az érintett gyermek) veszélyes allergénnel érintkezik. A korosztálynak megfelelően készíti fel őket, hogy jelezzék, ha a problémát tapasztalják, szóljanak ők is a pedagógusnak.

Nagyon fontos a valamiben más gyermekek önbizalmának erősítése.

Egészségnap, vagy egészséghét keretében – a gyermekek számára érthető és lehetőség szerint többoldalúan is érzékelhető formában - kerüljön sor az óvodai csoportba járó allergiás gyermekek:

- mélyebb megismertetésére,
- az okok és esetleges következmények tudatosítására, pl. étkezés után azért is kell minden gyermeknek kezet mosni, hogy elkerüljék az ételallergének játékba történő továbbadását,
- a szükséges eszközeik, pl. Epipen injekció bemutatása, asztmás gyermek esetében a spray bemutatására, ételallergiás gyermek szekrényében szeparáltan tárolt zárt doboz tartalmának bemutatása, amelyben pl. vágódeszka, kés, evőeszköz, különítőben elmosogatott tányérok vannak elhelyezve.

Piktogramok használata, szabályok rajzainak megjelenítése: pl allergiás gyermek jeléhez kapcsolódó tiltott ételek, tevékenységek rajzai.

Ételallergiás gyermekek számára fogyasztható ételek közös elkészítése és elfogyasztása, igény és/vagy lehetőség szerint a szülők bevonódásának biztosításával.

4.1. Az óvodapszichológus

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, és az azt kiegészítő végrehajtási rendeletekben meghatározott feladatok alapján, a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal szorosán együttműködve végzi munkáját. Közreműködik az óvodai mentálhigiéné, egészségfejlesztés, személyközi konfliktusok és erőszakjelenségek terén szükséges prevenció és intervenció feladatok megvalósításában, melyet az óvoda és a szülők jelzéseinek figyelembevételével alakít ki. Mindezeket a gyermekekkel, szülőkkel és óvodapedagógusokkal szervezett egyéni és csoportos foglalkozások keretében látja el.

Célja: az oktató-nevelő munka hatékonyságának segítése, a gyermekek személyiségfejlesztése és lelki egészségvédelme.

Feladata:

- közvetlen segítséget nyújt a nevelő-oktató munkához
- konzultációs lehetőséget biztosít a szülők számára gyermekük nevelésével, fejlesztésével valamint óvodai beilleszkedésével kapcsolatos kérdésekben
- csoportlátogatások alkalmával megfigyeli a gyermekeket játéktevékenység és foglalkozás közben
- segíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását és személyiségük, képességeik harmonikus fejlődését.
- pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat, képességvizsgálatokat végez főként a beiskolázással kapcsolatban
- terápiás vagy más kezelés, fejlesztés szükségessége esetén a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal való konzultációk után segíti a gyermek továbbirányítását a megfelelő szakellátó intézménybe
- egyéni foglalkozásokat, valamint Varázsjáték csoportot vezet szorongásoldás, érzelmi intelligencia valamint szociális érettség fejlesztés céljából a tanköteles korú gyermekek számára
- szülői fórumokat tart fejlődés lélektani, nevelési, valamint a mindennapi élet pszichológiai vonatkozású kérdéseiben
- koordinálja a NyugiOvi Programot mindhárom óvodánkban.

4.2. NyugiOvi Program

„A NyugiOvi prevenciós program célja, hogy módszertani segítséget nyújtson az óvodáskorú gyermekek közösségében

- az egymás iránti tolerancia és elfogadás, az együttműködésre való hajlam kialakításához,
- az olyan bántalmazó magatartás megelőzéséhez, amellyel a gyermekek szándékosan fájdalmat okoznak társuknak vagy kiközösítenek valakit,
- azon képességek és stratégiák elsajátításához és gyakorlásához, amelyekkel hatékonyan meg tudják védeni magukat és társukat a bántalmazással szemben.

A program neve – NyugiOvi – tükrözi annak fő célkitűzését, vagyis hogy az óvoda biztonságos, békés, nyugodt hely legyen minden gyermek számára.

Ehhez a gyermekeket körülvevő nevelők, vagyis az óvodapedagógusok és a szülők tájékoztatására, felkészítésére alapozunk, mivel viselkedésük modellértékű a különböző szocializációs szintereken, az óvodai és az otthoni környezetben. Az óvodapedagógus saját, bántalmazásra vonatkozó (ki nem mondott) attitűdje, a csoportjába járó gyermekekkel, és közvetlen munkatársaival való viszonya non-verbális csatornákon keresztül is befolyásolja a gyermekek közti együttműködés kialakulását.

Bár a gyermekek agresszív viselkedésének lehetnek családon belüli gyökerei, az óvodai bántalmazás az óvadás csoport közegében jön létre, így megelőzése, kezelése ott a leghatékonyabb. Nem biztos, hogy a családi tényezőkre tudunk hatni, de a biztonságos óvodai légkör és az ehhez szükséges viselkedéses normák kialakításának lehetősége a mi kezünkben van. A program az óvadás korosztályra fókuszál, de célkitűzéseiben, módszertanában előretételeként az iskolás korra, vagyis az iskolai bántalmazás megelőzését is szolgálja.

Az ajánlott kézikönyv az óvodapedagógusok gyermekekkel való közvetlen munkáját segíti, a NyugiOvi csoportfoglalkozások megtartásához szükséges információkat tartalmazza. A programnak azonban további lényeges elemei is vannak, bővebben ezekről az NyugiOvi Program elektronikusan elérhető szakmai anyagaiban olvashat az érdeklődő.” *(NyugiOvi Program “Kora-gyermekkori program a megfélemlítés megelőzésére” című kiemelt projekthez tartozó kézikönyv, TÁMOP-5.2.10-15/1-2015-0001, Kézikönyv Óvodapedagógusok Részére – Bevezető)*

4.3. A gyermekek közötti együttműködés szabályai:

Az egymáshoz való alkalmazkodás váljon természetessé a gyermekek körében. Legyenek egymásra tekintettel, váljanak érdeklődőkké egymás iránt, szükség esetén segítsenek egymásnak. **Másokkal együttműködve** is tudják végig vinni elképzeléseiket. Szívesen

hallgassák meg egymást, ne vágjanak egymás szavába. Helytelen viselkedés esetén figyelmeztessék társukat. Vigyázzanak egymás munkáira, a számunkra kevésbé szimpatikus gyermekkel is kommunikáljanak. A fiúk legyenek előzékenyek a lányokkal szemben, vegyék át tőlük a nehéz fizikai munkát. Befogadás alkalmával a „régik” gyermekek segítsék, támogassák az új gyermeket. Csendes pihenő ideje alatt a nem alvó gyermek csendben tevékenykedhet. Pihenés után segítsenek egymásnak az ágyazásban.

A gyermek jutalmazásának elvei:

- mindig az egyéni teljesítőképesség arányában történjen, az erőfeszítést, aktivitást emeljük ki, nem pedig a gyermek okosságát, főként nem teljes személyiségét
- igazodjon a gyermek életkorához
- azonnali visszajelzés legyen, nem késleltetett
- az elvégzett munkával arányos legyen

formái:

- szóbeli dicséret, elismerés
- társak előtti dicséret.

A gyermek elmarasztalásának elvei:

- mindig a helytelen tetre vonatkozik a büntetés, soha nem a cselekvő személyére, nincs általánosan rossz gyermek, csak a konkrét cselekedet lehet rossz
- nincs megszégyenítés, sem fizikai büntetés
- igazodjon a gyermek életkorához
- figyelembe veszi az érintettek aktuális lelkiállapotát, érzéseit, mindkét féllel törődik.

formái:

- megoldások és alternatívák azonnali felkínálása (azonnal helyre kell hoznia, bocsánatot kell kérnie)

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Az óvodához, egymáshoz, felnőttekhez való kötődésük megjelenik érzelmeikben, tetteikben.

Egymás iránt **érdeklődnek**, fokozatosan megtanulnak másokkal együttműködni, érintkezni a kommunikáció segítségével.

Elfogadják az átélt helyzetek során, hogy minden gyermek más-más egyéni, külső-belső tulajdonságokkal rendelkezik.

A **felnőttek utasításait** előbb érzelmi, majd értelmi síkon **elfogadják, gyakorolják** az egyéni magatartásmódokat.

Próbálkoznak döntési, választási lehetőségeikkel, eligazodnak a csoport szokás- és szabályrendszerében.

Beszédfigyelők kialakult, az óvodapedagógus metakommunikációs jeleit ismerik.

Önként vállalnak feladatokat, és keresik a segítségnyújtás lehetőségeit.

A közös cél érdekében **képesek együttműködni**.

Törekednek az **önmérsékletre**, tudják konfliktusaikat kezelni.

Rendelkeznek életkoruknak és **fejlettségüknek megfelelő önkritikával és önértékelési képességgel**.

Felismeri és tudja kezelni a környezetük rendjét megbontó megnyilvánulásokat.

Hazaszeretete, a szülőföldhöz való ragaszkodása kialakul, szűkebb-tágabb környezetének megismerése által.

5. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A beszéd és a vele szerves egységet alkotó kommunikáció állandó kísérője a gyermek bármely tevékenységének, az általános nevelői-, fejlesztői tevékenység alapvető eszköze. Az anyanyelvi nevelés fejlesztő hatása az óvodai nevelésben megvalósuló tevékenységi formák keretében komplex módon érvényesül.

Az anyanyelvi fejlesztés megvalósulásának területei

Spontán beszédhelyzetek: gyermekek fogadása, játék, öltözködés, mosdóhasználat, étkezések, kirándulások, közművelődési intézmények látogatása, színházlátogatások.

Irányított beszédhelyzetek: játéktémák bővítése, szabályjátékok alkalmazása, a különböző tevékenységi formák keretében megvalósuló kezdeményezések, probléma felvetések, konfliktusmegoldó helyzetek.

Tervezett, felépített beszédhelyzetek: anyanyelvi játékok, zenei játékok, meseszöveg, hangjátékok, irányított szerepjátékok, problémamegoldó helyzetgyakorlatok, mimikai játékok, beszédhibák indirekt kezelése.

Logopédiai fejlesztés.

Célunk: olyan gyermek nevelése, aki

- alkalmas a tágabb és szűkebb környezetükben való érintkezésre, önkifejezésre, kommunikációra
- akinek beszéde érthető, választékos és nyelvtanilag helyes
- szívesen beszél magyarul, érti a nyelvet és megérteti önmagát
- ismeri és alkalmazza a nyelvi udvariassági formulákat.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak):

Teremtsünk olyan kezdeményező, együttműködő, támogató, határozott és következetes magatartás, mely segíti az érzelmi biztonság, ezzel a közlékenység fenntartását.

Példaadó, modell értékű beszédünkkel megismertetjük velük nyelvünk szépségeit, árnyalatait.

Ügyeljünk a spontán és az irányított beszédhelyzetek közötti egyensúly megtartására.

Alkalmazzunk tervezett és felépített **anyanyelvi játékokat** az egyéni fejlettségi mutatóknak és a csoportos helyzeteknek megfelelő differenciálással.

Használjuk ki a tevékenységekben rejlő lehetőségeket:

A **művészeti nevelés** értékeinek kibontakoztatása a beszédtechnikai fejlesztés, a gesztusnyelv értése és a mimika alkalmazása a verselés, dramatikus játékok területén.

Az **auditív észlelés fejlesztése**, és a szókincsbővítés a zenei, vagy hangjátékok, éneklés, énekes játékok területén; a beszédészlelés és beszédértés fejlesztése a mesehallgatás területén.

A kifejezőkészség, előadókészség és önkifejezés segítése a **bábjáték, dramatikus játék, drámajáték területén.**

A **külső világ tevékeny megismeréséből** fakadó lehetőségek kibontakoztatása a beszéd-készség, mondatalkotás és fogalmazási készség, valamint a szókincs, a konkrét és elvont fogalmi körök, és az asszociációs képesség területén.

Kihasználjuk **az irodalom, az IKT eszközök és a könyvtárhasználat** fejlesztési lehetőségeit.

Aktív szakmai kapcsolatot ápolunk a logopédussal, a fejlesztőpedagógussal nyomon követjük a gyermekek fejlődését és közvetítünk, információkat nyújtunk a családok felé.

A gyermekek érzelmi biztonságát támogató **„befogadó- beszélgető” környezetet** teremtünk, melyben bátran beszél, könnyen eligazodik, kérdez.

Megfigyeljük és feltárjuk a **gyermekek nyelvi kompetenciáit és általános ismereteit**, melyet nevelésünk szolgálatába tudunk állítani.

Életkoruknak megfelelő **irodalmi élményekkel** felkeltjük az irodalom iránti érdeklődésünket.

Odafigyelő- meghallgató magatartásunkkal **ösztönözzük beszédkedvüket**, elkerülve a javítgatást.

Gondot fordítunk a **beszédhibák felismerésére**, és minden ilyen esetben a logopédushoz irányítjuk a gyermeket.

Személyre szabott **pozitív értékeléssel** segítjük gyermekeink **személyiségfejlődését**.

Mindennapi kommunikációnkban tudatosan használjuk a mimika és gesztus adta lehetőségeket is.

Menekült/bevándorló gyermekeink nevelésével foglalkozás esetén ismerkedünk, lehetőséget nyújtunk anyanyelvük bemutatására.

A **kiemelt figyelmet igénylő** gyermekek fejlesztése érdekében folyamatosan kapcsolatot tartunk a logopédussal, gyógypedagógussal és a gyermek fejlesztésében résztvevő szakemberekkel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Kialakulnak az érthető és kifejező beszédképesség alapjai.

Környezetükkel megfelelően kommunikálnak, használják a non-verbális kommunikáció jelzéseit.

Viselkedés kultúrájukba beépülnek az alapvető illemszabályok.

Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszédképességük, beszédkedvük erősödik.

Várják, igénylik a mesét.

Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.

Tudnak meséket, történeteket, verseket kitalálni.

Megalapozódik a könyv és könyvtárhasználat igénye, kialakulnak az ehhez kapcsolódó viselkedési formák.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Az óvodai élethez szükséges személyi és tárgyi feltételeket jelen Pedagógiai Programunk I./3. fejezete tartalmazza részletesen.

1. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a **napirend és a hetirend** biztosítja a feltételeket. A napi és hetirend keretén belül megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósítjuk meg. A **rendszeresség és az ismétlődések** érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Óvodánkban **folyó nevelőmunka megszervezése a teljes alkalmazotti közösség feladata, felelőssége**. A közösség kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modell értékű a gyermekek számára. Fontos számunkra, hogy a családokkal, sokkal szorosabb legyen az együttműködés, a szülőknek legyen lehetőségük betekinteni az óvodai életbe.

A 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet 33/B. § (5) pontja alapján, a gyermekek felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja reggel 8 óra előtt és a délutáni időszakban, mely alatt teljes felelősséggel tartozik a gyermekek biztonságáért, de nem láthat el óvodapedagógusi feladatokat.

Feladatai ebben az időszakban:

a) reggeli időszakban:

- a gyermekek fogadása, a szülőktől történő átvétele a szükséges információkkal, melyeket a csoport óvodapedagógusának továbbít
- a játéktevékenységek biztosítása a csoportszobában, vagy udvari gyülekezés esetén az udvaron
- gondozási tevékenységek biztosítása

b) délutáni időszakban:

- meseolvasás, mesemondás
- nyugodt pihenés feltételeinek biztosítása
- gondozási tevékenységek biztosítása
- kulturált étkezés biztosítása
- a játéktevékenységek biztosítása a csoportszobában

- a balesetmentes udvari élet/játék biztosítása, a csoport és az óvoda szokásrendszere alapján
- a csoport szokás-szabályrendszerének betartása és biztosítása
- az óvodapedagógus útmutatása és kérése alapján, fejlesztő- és szemléltető eszközök elkészítésében való részvétel
- fejlesztő szakembereknek az érintett gyermekek átadása és visszafogadása
- a gyermekek biztonságos távozásának biztosítása az óvoda házirendjében rögzítettek alapján

1.1. Napirend

Törekszünk arra, hogy napirendünk **rugalmas, folyamatos, alakítható és változtatható legyen** azért, hogy alkalmazkodjék a gyermekek különböző tevékenységéhez és egyéni szükségleteihez. Napirendünket **a játék**, mint a gyermekek életkorából adódó fő tevékenység **határozza meg**, így azt úgy szervezzük, hogy a szabad játék kapja a legtöbb időt. Nevelésük, fejlesztésük a játékban, játékon keresztül valósul meg. Fontos, hogy a tevékenységek között helyes arányokat alakítsunk ki. Ha az időjárás engedi, óvodásainkkal a lehető legtöbb időt töltjük a szabad levegőn.

Javasolt napirend

<i>Időtartam</i>	<i>Napirend</i>
6:00 – 12:00	folyamatos játéktevékenység, integrált tanulás, folyamatos reggeli, délelőtti gyümölcsfogyasztás (kötött és kötetlen) élményszerző tevékenységek, Önkiszolgálás, egészségügyi szokások gyakorlása rendszeres egészségfejlesztő testmozgás – Levegőzés - Séta
12:00 – 13:00	önkiszolgálás, naposi munka, ebéd egészségügyi szokások gyakorlása Fogmosás pihenés előkészítése, mesélés
13:00 – 15:30	pihenés egészségügyi szokások gyakorlása Önkiszolgálás, uzsonna
15:30 – 18:00	folyamatos játéktevékenység élményszerző, szervezett - spontán lehetőségek kihasználása
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztését délelőtti és a délutáni időben biztosítjuk.	

1.2. Hetirend

A javasolt hetirend alapján az adott csoport **hetirendjét a csoportban dolgozó óvodapedagógusok alakítják** ki. A nevelői kompetencia és a gyermeki „kíváncsiság” az irányadója annak, hogy egy-egy fejlesztési tevékenység a hét folyamán milyen „időkeretet” és „számkeretet” ölel fel, kihasználva a komplexitás adta lehetőségeket is. A **hetirend**

tervezésénél és kivitelezésénél meghatározók számunkra a korcsoportra jellemző életkori sajátosságok, pszichikai, illetve fizikai terhelhetőségük. Fejlesztésünk a játékokban, játékokon keresztül valósul meg, szem előtt tartjuk, a gyermek egyéni- és érési folyamatait, valamint a differenciálás lehetőségeit.

Szervezeti formái:

- **kötetlen, kezdeményezett:** tudatosan tervezett tevékenység a gyermek önkéntes, aktív részvételével,
- **kötötten szervezett tevékenység** a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő (5-35 perces) csoportos foglalkozások szervezése,
- **spontán lehetőség:** az adódó szituációban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználása.

Javasolt hetirend

<i>Életkor</i>	<i>Napi tevékenység</i>	<i>Kötetlen, vagy szervezett tevékenységek hétfőtől – péntekig</i>
3-4 éves	Verselés, mesélés. Mozgás.	Rajzolás, mintázás kézi munka. Ének, zene énekes játék, gyermektánc. A külső világ tevékeny megismerése és matematikai tapasztalatszerzés.
4-5-6 éves	Verselés, mesélés. Mozgás.	Rajzolás, mintázás kézi munka. Ének, zene énekes játék, gyermektánc. A külső világ tevékeny megismerése és matematikai tapasztalatszerzés.
6-7 éves	Verselés, mesélés. Mozgás.	Rajzolás, mintázás kézi munka. Ének, zene énekes játék, gyermektánc. A külső világ tevékeny megismerése és matematikai tapasztalatszerzés.

A foglalkozások tervezésénél és megvalósításánál **előnyben részesítjük a komplexitást és a differenciálást.** Az iskolai életmódra való felkészülés keretein belül javasolt a 30-35 perces, kötött foglalkozások szervezése nagycsoportos korú gyermekeknek.

2. Óvodánk kapcsolatrendszere

2.1. Családokkal való együttműködés

Célunk: Szoros, együttműködő, egymást segítő, kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapuló kapcsolatot alakítunk ki óvodásaink családjával, a gyermekek fejlesztése érdekében.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak):

Körültekintően alakítjuk ki az együttműködés formáit.

Megszervezzük az **információáramlás** különböző lehetőségeit, a szemléletformálást, munkánk megismertetését, **tájékoztatást a gyermekek egyéni fejlődéséről.**

Biztosítjuk a szülőknek óvodánk céljainak megismerését és a megvalósításban való aktív részvételüket is.

Már az óvodába lépés előtt törekszünk a **pozitív személyes kapcsolat kialakítására**, építésére.

Figyelembe vesszük a **családok sajátosságait**, szokásait a kapcsolat kiépítésében. Az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz az együttműködés, segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Lehetőséget biztosítunk a szülős befogadás igénybevételére.

Amikor az allergiás gyermek közösségbe/óvodába kerül, akkor a családnak óriási szorongást okoz, hogy vajon biztonságban tudhatja-e gyermekét, ugyanis a közösségben sem a felnőttek, sem a gyermekek nem rendelkeznek akkora ismerettel a gyermek allergiájával kapcsolatban, mint otthon a szülei.

- Érintettség esetén az óvodapedagógusok az első szülői értekezleten, azt követően pedig szükség szerint kell, hogy kezdeményezzenek szülői beszélgetéseket, amikor elmagyarázzák pl. a napi rutin sajátosságait, ismertetik az anafilaxiás sokk óvodai kezelésének eljárásrendjét.
- A szülők tájékoztatása arról, hogy a csoportban allergiás gyermek van: annak bemutatása, hogy milyen allergiában szenved a gyermek és annak milyen tünetei lehetnek.
- Érintettség esetén szülőértekezletet szervezése az egészségügyi ellátásban dolgozók meghívásával a betegség bemutatásáról és az óvoda feladatellátásáról.

Kapcsolattartásunk formái, módjai:

Szem előtt tartjuk, hogy a **szülőket rendszeresen tájékoztassuk** gyermekük óvodai életéről és igyekszünk a legoptimálisabb módját megtalálni a kapcsolattartás formáinak. Ha lemaradást észlelünk a gyermek fejlődésében, kezdeményezzük a probléma megbeszélését.

A napi találkozások alkalmával a Házirendben meghatározottak szerint biztosítjuk a folyamatos tájékozódást és tájékoztatást, a csoportokban folyó nevelőmunka megzavarása nélkül.

A **családlátogatások** lehetőséget adnak a nyugodtabb beszélgetésre és a gyermek megismerésére otthoni környezetben. Ezt a lehetőséget a szülőkkel történt egyeztetés után, szülői igény esetén alkalmazzuk a felmerült problémák megoldása érdekében.

Szülői értekezletet tartunk évente 2 alkalommal, valamint szükség esetén több alkalommal is. Ez a forma lehetőséget nyújt az egész gyermekcsoportot érintő kérdések megbeszélésére. A gyermekeket, a csoportot, az **óvodát és a szülőket érintő témák megbeszélése**, az

eredményes nevelés érdekében **pedagógiai témájú beszélgetéseket, előadásokat** is szervezünk (szemléletformálás, szülői vélemények, javaslatok meghallgatása).

Előzetes időpont egyeztetés alapján, **fogadó óra** keretében nyújtunk **tájékoztatást a gyermekek fejlődéséről**, ezen alkalmon **lehetőségünk van** a véleménycserére, a kölcsönös informálódásra és pedagógiai segítségnyújtásra.

Nyílt napokon adunk lehetőséget a **leendő óvodásoknak és szüleiknek az ismerkedésre**, ezen alkalommal betekinhetnek óvodánk életébe. Óvodásaink **szüleinek is szervezünk nyílt napokat**, melyen lehetőséget biztosítunk az érdeklődőknek a csoport életébe való bekapcsolódásra, közös játékra, élményszerzésre a nap bármely időszakában.

Az ünnepek, közös programok, kirándulások elősegítik a közösségi érzés mélyítését, az óvodához való kötődés erősítését, a nevelési elvek közelítését.

A szülők a következő ünnepeken, programokon vehetnek részt:

Ünnepség, program megnevezése	Székhely	Csicsergő telephely	Nyitnikék telephely
Szeptember 30. Magyar Népmese Napja az Idősek Világnapjával egybekötve (nagyszülők mesélnek)	x	x	x
Szüreti mulatság, Ószvarázs	x	x	x
Október 5. Állatok Világnapja (háziállat bemutató)	x	x	x
November 11. XI. kerület nap (kiállítás a kerület nevezetességeiről)	x	x	x
Márton nap			x
Adventi kézműves délután	x	x	x
Karácsonyi vásár	x	x	x
Karácsonyi ünnepség	x	x	x
Húsvéti kézműves délután	x	x	x
Húsvéti vásár	x	x	x
Április 22. Föld Napja (virágosítás, ültetés)	x	x	x
Apák napi sport nap	x	x	x
Gyermeknap	x	x	x
Anyák napja	x	x	x
Évzáró ünnepség	x	x	x
Nagycsoportosok búcsúja	x	x	x
Környezettudatosságra és egészségre neveléssel, érzékenyítő programmal kapcsolatos családi programok – az Éves Munkaterv szerint	x	x	x

Figyelembe véve a pedagógus módszertani szabadságát, a gyermekek életkori sajátosságait, fejlettségét, előzetes ismereteit és egyéb körülményeket.

A szülői képviselőkkel egyeztetve, igényeikre alapozva külön fakultatív tevékenységeknek adunk helyet a délutáni időszakban, külső szakemberek bevonásával, melyet az éves munkatervünkben rögzítünk.

Sikerkritérium: A gyermekek nevelése, fejlesztése érdekében óvodásaink családjaival szoros, együttműködő, egymást segítő, kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapuló kapcsolatunk van.

2.2. Óvodánk alapítványaival való együttműködés

Óvodánk három alapítványt működtet, melyek segítik óvodánk fejlesztéseit, az alapító okiratukban foglaltak szerint.

Célunk: Termékenyen együttműködünk az alapítványok kuratóriumaival, óvodánk eszközfejlesztése és programjainak érdekében.

Kapcsolattartásunk formái, módjai:

A kuratóriumi megbeszélések adnak lehetőséget az óvoda fejlesztésével kapcsolatos kérések megtárgyalására, melyeket szükség szerint tartunk közösen. Óvodánk helyet biztosít az ülések megtartására. **Alapítványaink tevékenyen vesznek részt programjaink szervezésében és finanszírozásában, tagjain keresztül.**

Sikerkritérium: Óvodánk eszközellátottsága javul, gyermek – és családi programjaink bővülnek.

2.3. Bölcsődéssel való együttműködés

A bölcsőde hasznos információkkal szolgálhat a gyermekek fejlődéséről az óvodapedagógusoknak, mint az óvodába lépés előtti intézményes nevelés színtere. Ezért a leendő kiscsoportos óvodapedagógusok felveszik a kapcsolatot az intézménnyel a beiratkozás előtti időszakban.

2.4. Iskolákkal való együttműködés

Az óvodánkhoz közeli iskolákkal való kapcsolatunk megkönnyíti az óvoda-iskola átmenet nehézségeit a gyermekek és a szülők számára. Ehhez a következő kapcsolattartási formákat alkalmazzuk: az óvodapedagógusok, tanítók közötti szakmai beszélgetések; az iskolalátogatás; közös munka- és játszódélutánok szervezése; a tanítók szülői értekezleten való részvétele; az óvodapedagógusok óralátogatása (iskolássá vált gyermekekhez); az iskolások előadásai óvodánkban; az első osztályosok bemeneti méréseinek eredményei.

2.5. Fenntartóval való együttműködés

Olyan pozitív kapcsolat kiépítésére és fenntartására törekszünk, amelynek alapja az együttműködés és a megfelelő információáramlás. Ehhez a következő kapcsolattartási formákat alkalmazzuk: kölcsönös információáramlás, tájékoztatás az óvodát érintő kérdésekben; óvodavezetői beszámoló; ismertető küldése óvodai eseményekről, rendezvényekre való meghívás, a vezetői önértékelés és az intézményi önértékelés keretében partneri igény- és elégedettség mérések.

2.6. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XI. kerületi Tagintézményével való együttműködés

Közös célunk a felzárkóztatás, a hátrányok csökkentése, a fejlődés elősegítése.

A szűrés, felmérés alapján szükségesnek tartott egyéni vagy kiscsoportos fejlesztésekhez mindhárom óvoda épületében barátságos fejlesztőszobák állnak a szakemberek rendelkezésére. Az óvoda vezetősége és dolgozói minden segítséget megadnak számukra: szervezés, gyermekek motiválása, szülővel való kapcsolattartás segítése. Pedagógusaink napi kapcsolatban állnak a logopédusokkal, és együttműködve követik a csoportjukba járó gyermekek fejlesztő, beszédjavító (korrekciós) programját.

A **Szakszolgálat** segítséget nyújt a gyermekek és szüleik, óvodapedagógusaink számára a következő területeken: nevelési tanácsadás és logopédiai ellátás, tankerületi szakértői bizottsági feladatok, fejlesztő nevelés, koordinátori feladatok (óvodapszichológiai és tehetséggondozás).

A **logopédusok** szűrő- és egyéb kiegészítő vizsgálatokat végeznek, tanácsot adnak, és a terápiát vezetik. A KOFA - korai nyelvi fejlődés vizsgálatát - a logopédus irányítja és értékeli, az eredményeket fogadóórán csatolja vissza a szülők számára. Minden májusban elvégzik a középső csoportos óvodások artikuláció vizsgálatát, szeptemberben a nagycsoportosok artikuláció és részképesség szűrését. A gyermekeket, ha szükséges, év közben is megvizsgálják, a szülő, a pedagógus, vagy más szakember (óvodapszichológus, orvos, védőnő) javaslata alapján.

A logopédiai ellátás keretében **óvodánkban** igénybe vehető terápiák:

Enyhe és súlyos pöszeség javítása, nyílt, zárt orrhangzós beszéd terápiája, hangképzési zavarok javítása, rajzoló, finommozgások fejlesztése (grafomotoros fejlesztés), az olvasáshoz, íráshoz szükséges részképességek fejlesztése.

Pedagógusaink napi kapcsolatban állnak a logopédusokkal, és együttműködve követik a csoportjukba járó gyermekek fejlesztő, beszédjavító (korrekciós) programját.

Nevelési tanácsadásra és tankerületi szakértői feladatellátás keretében képességvizsgálatok elvégzésére az óvodapedagógusok tesznek javaslatot. Tapasztalataikat megbeszélik a szülőkkel, a szakemberek tájékoztatásához elkészítik a pedagógiai véleményt és a hatályos jogszabály által előírt dokumentumot.

A pedagógus a pedagógiai munkát segítő, valamint az utazó gyógypedagógus kollégáit is tájékoztatja arról, hogy miről vehetik észre az anafilaxia tüneteit, és hogy mit kell tenniük anafilaxiás reakció kialakulása esetén, továbbá hol található az EpiPen injekció.

A Szakszolgálat tagintézményében:

Nevelési tanácsadás keretében nyújtanak segítséget pszichológiai vizsgálat, terápiás gondozás, gyermekpszichoterápia, pedagógiai támogatás és fejlesztő tevékenység formájában. Tankerületi szakértői feladatellátás keretében végzik a harmadik életévét betöltött gyermekek teljes körű pszichológiai, pedagógiai-gyógypedagógiai, továbbá szükség szerinti orvosi vizsgálatát, a beilleszkedési, a tanulási, a magatartási nehézség megállapítását vagy kizárását. Pedagógusaink és a szakszolgálat szakemberei között folyamatos a szakmai tapasztalatcsere. Az óvodapedagógusok nyitottak új módszerek, eljárások megismerése annak érdekében, hogy az intézményünkbe járó gyermekek fejlesztése még hatékonyabbá váljon.

2.7. Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Tagintézményeivel való együttműködés

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 1. Számú Szakértői Bizottsági Tagintézménye, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Beszédvizsgáló Gyógypedagógiai tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye, akik hivatottak megállapítani a sajátos nevelési igényt, fogyatékoságot.

A sajátos nevelési igény, illetve fogyatékoság tényét kizárólag a szakértői bizottságok állapíthatják meg, komplex - orvosi, pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai - vizsgálat alapján.

Feladatuk:

- a fogyatékoság szűrése, vizsgálata alapján **javaslatot tenni** a gyermek, tanuló különleges gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatra;
- vizsgálni a különleges gondozás ellátásához szükséges feltételek meglétét.”
(Lágymányosi Óvoda SZMSZ)

A probléma típusától függően a törvényi előírások betartásával irányítjuk a gyermeket a szakszolgálathoz. Az ott dolgozó szakemberekkel folyamatos kapcsolatot tartunk gyakoribb találkozással, információcserével.

2.8. Gyermek programokat ajánló kulturális intézményekkel, szolgáltatókkal való együttműködés

Szülői igényekre alapozva a törvényi előírásoknak megfelelően- évenkénti szülői megállapodás szerint gyermek programok, koncertek, bábelőadások, kiállítások látogatása, múzeum- és könyvtárlátogatások.

2.9. Az óvoda orvosaival, védőnőivel és az allergológiai szakrendelővel való együttműködés

A védőnők az óvodavezetővel egyeztetett rend szerint, vele együttműködve, a hatályos jogszabályok szerint végzik a preventív munkát. Az óvoda dolgozóinak feladata a feltételek biztosítása, a szülők tájékoztatása és a gyermekek együttműködésének elősegítése.

Az ételérzékeny, az allergiás, valamint a diabeteszes gyermekek ellátása érdekében az óvoda orvosaival, valamint a gyermekek ellátását végző szakemberekkel való együttműködés, kapcsolattartás elsősorban az óvodapedagógusok feladata, az óvodavezető elsődleges tájékoztatása mellett.

Óvodánk egészségfejlesztési programjának véleményezésében, megvalósításában számítunk óvodánk orvosaira és védőnőire.

Allergiás gyermek ellátása esetén fontos, hogy az óvodapedagógusok ismerjék a gyermek kezelőorvosának a nevét, valamint az orvos telefonos elérhetőségeit.

A pedagógus mindig kérdezze meg a szülőt esetleg a gyermek kezelőorvosát arról, hogy mire kell odafigyelni.

2.10. Az Újbudai Humán Szolgáltató Központtal való együttműködés

Esetmegbeszélésen, előadásokon, rendezvényeken való részvétel, segítség kérése a Központtól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, valamint minden olyan esetben, amikor a gyermekközösség védelme miatt ez indokolt. A Humán Szolgáltató Központ - **Gyermekjóléti szolgálat** munkatársa a kiscsoportos gyermekek szüleinek tájékoztatót tart a szolgáltatásairól, köztük az óvodai szociális segítő tevékenységről, melynek során elsődleges szempont az óvoda kapcsán a segítség és a segítség eszköztárának kialakítása, továbbá az új rendszer mihamarabbi

bevezetése annak érdekében, hogy a veszélyeztetett gyermekek minél hamarabb kiszűrhetőek legyenek, és veszélyeztetett helyzetük megszűnjön.

2.11. Az Újbudai Pedagógiai Irodával való együttműködés

Folyamatosan figyeljük a felkínált képzéseket, programokat és a programunk által megkívánt fejlesztési lehetőségek előtérbe helyezésével veszünk részt azokon.

2.12. Egyházakkal való együttműködés

Az óvodás gyermekek számára szülői igény szerint a történelmi egyházak által nyújtott hittan szakképzett hitoktatóval szervezhető. Az óvoda biztosítja a vallási neveléshez szükséges helyet és az eszközöket. A hitoktatás megkezdése előtt be kell szerezni a szülői szervezet véleményét.

Az itt fel nem sorolt partnereinkkel való kapcsolattartásról Házirendünk és SZMSZ-ünk részletesen rendelkezik.

2.13. Az óvoda külhoni kapcsolatai

Mivel tapasztalataink még nincsenek, ezért külhoni magyar óvodapedagógusokkal és óvodákkal szakmai kapcsolatépítésre törekszünk.

Az óvoda külhoni kapcsolatainak fejlesztési lehetőségei:

- Szakmai tapasztalatcserék szervezése: Kapcsolatfelvétel és ápolás külhoni magyar óvodákkal.
- Olyan pályázati lehetőségek és egyéb források felkutatása, amelyek hozzásegítenek a külhoni magyar óvodákkal történő szakmai kapcsolatfelvételre és annak ápolására.
- Olyan szakmai tartalmak (versek, mesék, dalok, fotók, kisfilmek, stb.) beemelése az óvodai nevelőmunkába, melynek révén a gyermekek is közelebb kerülhetnek a Kárpát medence magyar lakta településeihez, kultúrájához.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. A játék

„A játéktevékenység annak tükré, ami a gyermekek lelkében történik, a játék az ő titkos nyelve, amelyet akkor is tiszteletben kell tartanunk, ha nem értjük.” (Bruno Bettelheim)

Értelmezésünk szerint a játék a tanulás alapvető formája. A spontán és aktív felfedező játékot öröm, jókedv és izgalom kíséri. Az önmagában is élményt jelentő játék alapozza meg a hatékony tanulást.

A játékot a gyermek alapvető, legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenységének tekintjük. Az óvodai játék életre szóló élményeket nyújt, melyeket örömszerzés kísér, a játék öröme növeli a fejlesztő hatást. A játék fontos szerepet tölt be a gyermek fejlődésében, áthatja az egész nevelési folyamatot és kihat a társas kapcsolatok alakulására, a társadalmi elvárások, szerepek, normák elsajátításának színtere, lehetőséget biztosít a jellem- és ízlésformálásra.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt, mely folyamatosan alakul át a saját korcsoportú társakkal történő együttjátszássá.

A tevékenység helyszíne:

A játékra mindenhol lehetőséget biztosítunk, de elsősorban a csoportszoba és az udvar a helye a szabad játéktevékenységnek.

Célunk:

Olyan napi óvodai élet megszervezése, ahol

- a szabad játék az **elsődleges**,
- a gyermekek tudnak **önfeledten, örömmel egyedül és együtt** is játszani, képesek a szerepek konfliktusmentes, **megegyezésen alapuló** elosztására,
- a **játékeszközökre vigyáznak**, azokat megbecsülik, és használat után a helyére teszik,
- képesek saját **játéktevékenységeik** és - eszközök **kitalálására**, a meglévők kreatív használatára,
- képesek a **kitartó** játéktevékenységre és a **szabályok betartására**, annak befejezéséig (pl. társasjátékok, memória, építő, stb.),
- minimálisan igénylik felnőtt segítségét, beavatkozását.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak):

Segítjük **szociális magatartásukat** alakító modellek követését, példaképek választását.

Az óvodai élet megkezdésének első pillanatától tudatosan közvetítjük a szülők felé a **szabad játék fontosságát** és az erre épített nevelői, fejlesztői lehetőségeket.

A játékon keresztül a gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése, kibontakoztatása.

Biztosítjuk, hogy a **játék és a játékba integrált** tanulás minél sokrétűbb, élményeken alapuló tájékozódó tevékenységgé váljon.

Szabad játékhoz a **fejlesztő eszközöket, kellő pedagógiai kulturáltsággal** kutatjuk, fejlesztjük.

Megteremtjük a **játék feltételeit** (hely, idő, eszközök) és a megfelelő csoportlégkört: elfogadó, segítő, támogató attitűd, differenciált módszerek, multikulturális - interkulturális szemlélet.

A gyermekek számára **érthető és teljesíthető** szabályokat, tevékenységekre készítető, **motiváló környezetet** alakítunk ki.

A gyermekek **eltérő fejlődési ütemének** függvényében szervezzük a szabad játék tevékenységben megnyilvánuló tapasztalatszerzést.

A gyermekek egyéni sajátosságaihoz mérten, **rugalmasan változtatunk** előzetes terveinken, azonnali önreflexiót alkalmazunk.

Ötleteket, lehetőségeket, helyzeteket teremtünk a sokszínű játék kialakulásához.

Tiszteletben tartjuk a gyermeki játék önállóságát.

Szükség esetén, **indirekt módon** irányítjuk a játéktevékenységet.

Felhasználjuk a játék hatásait, fejlesztjük a gyermekek értelmi képességeit (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).

A gyermek **megismerési vágyát**, kíváncsiságát, sokoldalú érdeklődését felhasználjuk fejlesztése érdekében.

Fejlesztjük a **gyermekek önállóságát, figyelmét, kitartását**, pontosságát, feladattudatát és kreativitását.

Biztosítjuk, hogy a gyermekek óvodába érkezésüktől **önállóan választhassák** meg játékaikat, játszótársaikat, a játékhoz szükséges eszközöket.

Lehetőséget biztosítunk a szemlélődésre, a válogatásra, az egyedüllétre, a tárgyak kreatív használatára, a magányos vagy a társakkal együttműködő játéokra.

Szükség szerint a gyermek **spontán játéka mellett** kezdeményezünk játékszituációkat.

Olyan játékokat is kezdeményezünk, melyekben a gyermekek különböző természetes **anyagokkal ismerkedhetnek**: víz, homok, kavicsok, levelek.

Felhasználjuk az **anyanyelvi fejlesztésre** is a játéktevékenységekben adódó lehetőségeket: szabályalkotás, szerepjátékok.

Segítjük és támogatjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek játékát, felhasználva az egyéni fejlesztés lehetőségeit.

Közbe lépünk, ha:

- testi épségüket veszélyeztetik,
- a konfliktust a gyermekek nem képesek önállóan megoldani,
- zavarják egymást,

– veszélyben van a játékok épsége.

A játék kibontakoztatására és nem a játék fejlesztése céljából hatunk óvodásaink játékára:

Gyermeki tevékenység	Nevelői magatartásunk
Spontán játék , ahol egyértelműen tükröződnek és érvényesülnek a gyermeki világ és a játék sajátosságai.	Tudatos, megengedő, támogató, biztonságot adó jelenlétünkkel potenciális partnerként vagyunk jelen.
Kezdeményezett játék , amelyet saját elképzeléseink alapján indítunk el, de a gyermekek maguk viszik és alakítják tovább. Nem fejlesztés, hanem a közösen alakított játék a fontos.	Ötleteinket, javaslatainkat a gyermekek megnyilvánulásaihoz igazítjuk. Alkalmazkodunk az adott helyzethez és a gyermekek igényeihez. Ügyelünk arra, hogy a spontán játékot ne zavarjuk meg.
Fejlesztő játék , amely „beágyazódik” célzottan a játékba. Játékos jelleggel ugyan, de feladatot, problémát old meg. Szabad játék idején joga van „nemet” mondani, sőt ösztönözni is szeretnénk gyermekeinket, hogy éljenek a választás lehetőségével.	Mint eszközt és módszert tudatosan alkalmazzuk a fejlesztés érdekében egyénre szabottan, differenciáltan.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolását, alkalmazkodnak a játék szabályaihoz.

Képesek az együttműködésre és az önállóságra a játék előzetes, közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában, társaik igényeinek, ötleteinek figyelembevételével, elképzeléseik tiszteletben tartása mellett.

A barkácsoláskor létrehozott eszközöket felhasználják játékukban, továbbfejlesztik.

Képesek a konstruáló játékokból bonyolultabb alkotásokat készíteni.

Szívesen báboznak, dramatizálnak, szívesen vesznek részt a szabályjátékokban, egészséges versengés jellemzi őket.

A játékhelyzetekben újraalkotják a felnőttek tevékenységét.

Képesek kedves játékszereiket is át adni társaiknak.

Kreatív, kezdeményező, érdeklődő magatartást tanúsítanak a játék során.

Képesek a kiegyensúlyozott, nyugodt játéokra.

Ismerik és betartják a szabályokat a játéktevékenységekben, életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően.

2. Verselés, mesélés

Az irodalmi nevelés **anyanyelvi nevelésünk része**. A **szép magyar beszéd** fejlesztését népi mondókák, versek, népköltések segítségével formáljuk. A **beszélő környezet fejlesztően hat** a belső képi világukra, emberi kapcsolatokra tanít, belső élményeket közvetít. A **szép és igényes magyar nyelvművelést** egyaránt támogatják a klasszikus és kortárs, a magyar és más népek gyermekirodalmi művei.

Nevelőmunkánk során a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A tevékenység helyszíne:

A **szabad játékidőben kialakuló verselő, mesélő helyzetek** nem helyhez kötöttek. Bárhol, bármikor életre kelhetnek a gyermekek saját igénye, vagy a nevelők játékba integrált kezdeményezéseként. A **teljes csoportot felölelő mesehallgatás** – mint mindennapos cselekmény – igényli a mesei atmoszféra kialakítását: a mesei tartalmak befogadását támogató helyválasztás és rituálék az óvodapedagógusok módszertani szabadságának megfelelően csoportonként alakítható. A mindennapi mesélés, verselés, mondókázás **biztosítja a gyermekek lelki nyugalmát, békéjét**.

Célunk: Olyan óvodai környezet biztosítása, ahol

- a népmeséken, verseken keresztül a gyermekek **érzelmi világa színessé** válik, a bennük rejlő **nyelvi kifejezések**, szófordulatok által **gazdagodik** kifejezőkészségük,
- az **anyanyelvi neveléssel** szoros egységben az irodalom irányában érdeklődésük növekszik,

- felfedezik **anyanyelvünk szépségeit**, szókincsük gazdagabbá válik és magabiztosan fejezik ki magukat,
- színesedik, formálódik a gyermekek **érzelmi, erkölcsi világa**, belső képi világa, **fantáziája és kreativitása**,
- ráéreznek - a versek zeneisége, a rímek csengése, a mesék feldolgozása, által - az irodalom.

Feladataink:

Az óvodapedagógus feladata, hogy az életkori sajátosságaihoz igazodóan:

- biztosítsa a lehetőséget a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre
- a népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat
- kapjanak helyet a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi
- szervezzen mesével kapcsolatos eseményeket (Benedek Elek –nap, látogatás a Mesemúzeumba, szülők, nagyszülők mesélése az óvodában stb.)

Változatos gyermekirodalmi műveltségtartalmakat válogatunk, melyben egyaránt megjelennek a **klasszikus és kortárs** szépirodalmi, valamint a **népköltészeti** anyagok.

Biztosítjuk a meséléshez szükséges **helyet, időt, eszközt, élményt** a gyermekek számára, kialakítjuk a **befogadást, megértést, élményt** segítő zavartalan környezetet és atmoszférát.

Megalapozzuk az irodalmi alkotásokhoz, a könyvhöz fűződő érzelmi viszonyt, az **olvasóvá nevelést**.

Fejlesztjük a gyermekek **nyelvi képességeit**: a helyes légzést, a tiszta kiejtést, az artikulációt, a beszédtempót, a hangsúlyt, a szókincset, a helyes nyelvtani struktúrát, a verbális és nem verbális jelzések megjelenítését.

Olyan helyzetet teremtünk, melyben a mindennapos mesélés, verselés a gyermek igényévé válik.

Támogatjuk a **játékban** megjelenő **spontán gyermeki verselést és mesélést**.

Lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára az **önálló mese-, versmondásra**, dramatizálásra, bábozásra.

Megteremtjük a **bábjáték és dramatikus játék** lehetőségeit tér és eszközök (bábok, fejdíszek, jelmezek) biztosításával.

Megteremtjük a népi hagyományos jeles napokhoz, ünnepekhez kötődő dramatikus játékok átörökítését, élményszerű megélését

Az **IKT eszközök és igénes web** források alkalmazásával gazdagítjuk az élményeket.

Újszerű irodalmi, színházi élményeket szervezünk **színház- és könyvtárlátogatással**.

Felkeltjük és fenntartjuk az irodalmi érdeklődésüket irodalmi élmény közvetítésével és az ehhez szükséges eszközök biztosításával.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére neveljük a gyermekeket a természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartásával.

Fejlesztjük önkifejezőképességüket a komplex művészeti tevékenységeken keresztül.

Az óvoda kezdésekor és kiscsoportban játékosan gyakoroljuk a mondókákat, a dúdolókat, hiszen a testközelség az óvodapedagógus–gyermek kapcsolatában a gyermekek számára biztonságot ad, megnyugtatja őket.

A gyermekek **életkorának, egyéni fejlettségének** megfelelően lehetőséget teremtünk a játékra, utánzásra, fejlesztjük belső képvilágukat, módot adunk a **spontán utánzáson alapuló** tanulásra is.

Egyéni fejlettségüket figyelembe véve, **differenciáltan foglalkozunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel**, fejlesztésük érdekében együttműködünk a családokkal és a szakemberekkel.

Pedagógiai asszisztens feladatai:

Szaktudásával segíti az óvodában folyó pedagógiai munkát.

Segítséget nyújt a **tevékenységszervezés** zökkenőmentes kivitelezésében.

Figyelemmel kíséri a csoportra, gyermekekre vonatkozó terveket, azok megvalósítását.

Nyugodt hangvétellel, **érthető, tiszta, nyelvtanilag helyes beszéddel** segítkezik az óvoda egész napos nevelőmunkájában.

Részt vesz az irodalmi- és színházi élményeket támogató **külső programok lebonyolításában**.

Dajka feladatai:

Kommunikációs és beszédmintájával pozitívan hat az óvodás gyermekek fejlődésére.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Szívesen hallgatnak meséket, verseket, azokat igénylik, szeretik.

Szét tudják választani a mesét és a valóságot, kialakult a mesetudatuk.

Beszédkultúrájuk és szókincsük gazdag, beszédkedvük erős.

Az irodalmi élménysorán megismert új szavakat, aktív szókincsükben használják.

Megjelenik beszédükben, játékaikban, rajzaikban a mese, vers hatása.

Szeretnek bábozni, kedvelt időtöltésük az ismert mesék dramatizálása.

Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlett.

Képesek önálló mesemondásra, azt többnyire szöveghűen adják elő.

Egyszerű meséket, történeteket képesek kitalálni, amelyeket mozgással, beszéddel megjelenítenek.

Életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelő ideig tudják figyelmüket ugyanarra összpontosítani.

Képesek összefüggően beszélni képekről, ok-okozati összefüggéseket elmondani.

Eligazodnak az erkölcsi, morális érzelmek terén.

Beszédük árnyalt, értelmes hangsúlyozású, metakommunikációjuk kifejező.

Képesek a pozitív és a negatív érzelmek pontos elhatárolására.

3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az egyéni és közös **élményt nyújtó éneklés, zenélés és zenehallgatás**, felkelti a gyermekek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat, melynek során **felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét**. A **népdalok éneklése, hallgatása, a népi játékok a hagyományok megismerését**, tovább élését segítik, felébresztik a gyermekek zenei érdeklődését és alapot adnak a zenei műveltség továbbfejlesztéséhez.

A tevékenység feltételeinek megteremtése:

Az ének-zene és ehhez kapcsolódó mozgás mindennapjaink része, a nap folyamán számtalan alkalom adódhat éneklésre, mondókázásra vagy dalos játék játszására. A gyermekek a **játékidő bármely részében énekelhetnek, körjátékozhatnak, mondókázhatnak**. Az énekes tevékenységekhez szükséges eszközök: hangszerek, saját készítésű hangszerek, fejdíszek, egyéb eszközök rendelkezésükre állnak.

Célunk:

Olyan óvodai környezet kialakítása, ahol

- gyermekek **ráéreznek a közös éneklés, a közös játék örömére**, zenei kreativitásuk kialakul
- a **magyar népi játékok és táncok** megismertetésével zenei ízlésük formálódik, **mozgáskultúrájuk fejlődik**, hagyományainkat megismerik
- a **felnőtt minta** spontán utánzásával az éneklés-zenélés a gyermekek mindennapi, természetes tevékenysége
- érdeklődnek a **zene** iránt, a **zenei élményeket képesek** befogadni, igényük az ízléses zen
- képesek a mindennapokban nyújtott ének-zenei anyag feldolgozására, zenei-
„fantáziájukat”, ritmusérzéküket, mozgásukat használják ennek érdekében
- a gyermekek zenét értő és szerető, egészséges lelkű, kulturált, boldog emberek.

Feladataink:

Felmérjük a gyermekek zenei szintjét, **megismerjük otthoni szokásaikat**.

A megfelelő légkör kialakításával **kellő motiváltságot** teremtünk az énekléshez, mondókázáshoz.

Megerősítjük a gyermek spontán kezdeményezéseit.

Megteremtjük a közös játékhoz **szükséges feltételeket** (tér, idő, hely, eszköz).

Az igényes **dalok, mondókák** kiválasztása során figyelembe vesszük a **népi- és kortárs műveket**, valamint a gyermekek (a család) kulturális világnézetét, az életkori és egyéni fejlődésüket.

Megismertetjük a gyermekeket hangszerekkel, mozgásformákkal és táncos mozdulatokkal.

Törekszünk a **zene megszerettetésére, a közös játéokra, éneklésre**.

A **magyar gyermekdalok** és más népek gyermekdalainak megismertetésével segítjük a **nemzethez való tartozás** érzésének kialakulását. Lehetőséget adunk a más országokból érkező gyermekeknek saját kultúrájuk bemutatására.

A zenei nevelés anyagát **elsősorban a magyar mondóka** és dalkincsből válogatjuk, de megismertetjük a gyermekeket **más népek dalaival** és igényes kortársalkotásokkal is.

A **zenehallgatás** élményének biztosításával motiváljuk a gyermekeket a zenei élmény átélésére, befogadására, szeretetére. Olyan népdalokat és műzenei alkotásokat választunk, melyeket mi magunk is **szép esztétikai élményt** nyújtva tudunk előadni. Kihasználjuk az **IKT eszközök** nyújtotta lehetőségeket is a zenehallgatás területén (cd stb.).

A dalanyagot összehangoljuk a zenei feladattal, mely által fejlesztjük hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, zenei formaérzéküket, mozgáskultúrájukat.

A dalanyag választásánál figyelünk arra, hogy a néphagyományőrzés mellett **ünnepeikhez is kapcsolódjon.**

Megismertetjük a gyermekeket a **ritmushangszerekkel**, valamint zörej- és dallamjátszó hangszerekkel. Felhasználjuk hangszerkészítésre a már feleslegesnek tűnő tárgyakat, eszközöket, anyagokat.

A kiolvasók, kiszámolók, a dalos játék szövegeiben előforduló **menyiségek, számlálások segítségével serkentjük a matematikai gondolkodást**, a táncban használt **térformai alakzatokkal** pedig fejlesztjük a térbeli viszonyítást és a geometriai alakzatok felismerését.

A gyermekek **nyelvi képességét** is fejlesztjük a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.

A dalok, mondókák kiválasztásában figyelembe vesszük a gyermekek **életkori sajátosságait és egyéni képességeiket** (pl. hangkészlet, terjedelem, ritmikai vonatkozások).

A gyermek **értékelését** egyéni képességeikhez viszonyítva végezzük.

A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél** a mozgásban, ritmikában rejlő fejlesztési lehetőségek célirányos kihasználására törekszünk (beilleszkedés segítése, anyanyelv, mozgás, kreativitás fejlesztése) és egyénre szabott feladatokat is biztosítunk.

Pedagógiai asszisztens feladatai:

Ének-zene foglalkozás során igény szerint segítsen a különböző alakzatok kialakításában.

Koordinálja és segítse a tevékenységben részt nem részt vevő gyermekeket.

Dajka feladatai:

Friss levegő biztosítása, szellőztetés.

Koordinálja és segítse a tevékenységben részt nem részt vevő gyermekeket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Törekednek a tiszta éneklésre, helyes zenei tempóra.

Különbséget tudnak tenni a zenei fogalompárok között és hangoztatják is azokat.

Ismernek néhány ritmushangszert, biztosan használják azokat.

Megkülönböztetik és maguk is létrehozzák a dalok, mondókák ritmusát, dallamát.

Kitalálnak két és négyütemű dallamokat, szövegeket, ritmusokat, mozdulatokat.

Képesek a dalos játékok szabályainak elfogadására és betartására.

Örömmel, önállóan is kezdeményezzenek énekeket, mondókákat, dalosjátékokat.

Gátlás nélkül is tudnak önállóan énekelni.

Meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést, a dal ritmusától.

Képesek a zenehallgatás befogadására, az improvizációra.

Tudnak tempót tartani, természetes tempóban járni.

Tudnak felelgetős dalokat társaikkal, vagy a csoporttal énekelni.

A dallamokat, dallammotívumokat önállóan adják vissza, képesek a dallambújtatásra.

Tudnak táncmozdulatokat, térformákat kialakítani.

Ismernek népi- és műdalokat, más nemzetek dalait.

4. Rajzolás, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az **ábrázolás különböző fajtái**, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés **fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének**.

A tevékenység feltételeinek megteremtése:

Ábrázoló tevékenységekre a mindennapok során nagyon sokféle és sokrétű lehetősége nyílik a gyermekeknek. Az óvodapedagógus az **ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán** teret és változatos eszközöket biztosít. Óvodánkban minden csoportban megfelelően kialakítottuk az ábrázolás, a kézimunkázás, a barkácsolás lehetőségét megadó sarkokat, ahol a gyermekek szabadon **fejleszthetik és kipróbálhatják saját kreativitásukat**, és megismerkedhetnek új anyagokkal.

Célunk: olyan óvodai környezet kialakítása, ahol

- a gyermekek képesek élmény- és fantáziaviláguk **képi, szabad önkifejezésére**: tér, forma és szín tekintetében,
- a gyermeki alkotás a **belső képek gazdagítására** épül
- **örömteli tevékenységként** élük meg az ábrázoló, mintázó folyamatokat, különböző technikák, eszközök használatát,
- **képesek ismereteiket rendszerezni**, a látott tárgyak és események megjelenítésére a **rajzolás, mintázás, kézimunkázás** eszközeivel és technikáinak felhasználásával

Feladataink:

Megteremtjük a gyermeki **alkotó-alakító tevékenység** feltételeit: megfelelő légkör, hely, idő, valamint megfelelő minőségű és mennyiségű eszköz és anyag biztosítása.

A gyermekeket megismertetjük képző- és népművészeti alkotásokkal.

A gyermekcsoport **fejlettségi szintjéhez igazodva**, mielőbb megismertetjük a gyermekeket az **eszközök használatával** (olló, ragasztó, festékek,...), a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

A gyermekek **látáskultúrájának fejlesztése** érdekében megfigyelési, tapasztalatszerzési lehetőségeket és élményeket biztosítunk, kiállítások és múzeumlátogatások szervezésével.

Tudatosan és tervszerűen fejlesztjük manipulációjukat, finommotorikájukat, szem-kéz koordinációjukat, kitartásukat, téri és síkbeli tájékozódásukat, monotonia tűrő képességüket.

Az érzelmi nevelés fontos eszközeként a gyermekek **önkifejezését erősítjük**, lehetőséget adunk, hogy minél több élményt átélve valósíthassák meg elképzeléseiket.

Megismertetjük a gyermekeket a népi kultúra, szokásaink, hagyományaink, gyökereink ápolásával, népi kismesterségekkel, nemzeti szimbólumokkal, a multikulturális javakkal. A vizuális (és egyéb más tevékenységek során) a nemzeti jelképeinkkel: zászlóval, koronával, címerrel való élményszerű ismerkedés biztosítása.

A **környezet esztétikai** jelenségeiben, a **művészi alkotásokban** történő együttes gyönyörködéssel és az esztétikus környezet biztosításával megalapozzuk a gyermekek esztétikum iránti fogékonyságát.

Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Művészeti tevékenységeinket felhasználjuk **ünnepeinkre történő készülődésünkben**.

Kihasználjuk a **tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális** megnyilatkozásokat a spontán beszéd formáinak fejlesztése érdekében.

Lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek, hogy **értékeljék munkáikat**, ezzel is fejlesztjük önértékelési képességüket, valamint a képi megjelenítés és a verbális megfogalmazás összekapcsolását.

Olyan tevékenységeket szervezünk, melyekben **fejlődnek a vizuális képességeik**: a képi gondolkodás, valamint a megjelenítő- és konstruálóképesség.

Többféle színes, változatos témajavaslatokkal segítjük **ábrázoló kedvük és fantáziájuk** kibontakozását.

Megtanítjuk őket a **technikák pontos kivitelezésére**.

Ösztönzéssel, dicsérettel segítjük alkotókedvük, vizuális látásmódjuk, térbeli-síkbeli tájékozódásuk, komponálási képességeik fejlődését.

Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Az alkotó munka során **fejlesztjük a gyermekek gondolkodását** (analizál, szintetizál, különbséget tesz, ítéletet alkot, következtet).

Segítjük a kezdeményező, a kreatív magatartás érvényre jutását, megteremtjük a **kreativitás kibontakozásának alapfeltételeit.**

Új megoldások keresésére, biztosságos, takarékos, kreatív megoldásra, gondolkodásra biztatjuk őket (**környezettudatosság, újrahasznosítás**).

Folyamatosan **gyűjtünk** felhasználható, **újrahasznosítható anyagokat,** a családok bevonásával.

Az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva, segítjük a gyermekek képi-plasztikai, kifejező, komponáló, térbeli tájékozódó- és rendezőképességének, szép iránti nyitottságuk, igényességük kialakulását.

Az eszközök kiválasztásnál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát és fejlettségi szintjét.

Arra törekszünk, hogy a gyermek önmaga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit és csak kérésére nyújtunk segítséget.

A **tevékenységeket mikro csoportosan** (alacsony gyermeklétszám) szervezzük, így nyomon tudjuk követni az elsajátítás fokát, technikai ismeretük, eszközhasználatuk fejlődését.

A gyermekek képi-plasztikai kifejező nyelvének fejlesztését egyéni érettségi szintjükhöz igazodó differenciált fejlesztéssel valósítjuk meg, egyéni fejlődési üteméhez igazítottan segítjük a különböző technikák megismerését és gyakorlását.

A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél** hangsúlyosan fejlesztjük a vizumotoros és finommotorikus készségeket, ezért tervezetten biztosítunk számukra erre irányuló, differenciált feladatokat egyéni képességeikhez, igényeikhez igazodóan (tehetségfejlesztés, hátránykompenzálás), kiemelt figyelem a tehetséges gyermekekre (különleges eszközök, anyagok biztosítása, pályázatokon való részvételi lehetőségek felkutatása).

Pedagógiai asszisztens feladatai:

Részt vesz a **lassabban haladó, egyéni segítséget igénylő** gyermekek sikerélményhez juttatásában.

Figyelemmel kíséri a csoportra, gyermekekre vonatkozó terveket, azok megvalósítását felelősségteljesen segíti.

Dajka feladatai: Eszközök előkészítésében, azok megtisztításban közreműködik, az óvodapedagógus útmutatásait követve.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermekek a művészeteket, népi kultúránkat kedvelő, öntudatos, az esztétikum befogadására, önmegvalósításra, kreativitásra alkalmasak.

Az ábrázoláshoz, rajzoláshoz, festéshez, kézimunkához szükséges eszközöket, anyagokat ismerik, tudják azok helyét.

A különböző technikákat önállóan alkalmazzák.

Képzeltük gazdag, bátran kísérleteznek a képi megjelenítés formái között.

Képesek saját elképzeléseik megvalósítására, nyitottak az új befogadására, alkalmazására.

Ismerik és alkalmazzák a közös munka során a munkamegosztást és az ehhez kapcsolódó szabályokat.

Vigyáznak egymás munkájára és megbecsülik azt.

Rendelkeznek a helyes ceruzafogás, vonalvezetés technikájával.

Képesek véleményt alkotni és azt megosztani is, a műalkotásokról, az élő és épített környezetről.

Ismerik az alap és kevert színeket, árnyalatokat, a színkeverés technikáját.

Manipulációjuk, finommotorikájuk, szem-kéz koordinációjuk, kitartásuk, téri és síkbeli tájékozódásuk, monotonia tűrő képességük egyéni képességeikhez igazodóan fejlett.

5. Mozgás

Az **óvodás kor a mozgásfejlődés szenzitív (érzékeny, fogékony) szakasza.** A mozgásformák és ezek gyakorlása az idegrendszer érését fejlődését segítik elő, ez a korszak a mozgás és érzékelés finom összehangolódásának időszaka. A mozgásnak fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában, mozgásműveltség fejlesztésében.

A tevékenység helyszíne:

A különböző mozgásformákat, mozgásos tevékenységeket teremben és szabad levegőn, (udvaron, közös séták) eszközökkel és eszközök nélkül spontán, vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - biztosítjuk minden gyermek számára. Fontos szerepet tölt be udvarunk, így biztosítjuk a **mindennapi szabad levegőn** történő mozgást. A jól felszerelt tornatermeink rendszeres és spontán mozgást biztosítanak óvodás gyermekeink számára. Lehetőség nyílik arra, hogy a csoportszobában korlátlanul és szabadon használják a mozgás fejlődését elősegítő változatos

eszközöket. A **mindennapos mozgás tevékenység a napirendbe illeszkedik**, lehetőség szerint szabad levegőn. **Rendszeres séták és kirándulások** lehetőségét is kihasználjuk a gyermekek mozgásfejlesztése érdekében.

Célunk: olyan változatos szabad mozgás, tervezett mozgásfejlesztés, amelyben

- a gyermekekben kialakul - az egészséges életviteli szokások részeként - a mozgás szeretete, a mozgásigény,
- a gyermekek teljesítőképessége, terhelhetősége, testi képességei és fizikai erőnléte növekszik, figyelembe véve a mozgásfejlődés lépcsőfokait,
- a gyermekek pszichomotoros képességei és készségei fejlődnek.

Feladataink:

A gyakorlatok mintaszerű végzésével, együttműködő magatartásunkkal, derűs légkör megteremtésével fokozzuk a gyermekeknek a **rendszeres testmozgásokhoz** való pozitív viszonyulását.

A mozgásfoglalkozások során fejlesztjük a gyermekek **állóképességét, koordinációját, nagy- és finommozgásait, testsémáját, téri tájékozódását, egyensúlyérzékét** és a laterális dominanciáját, alkalmazkodóképességét, mozgáskultúráját, testi képességeit.

A nap folyamán kihasználjuk a **spontán mozgáslehetőségeket**.

Biztosítjuk a **játék, játékosság elsődlegességét** a foglalkozásokon.

Figyelünk arra, hogy az **értékelés, a hiba javítása** személyre szóló legyen és motiváló hatással bírjon.

Biztosítjuk, hogy a gyermekek minél több időt töltsenek a **szabad levegőn mozgással**.

Alakítjuk és fejlesztjük **szocializációs** és kooperatív alkalmazkodó és együttműködő képességeiket, önuralmukat, toleranciájukat, **pozitív énképüket**.

Fejlesztjük **kommunikációs képességeiket** az irányok, szakszavak, kifejezések használatával.

Biztosítjuk, hogy a mozgás során a gyermek, az egyéni fejlettségének és temperamentumának megfelelően, **kielégítse mozgásigényét.**

A természetes mozgások, mozgásos játékok, játékos mozgások, prevenciós gyakorlatok hatékonyságának fokozása érdekében felhasználunk különféle, változatos kéziszerket, tornaszereket.

Kialakítjuk az **egészséges versenyszellemet**, erősítjük a pozitív személyiség tulajdonságait, az akarat tényezőket.

Az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk az egészségfejlesztő **testmozgásra** (csoportszobában, udvaron, séták során).

A mozgás megtervezésénél és vezetésénél szem előtt tartjuk a csoport **egészségi állapotát, egy-egy gyermek fáradékonyságát, teljesítőképességét.**

Tervező munkánkban figyelembe vesszük a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, ahol lehet, differenciáltan tervezzük/szervezzük meg a feladatokat.

A foglalkozások tervezésénél felhasználjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztésének lehetőségeit, akik részére speciális mozgásszervi prevenciós torna feltételeit is biztosítjuk.

A mozgásfejlesztő pedagógussal együttműködünk a prevenciós és korrekciós feladatok ellátásában.

Pedagógiai asszisztens feladatai:

Aktívan részt vesz a mozgásos játékokban, segítséget nyújt a nehezebb gyakorlatok végzésénél.

Segít a tornaszerek, mozgásfejlesztő eszközök előkészítésében.

A gyermekek fejlettségének megfelelően **segítséget nyújt** számukra a vetkőzésben, öltözésben.

Dajka feladatai:

Ellenőrzi az alkalmazásra kerülő **eszközök épségét, tisztaságát**, szükség esetén gondoskodik azok **megtisztításáról.**

Szellőztetéssel és portalanítással friss levegő biztosít a tornateremben, csoportszobában a mozgástevékenység megkezdése előtt.

Segítséget nyújt a tornaszerek, mozgásfejlesztő eszközök előkészítésében.

A gyermekek fejlettségének megfelelően segítséget **nyújt a vetkőzésben, öltözésben.**

Együtt működik a gyermekek egészségének és testi épségének megőrzéséhez szükséges ismeretek átadásában.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz, megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás.

Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A gyermek testi képességei kibontakoztatásával képes az iskolai elvárásoknak megfelelő mozgásokra, kitartásra, örömmel vesz részt mozgásos tevékenységekben.

Kondicionális képességek tekintetében az életkor sajátosságoknak megfelelő erőléttel, gyorsasággal, hajlékonysággal és ügyességi jellemzőkkel a gyermekek rendelkeznek.

Állóképességük jó, pszichés reakciókészségük átlagos, téri tájékozódásuk kialakult, irányokat meg tudnak különböztetni.

Ismerik saját testüket, testrészeiket, képesek megnevezni azokat.

Növekszik teljesítőképességük, képesek a harmonikus, összerendezett, megfelelő ritmusú mozgásra.

Képesek a szabályok betartására, tudják kezelni a siker-, illetve a kudarcélményeiket.

Tisztában vannak a szakszavak, kifejezések jelentésével és képesek azokat végrehajtani.

6. A külső világ tevékeny megismerése - A mikro és makro környezet – benne a matematikai nevelés – megismerése

*„A gyermek **aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.***

*A gyermek, miközben **felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükséges.***

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit.” (ÓNOAP-A külső világ tevékeny megismerése)

A gyermekek, miközben felfedezik a szűkebb és tágabb környezetüket, olyan tapasztalatok birtokába jutnak, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Hozzásegítjük gyermekeinket ahhoz, hogy megismerjék a szülőföldünkön élő embereket, a hazai tájat, a helyi hagyományokat és néphagyományokat, szokásokat, megtapasztalva a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, indíttatást kapva ezek szeretetére és védelmére.

A megfelelő érzelmi viszony kialakítása mind a természeti, mind a társadalmi környezetünk iránt a környezetvédelmi nevelés alapjául szolgál. A **gyermek ismereteiben, környezethez**

való alkalmazkodásában a családi nevelésnek alapozó, döntő jelentősége van és a fejlődés folyamán az elsődleges szerepe meg is marad. Ezért tartjuk kiemelkedően fontosnak, hogy óvodánk tudatosan fejlesztő eljárásaival kiegészítse ezt a nevelést és az esetleges hátrányokat kompenzálja. A környezet megismerése során **matematikai** tartalmú tapasztalatoknak is birtokába jut a gyermek, a környezet formai, mennyiségi, nagyságbeli és téri viszonyairól, alakul ítéliképesége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

A tevékenység helyszíne:

A **környezet megismerése áthatja a gyermekek életét**, az óvodai tevékenységük egészét. Arra törekszünk, hogy amit csak lehet a helyszínen, a természetben figyeltessünk meg, így szerezzenek cselekvően tapasztalatokat a gyermekek. A csoportszobában kialakított **“természetsarok” tükrözi az aktuális évszak jellemvonásait**, tartalmazza a környezet megismeréséhez szükséges eszközöket, tárgyakat (pl. nagyító, ismeretterjesztő könyvek), anyagokat.

A gyermekek a mindennapi életben állandóan találkoznak, **természetes módon ismerkednek meg a matematikai fogalmakkal**, de a spontán helyzeteken kívül tudatosan előkészített tapasztalatokra is szükségük van. A tapasztalatszerzésre lehetőségük van az óvodaudvaron, az óvoda épületében, a csoportszobában, az utcán.

Célunk: olyan tevékenységek biztosítása és olyan környezet kialakítása, ahol

- a gyermekek **tapasztalatokat szereznek** az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből, életkoruknak megfelelő szinten,
- ismereteik birtokában biztonságosan **elgazodnak, tájékozódnak** szűkebb környezetükben,
- a gyermekek **felfedezik és megtapasztalják a külső világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit**, megismernek mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat,
- tudnak véleményt alkotni és döntéseket hozni,
- rendelkeznek **pozitív érzelmi kötődéssel környezetük iránt**, megtanulják védelmét, az értékek megőrzését, elsődlegesen az óvodán belüli, majd az óvodán kívüli világukban,
- **megismerik szülőföldjüket, az ott élő hagyományokat, embereket**,
- **logikusan gondolkodnak**, problémafelismerő és megoldó képességük kialakul,
- képesek a **környezettudatos gondolkozásra**, magatartásra a mindennapokban (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, újrahasznosítás),
- tisztában vannak a **biztonságos közlekedés szabályaival**.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak):

A valóság felfedezése (a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások) és tárgyi kultúra értékeinek megismerését közvetítő tapasztalatszerzési lehetőségeket tervszerűen biztosítjuk.

Megismertetjük és megszerettetjük a gyermekek **környezetében lévő élővilágot**, a család és a tárgyi kultúra értékeit.

Irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréje, **önálló véleményalkotásra ösztönözzük** a gyermekeket kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Minden alkalmat és lehetőséget felhasználunk a fenntartható fejlődés érdekében a környezettudatos magatartás formálására, alapozására.

Hangsúlyt helyezünk a természet közeli életszemlélettel a környezet megismerésére, tiszteletére, megóvására.

Biztosítjuk a **környezet tevékeny megismerését**, segítjük a gyermekek véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a megfelelő hely, idő, eszköz egységében.

Ünnepeket, megemlékezéseket szervezünk a néphagyományokhoz, természetvédelemhez és nemzeti ünnepeinkhez kapcsolódóan.

A környezeti kötődés kialakításánál kihasználjuk szűkebb környezetünk adta lehetőségeit, a **természetben történő tapasztalatszerzést** (Feneketlen-tó, Gellért-hegy, Kertészeti Egyetem, Duna stb.).

A **megfigyelések, kísérletek** során törekedünk a gyermekek aktivitásának, kommunikációjának kihasználására, aktív és passzív szókincsük bővítésére.

Megismertetjük őket az **alaki, nagyságbeli, téri viszonyokkal, a mennyiségi relációs fogalmakkal**.

Lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek élősarok kialakításához (akvárium, terrárium, növények) és az abban való folyamatos tevékenykedéshez.

Séták, kirándulások alkalmával tudatosítjuk a biztonságos közlekedés szabályait.

Élményt nyújtó lehetőséget biztosítunk az ismeretszerzésre, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével.

Differenciálást alkalmazunk a gyermekek felé irányuló kérdéseinkben, az eszközök kiválasztásában.

Az **értékelésnél figyelembe vesszük** a gyermekek eltérő képességeit, fejlődési ütemét.

A foglalkozások tervezésénél felhasználjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztésének lehetőségeit.

Felkeltjük a gyermekek **matematikai érdeklődését**, felismertetjük az elemi ok-okozati összefüggéseket, pozitív viszony alakítunk ki a problémahelyzetek megoldásához, megalapozzuk a logikus gondolkodást, ítéliképességet.

Olyan feltételeket és tevékenységeket biztosítunk, melyek felkeltik a gyermekek érdeklődését, természetes élethelyzetekben lehetővé teszik a **matematikai tapasztalatok megszerzését**, illetve örömforrást nyújtanak a spontán és irányított ismeretszerzés közben is. Felismertetjük, szemléltetjük, **rávezetjük őket a matematikai problémahelyzetekre**, gazdagítjuk a tevékenységben való alkalmazás lehetőségét.

A **szervezett matematikai tanulás** során lehetőséget teremtünk a tudatos, egyéni képességfejlesztésre, a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembevételével.

Pedagógiai asszisztens feladatai:

Részt vesz az udvari életben, az **intézmény környezetének alakításában, szépítésében.**

Kertészkedik a gyermekekkel, egyszerű munkafolyamatokat megtanít számukra.

Dajka feladatai:

A gyermek életkorának ismeretében, segítséget nyújt számára az **öltözködésben, a higiéniai tevékenységben**, a csoportba való beilleszkedésben.

Kísérőként részt vesz a gyermekek óvodán kívüli programjain.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermekeket jellemzi a befogadó, környezettudatos, környezetét szerető, megbecsülő, kreatívan gondolkodó, érdeklődő magatartás.

Csoportját, óvodáját, hazáját szereti, mely megnyilvánul viselkedésében is.

Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről, tudják nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását.

Ismerik és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismerik szűkebb lakóhelyüket, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét.

Ismerik a viselkedés alapvető szabályait.

Meglátják környezetükben a szépet és jót, tisztelik és megbecsülik azt.

Ismerik a természeti és társadalmi környezetből mindazt, ami szükséges az életkoruknak megfelelő eligazodáshoz.

Az emberi testrészeket felsorolják, megnevezik az érzékszerveket.

Napszakokat felismerik, megnevezik, tudják a napok nevét.

A minőségi- mennyiségi eltéréseket felismerik, tudnak halmazt létrehozni, elemeket sorba rendezni, tő és sor számlálni.

Becsléseket- méréseket végeznek, szívesen kísérleteznek, elemi mennyiségi ismereteik vannak.

Vonalakat, síkbeli térformákat, geometriai alakzatokat megneveznek, térben jól tájékozódnak. Az ok-okozati összefüggéseket felismerik, megnevezik, tudnak analizálni, szintetizálni, általánosítani.

Tisztában vannak a biztonságos közlekedés szabályaival és alkalmazzák is azokat.

7. Munka jellegű tevékenységek:

„A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, tulajdonságok, kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság alakításának fontos eszköze, lehetősége.” (ÓNOAP - Munka jellegű tevékenységek 2.)

A tevékenység helyszíne:

Munka jellegű tevékenységre bárhol **lehetőség nyílik, így az óvoda épületében és az udvaron egyaránt** teremtünk rá alkalmakat.

Célunk: Olyan tevékenységek biztosítása, ahol:

- a gyermekek **tapasztalatokat és ismereteket szereznek**, a társadalmi környezetből aktív cselekvésen keresztül, így személyiségük fejlődik,
- a gyermekek érzik, hogy fontos az általuk elvégzett munka, ez fáradtságot, kitartást igényel tőlük, de benne rejlik az elvégzett munka öröme,
- a munkavégzés során **szociális és verbális képességeiket** gyakorolják,
- megismerik a munkaszervezés menetét.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak):

Segítünk a gyermekeknek **megkülönböztetni a játékot és a munkát**, bár a munka játékossága megmarad.

Rávilágítunk az **önkiszolgálás és a közösségért** végzett munka jellegű tevékenységek eredményeire, az elvégzett feladat jelentőségére.

Megtanítjuk a gyermekeknek, hogy az **elvégzett munkáért elismerés jár (dicséret)**.

Észre vesszük és rámutatunk az óvodai élet bármely tevékenységben a munkavégzés lehetőségére.

Ösztönözzük a gyermekeket arra, hogy **önként vállaljanak feladatokat**. Minden olyan munkát **elvégezhetnek a gyermekek, amihez kedvük van** és testi épségüket nem veszélyezteti.

A munkavégzés során biztosítjuk az **önállóságot, felhasználjuk önkéntességüket, nyitottságukat**, megismerési vágyukat, aktivitásukat.

Biztosítjuk, hogy önállóan választható lehetőség és **ne kényszerített feladat legyen** a munkavégzés, mely rendszeresen, folyamatosan épül be mindennapjainkba.

Figyelünk a gyermek szülői házból hozott hozzáállására, **érvényesítjük a fokozatosság, önkéntesség alapelvét és a differenciált bánásmódot**. A képességfejlesztés érdekében összehangoljuk a családokkal a feladatokat és elvárásokat.

Az életkoruknak megfelelő, **változatos munkalehetőségeket biztosítunk**, lehetővé tesszük, hogy **megismerjék a különböző munkaeszközök használatát**, motiváljuk a gyermekeket azok kipróbálására.

Ügyelünk a **higiéniai szokások, szabályok betartására, a balesetveszély** elhárítására.

Fokozatosan vezetjük be a különböző munkafajtákat, s közben figyelembe vesszük az egyéni képességeket.

Erősítjük a **munkatevékenységek iránti pozitív hozzáállást** a gyermekekben.

Azokat a munkatevékenységeket, amelyek elvégzésére a gyermekek **önállóan** is képesek, **nem végezzük el helyettük**.

A gyermekeknek megfelelő méretű és mennyiségű, a testi épségét nem veszélyeztető munkaeszközt biztosítunk, melyek hozzáférhető helyen, a gyermekek rendelkezésére állnak.

A napirendben elegendő időt biztosítunk arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően végezhessék el feladataikat.

A gyermekektől pontos, precíz munkavégzést várunk el.

Munka jellegű tevékenység elvégzése után az eredményt tudatosítjuk, megláttatjuk, **elismerjük és óvjuk, rámutatunk, hogy értéket képeztünk**.

A munkavégzés értékelését folyamatosan, **konkrétan és reálisan** végezzük.

A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** esetében előtérbe helyezzük a személyes példaadást és a pontosan megfogalmazott utasításokat, figyelünk, hogy az eszközök mindig a rendelkezésükre álljanak, így ha igénylik, szabadon tevékenykedjenek.

Az elvégzendő **munka során** folyamatosan **segítjük, javítjuk, dicsérjük a gyermeket**, arra serkentve, hogy legközelebb a feladatot önállóan végezze el – ezzel alakítjuk **felelősségtudatát**.

A munkatevékenységeket felhasználjuk az anyanyelv fejlesztésére is: spontán beszédhelyzetekben különböző beszédformák, udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra készítés, kérdés, buzdítás, dicséret verbális kifejezéseinek gyakorlása és a

munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása.

A gyermekek munkajellegű tevékenységei:

- az óvodai életet végigkísérő **önkiszolgálás**,
- **segítségnyújtás** az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársaknak,
- az **élő környezet rendszeres gondozása**, udvaron végzett **kerti munka** (faleveleket gereblyéznek; gondoskodnak a madarak etetéséről, havat sepernek, lapátolnak; magvakat ültetnek, virághagymákat dugványoznak, figyelik fejlődésüket, gondozzák, locsolják, gyomlálják, kapálják),
- önálló tevékenységként végzett, önként vállalt alkalmi megbízatások,
- naposi munka,
- alkalmi megbízások,
- csoporthagyományok ápolásához kapcsolódó munkák (ünnepi készülődés, dekoráció készítés, díszítés stb.),
- a **csoport érdekében végzett tevékenységek**.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Képesek az önkiszolgálásra.

Örömmel segítenek társaiknak és a felnőtteknek.

Az elvállalt, illetve rábízott feladatokat kitartóan, önállóan végzik.

Munkájukban felelősségteljesek, céltudatosak, pontosak.

Képesek az együttműködésre, munkamegosztásra, társaik igényeinek figyelembevételére.

A munkát és a munka eredményét megbecsülik.

Örömmel vállalnak a közösségért feladatokat.

8. A tevékenységben megvalósuló tanulás

Tanuláértelmezésünk szerint a gyermek az óvodába lépés pillanatától a nap valamennyi tevékenységében tanul. Az óvodában a tanulási tevékenység megjelenik minden nevelési feladatban és tevékenységi formában, magába foglalja a személyiség fejlesztését és az ismeretszerzést egyaránt, főként utánzáson alapuló, spontán tevékenység.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az **utánzásos minta- és modellkövetés** magatartás- és **viselkedéstanulás, szokások** alakítása
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a **játékos, cselekvéses tanulás**
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által **irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés**
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a helyzeteket és a feltételeket előre meg tudja tervezni, és át tudja gondolni. A differenciálás minden helyzetben érvényesítendő.

Fontos eleme az óvodapedagógusok tevékenységének a tanulás tanítása.

A tevékenység helyszíne:

Óvodánk teljes területe (épület, udvar) és környezete egyaránt lehetőséget ad a tanulás folyamataira.

Célunk: olyan tevékenységek megszervezése, amelyekben

- az óvodás gyermekek **kompetenciái, képességei sokoldalúan fejlődnek**, az attitűdjeik erősödnek, tapasztalataik bővülnek,
- megismerik a **felfedezés örömét, érdeklődésük, kíváncsiságuk** az ismeretlen iránt kialakul,
- a gyermekek **kreatívan használják** meglévő ismereteiket és **érzékszerveiket** a tanulási folyamatokban,
- **nyitottak a variálásra**, az újszerű megoldások keresésére.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak):

A **játékosság megőrzésével**, megfelelő motivációval, a játékos tevékenységek végzésével a céltudatos képességfejlesztést megvalósítja.

Az egyéni- és életkori sajátosságok figyelembevételével határozzuk meg további feladatainkat, a felzárkóztatásnál és tehetséggondozásnál.

Lehetőséget biztosítunk **az önálló cselekvésre**, a gyermek képességeinek fejlesztésére - építve előzetes tapasztalataira - úgy, hogy támogató környezetet biztosítunk, ahol lehetőségük a felfedezésre, a kreatív megoldások megtalálására.

A gyermekekkel **közösen a megszerzett ismereteket feldolgozzuk**, rendszerezzük.

Biztosítjuk, hogy a tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését szolgálja.

A **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** fejlesztését egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével tervezzük, szervezzük meg.

A tanulást támogató környezet megteremtése során építünk a **gyermekek előzetes tapasztalataira**, ismereteire.

A tanulás irányítása során személyre szabott, **pozitív értékeléssel** segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

Örömmel vesznek részt a felfedező tevékenységekben, érdeklődőek, kíváncsiak.

Meglévő tudásukat felhasználják az új ismeretek megszerzése érdekében.

Törekednek a problémamegoldó gondolkodásra.

Együttműködnek a megoldások keresésében, kooperatívak.

9. Az információs és kommunikációs kultúra megalapozása, az IKT eszközök használata

Az óvodánkba járó gyermekek erősen digitalizált világba születtek és várhatóan felnőttként is boldogulniuk kell majd az informatika világában. A gyors fejlődés következtében az ismeretek elsajátításának módja is változik: mind nagyobb szerep jut a vizualizációnak. Fontos az informatikai írástudás megalapozása, az élethosszig tartó tanulás előkészítéséhez a legfontosabb információkezelési alapismeretek játékos, szinte észrevétlen elsajátítása.

A 21. század kihívásaihoz igazodva fontosnak tartjuk az IKT eszközök használatát óvodánkban, mely magába foglalja az interaktív tábla, projektor, számítógép, laptop, Bee-bot oktatási robot, nyomtató, cd lejátszó, digitális fényképezőgép, dvd lejátszó, diavetítő, internet használatával való ismerkedést. Törekszünk az IKT eszközök számának folyamatos bővítésére és rendszeres alkalmazására.

Célunk: olyan játéktevékenységek biztosítása, amelyekben a gyermekek **megismerik az informatikai eszközöket** (fényképező, Bee-bot oktatási robot, laptop stb.) és azokat biztonsággal, félelem nélkül használják, eközben tanulnak egymástól is.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak):

Megalapozzuk a digitális írástudást, az információs kultúra és a későbbi egészséges IKT - eszközhasználatot.

A **kiemelt figyelmet igénylő és a tehetséges gyermekeket** színvonalasan és korszerűen fejlesztjük ezen eszközök használatával.

Bővítjük játékszereinket az önkéntesség megőrzésével.

Megismertetjük a gyermekekkel a SMART interaktív tábla és a többi IKT eszköz használatának szabályait.

Önmagunk is készítünk - a nevelési területekhez szervesen illeszkedő, a gyermekek fejlettségének és életkori sajátosságainak megfelelő - **interaktív fejlesztő játékokat**.

Az **IKT eszközökkel való tevékenység** során fejlesztjük a gyermekek **szociális készségeit, mozgását, képességeit** (kommunikáció, téri tájékozódás, emlékezet és gondolkodás, figyelem, alkotó képzelet, kreativitás, problémafelismerő és - megoldó képesség) és önbizalmát, önértékelését.

A **kiemelt figyelmet igénylő** gyermekek kíváncsiságára alapozva segítjük fejlődésüket játékos, egyénre szabott feladatokkal.

Folyamatosan **gyűjtjük** a korosztálynak szóló **színvonalas, digitális tananyagokat**.

A szülőkkel folyamatosan kommunikálunk és szükség esetén segítséget nyújtunk az informatikai eszközök optimális szintű alkalmazásához.

A **családokkal közös programokat** szervezünk: diavetítés, projekt-napok, vetélkedők.

Kapcsolatot tartunk partnereinkkel (LSK, ELTE, NYME, UPI, iskolák, óvodák), új kapcsolatokat alakítunk ki.

Az óvodánkba járó minden gyermek számára biztosítjuk az egyenlő hozzáférés lehetőségét az IKT eszközökhöz.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermekek ismerik az informatikai eszközöket és azokat biztonsággal, félelem nélkül használják.

Tisztában vannak az IKT eszközök helyes és egészséges használatának mértékével.

Örömmel és szívesen vesznek részt az IKT eszközöket használó játékokban, tevékenységekben.

VI. HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEINK, RENDEZVÉNYEINK

„Üzenetünk van, melyet tovább kell adnunk szomszédjainknak, városainknak, az egész világnak. Örökségünk van, melyet át kell élnünk, és hirdetniünk kell minden újonnan születőnek.” (Biblia, Károly Gáspár fordítása)

A természet változásának éves körforgásán keresztül ismerkedik a gyermek a környezetével. Az **ünnepek** lehetőséget ad a hétköznapok **megállítására, a lélek feltöltésére, az összetartozás** kifejezésére. Az óvodai élet hagyományos ünnepeit a természet jeles napjai egészítik ki.

Célunk:

Az ünnepeket, hagyományos tevékenységeket **úgy szervezzük meg**, hogy

- élményszerű feldolgozásuk segítségével a gyermekek megismerjék a **szülőföld, az itt élő emberek helyi hagyományait, a népszokásokat**,
- a gyermekek ismereteket szerezhessenek a családi élet szokásairól és a multikulturális értékekről egyaránt,
- a gyermekekben **erősödjenek a hagyományokhoz kapcsolódó erkölcsi szokások** és pozitív érzések.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak):

Ünnepeinkhez kapcsolódóan fontos feladatunknak tekintjük a kötődés alapját is szolgáló keresztény kulturális értékek megismerését és megtapasztalását, úgy, mint a szeretet, öröm, békesség, türelem, szívésség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.

Hagyományaink ápolásánál a pedagógiai célrendszert **segítjük, színesítjük**, tudatosan használjuk ünnepeinket a személyiség fejlesztés és szocializáció folyamatában.

Átgondoltan tervezzük a hagyományápoláshoz kapcsolódó tevékenységeket, a különböző életkorú és fejlettségű gyermekek sajátosságaihoz igazodva.

Folyamatosan képezzük néprajzi és természetvédelmi ismereteinket.

Az ünnepeket megelőző előkészületeknél a gyermekek **aktív részvételére** támaszkodunk és biztosítjuk számukra az érzelmi ráhangolódást.

Az év eseményeiből, ünnepeiből, ezek mindenkori körforgásából fakadó lehetőségeket, tapasztalatokat, spontán és tervezett ismereteket, élményeket biztosítunk.

Biztosítjuk, hogy **minden alkalmat a megfelelő érzelmi beállítódás, derús, oldott légkör, az együvé tartozás érzése** hassa át, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

Ünnepeinket a szülők és a gyermekek igényeinek, ötleteinek figyelembevételével szervezzük, a családok önazonosságát megőrizve, lehetőség szerint **a szülőket is bevonva** az ünneplésbe.

Biztosítjuk, hogy minden alkalmat a készülődés izgalma, a várakozás öröme hasson át.

Az **ünnepek fényének emelése** érdekében közösen díszítjük fel óvodánkat, a felnőttek és gyermekek közös munkájával készült dekoráció segítségével.

Lehetőséget adunk a menekült/bevándorló gyermekeinknek és családjaiknak arra, hogy megismertessenek bennünket sajátos szokásaikkal, melyeknek jó eszközei a zene, az ábrázolással kapcsolatos foglalkozások, a mesélés, verselés.

A közös ünneplésnek összetartó ereje van. Az óvodapedagógus a család vagy más érintettek bevonásával gondosan kell, hogy eljárjon a születésnapok és a különböző ünnepek szervezése és lebonyolítása során, nehogy véletlenül is kizárják az ünneplésből az ételallergiás gyermeket (olyan torta, gyümölcs vagy egyéb más édesség, amelyet az ételallergiás gyermek is fogyaszthat).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermekek felismerik a természet változásának éves körforgását, tisztában vannak az ünnepek sorrendiségével, évszakbeli helyével.

Tudnak megnevezni néphagyományokhoz, nemzeti ünnepekhez és természetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó ünnepeket, megemlékezéseket, népszokásokat. Ismernek helyi hagyományokat is.

A gyermekek tájékozottak a családi élet szokásaiban és a multikulturális értékekben egyaránt.

A gyermekek a hagyományokhoz kapcsolódó erkölcsi szokásokkal és pozitív érzésekkel rendelkeznek.

Óvodánkban a következő hagyományos ünnepeket, programokat, megemlékezéseket tartjuk meg, a programok szervezése óvodán belüli, vagy kívüli lehet, a pedagógusi szabadságra építve:

Ünnepség, program megnevezése	Székhely	Csicsergő telephely	Nyitnikék telephely
Szeptember 30. A magyar népmese napja az Idősek Világnapjával egybekötve	x	x	x
Szüreti mulatság, Őszvarázs	x	x	x
Október 5. Az Állatok Világnapja	x	x	x
Október 6. az aradi vértanúk emléknapja	x	x	x
Október 23.-i megemlékezés, az 1956-os forradalom ünnepe	x	x	x
November 11. A XI. kerület napja	x	x	x
Márton nap			x
Mikulás nap	x	x	x
Lucázás	x	x	x
Adventi kézműves délután	x	x	x
Karácsonyi vásár	x	x	x
Karácsonyi ünnepség	x	x	x
Farsang	x	x	x
Március 15.-i megemlékezés	x	x	x
Március 22. A Víz Világnapja	x	x	x
Húsvéti kézműves délután	x	x	x
Húsvéti vásár	x	x	x
Húsvéti locsolkodás	x	x	x
Április 22. A Föld Napja	x	x	x
Apák napi sport nap	x	x	x
Gyermeknap	x	x	x
Anyák napja	x	x	x
Május 10. Madarak és Fák Napja	x	x	x
Évzáró ünnepség	x	x	x
Nagycsoportosok búcsúja	x	x	x
Június 4. A Nemzeti Összetartozás Napja	x	x	x
Június 5. Környezetvédelmi Világnap	x	x	x
A gyermekek születésnapjának megünneplése	x	x	x
Külső előadó művészek műsora (báb, ének, bűvész,...)	x	x	x
Környezettudatosságra és egészségre neveléssel, érzékenyítő programmal kapcsolatos programok – az Éves Munkaterv szerint	x	x	x
Közlekedésbiztonsági Program	x	x	x

VII. INKLUZÍV NEVELÉS – Integráció a sajátosságok megőrzésével, a különbözőségekhez való alkalmazkodással – a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az iskoláskor kezdetéig a gyermek **fejlődésének üteme** messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az **élet első éve** meghatározó **jelentőségűek** az idegrendszer, a tanulás, az alkalmazkodási készségek alakulásában. Az **alapvető készségek**, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban, az agyi érési folyamatok lezárulásáig rendkívül hatékonyan fejleszthetők. Az óvodáskorban történő pedagógiai támogatás **jelentősen segíti az iskolába lépést**.

Az **inklúzió (befogadás)** azt jelenti, hogy a befogadott kiemelt figyelmet igénylő gyermek nem csak jelen van, hanem a közösség szerves része.

Az **integráció** azt jelenti, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermeket **beillesztjük** a közösségbe.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai:

„**Habilitáció:** Gyógypedagógiai értelmezés szerint a rehabilitáció a veleszületett ok, fejlődési rendellenesség vagy betegség miatt fejlődésükben megzavart és ezért a közösségi részvételben akadályozott személyre irányul. Olyan, a társadalom által biztosított, szervezett tevékenységek és támogatások rendszere, amelyek segítségével e személyeknek a közösségi életben való részvétele javítható, kiteljesíthető.

Rehabilitáció: helyreállítás, visszaállítás; tágabb értelemben minden olyan szervezett társadalmi tevékenység, amely az önhibáján kívül hátrányos helyzetbe került személyek társadalmi újra beilleszkedését (integrációját) segíti elő.”

(<http://gyogyepedagogiajegyzetek.hupont.hu/1/fogalmak>)

A fejlesztések szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a **gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek** határozzák meg. Óvodánkban az együttnevelés – az illetékes szakértői és rehabilitációs **bizottság szakvéleményének** figyelembevételével – minden esetben **egyéni döntést** igényel a gyermek egyéni szükségletei szerint. A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző **gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat** diagnózisára, javaslataira építjük. Szorgalmazzuk, hogy a **vizsgálat lehetőleg minél előbb történjen meg** ezeknél a gyermekeknél. A vizsgálatról küldött szakértői véleményben szerepel a sérülés fajtája, jellege, súlyossága, megjelöli a fejlesztésre jogosult intézményt, a

kompetens személyeket, a fejlesztés formáját, időkeretét stb. A kapott véleményezés alapján kezdhető el a gyermek speciális óvodai fejlesztése, különleges gondozása.

A gyermek konkrét fejlesztésekor **szorosan együttműködésre** törekszünk a **gyógypedagógussal, logopédussal, gyógypedagógiai asszisztenssel**, az egész óvodai közösséggel.

Óvodánk saját, főállású gyógypedagógusának munkáját segítik intézményünkbe kirendelt fejlesztő szakemberek (utazó logopédusok, gyógypedagógusok).

A kiemelt figyelmet igénylő kisgyermekek közösségben együttnevelése során a **differenciálás** pedagógiáját alkalmazzuk. A differenciálás segít a különböző képességű, adottságú, helyzetű gyermekeknek egy magasabb szintre való eljuttatását a saját érési, fejlődési tempójában.

A fejlesztés területei egyénenként változnak. A fejlesztés egyes szakaszai egymásra épülnek, kiegészítik egymást. Az eredményes fejlesztés érdekében nagyon fontos, hogy a gyermekek rendszeresen járjanak óvodába. A családdal való bizalom és együttműködés is alapvető fontosságú a kiemelt figyelmet igénylő kisgyermekek beilleszkedése és fejlődése szempontjából.

A **kiemelt figyelmet igénylő** gyermekeket **együtt neveljük, fejlesztjük a többi óvodással**. Ezzel segítjük őket, hogy az egyes részterületeken a lehető legkisebb lemaradást mutassák, illetve kibontakoztathassák tehetségüket egyes területeken. Legyenek egyre önállóbbak, lelkiileg kiegyensúlyozottabbak, sikeresek.

Hosszú távú fejlesztési tervet a fejlesztésüket végző szakember (gyógypedagógus, logopédus) készít a gyermekek számára. Az óvodapedagógusok ismerik e tervek tartalmát, és folyamatos **konzultációt folytatnak**, együttműködnek a fejlesztő szakemberekkel a gyermekek érdekében.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások meghatározása az egyéni fejlesztési tervben történik.

Célunk, hogy a közös erőfeszítések eredményeképpen a gyermekek az óvodáskor végére testi, szociális és értelmi téren egyaránt alkalmassá váljanak az iskola megkezdésére.

1. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek (pontos fogalommagyarázat: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. 4. §):

- különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- sajátos nevelési igényű gyermek
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- kiemelten tehetséges gyermek
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Óvodákban megvalósuló – integrált – nevelés, oktatás

Óvodánk Alapító Okirata alapján fogadja és integrált nevelésben részesíti a:

- különleges bánásmódot igénylő beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekeket a szakértői bizottság véleménye alapján
- különleges bánásmódot igénylő egyéb pszichés zavarokkal küzdő sajátos nevelési igényű gyermeket a szakértői bizottság véleménye alapján
- olyan különleges bánásmódot igénylő (de nem sajátos nevelési igényű) beilleszkedési, tanulási magatartási nehézséggel küzdő gyermekeket, a szakértői bizottság véleménye alapján, akik életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesítenek társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzdenek, közösségbe való beilleszkedésük, továbbá személyiségfejlődésük nehezített, vagy sajátos tendenciát mutat
- különleges bánásmódot igénylő, a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket.

A **kiemelt figyelmet igénylő gyermek** is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. A gyermekek ösztönösen elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra.

Személyi-, tárgyi feltételek:

Intézményünk külső és belső tárgyi adottságai megfelelnek az alapító okiratban felsorolt, különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált neveléséhez szükséges feltételeknek.

Óvodapedagógusaink érzelmileg azonosulnak az integrációval, és elfogadják, természetesnek tekintik, hogy különleges bánásmódot igénylő gyermekek járnak az óvodánkba. Fejlesztőszobáinkban és a csoportszobákban többféle speciális fejlesztőjáték található.

Feladatunk:

Olyan pedagógiai környezetet kell kialakítanunk óvodánkban, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket fejlesztő munkánk során a gyermek egyéni képességeinek és fejlettségi szintjének megfelelő ismeretszerzést, sokoldalú

tevékenykedtetést, cselekvésbe ágyazott, játékos módszereket kell alkalmaznunk, a társas kapcsolatok kialakulásának, illetve a személyiség fejlesztésének biztosításával. A gyermek fejlettségi állapotáról a szülőket folyamatosan tájékoztatnunk kell.

1.1 Beszédfogyatékos sajátos nevelési igényű kisgyermek

Beszédfogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság komplex vizsgálata alapján annak minősít.

Megnyilvánulási formák lehetnek:

- anyanyelvi fejlettség alacsony szintje
- beszédértési és észlelési nehézségek
- kifejezőképesség nehézségei (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség)
- beszédstruktúra gyengesége (mondatalkotási készség nehezítettsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága)
- beszédszervi működés gyengesége
- beszédhangok tiszta ejtésének hiánya
- írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavar (fonológiai tudatosság, taktilis- vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai)
- verbális tanulás lassú fejlődése.

A beszéd, és nyelvi problémák súlyos zavarai mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség)

Célunk:

- hogy befogadó környezetet teremtve segítsük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek beilleszkedését, ezáltal teljes értékű és elfogadott tagjai legyenek a közösségnek
- hogy aktív nyelvhasználatra és kommunikációra serkentsük a gyermekeket, ezáltal fejlődjön beszédképességük
- hogy értelmi fejlesztéssel a beszédfunkcióik is fejlődhessenek
- hogy a mozgási- és észlelési funkciók folyamatos alakításával a beszédképességek is fejlődjenek
- hogy a vizumotoros, koordinációs készségek javításával, érzelmi élet fejlesztésével a gyermekek verbális képességei is javuljanak
- hogy speciális módszerek és eszközök alkalmazásával, - kompetenciáink függvényében -, egyéni, differenciált bánásmóddal a gyermekek saját képességeiknek megfelelő módon és tempóban fejlődhessenek.

Feladataink:

- közösségi nevelés, empátiára, toleranciára, egymás elfogadására nevelés
- anyanyelvi nevelés részeként a beszédbátorság, illetve a beszédkedv felkeltése
- értelmi nevelés segítségével a kognitív folyamatok, gondolkodási műveletek serkentése, a tapasztalatok verbális megjelenítése
- a folyamatos, mindennapos mozgásos tevékenységek biztosításával a beszédfunkciók fejlesztésének biztosítása
- egyénre szabott fejlesztési irány meghatározása, megvalósítása.

Sikerkritériumok:

- beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekeink teljes értékű tagjai a közösségnek, nem érznek hátrányos megkülönböztetést
- beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekeink beszéde és kommunikációja alkalmassá váljon az iskolai élet megkezdésére
- beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekeink magabiztosan tájékozódjanak a világban, megismerő funkcióik, kognitív képességeik, mozgásuk megfelelően fejlett legyen ahhoz, hogy az iskolában folytassák tanulmányaikat
- legyenek tisztában saját képességeikkel, legyenek kiegyensúlyozottak, aktívak, motiváltak.

Az óvodáskorú beszéd fogyatékos gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén:

Anyanyelv, irodalom területén feladatunk:

Szókincs gazdagítása kis léptekkel, minden érzékszerv bevonásával valósuljon meg.

Szavak jelentése több oldalról legyen megtámogatva.

Megismerési folyamatba, ismeretszerzésbe minden érzékszervet vonjunk be.

Szókincs, szóképlet bővítését segítse az óvodai irodalom, mese-vers anyaga (memorizálás, új szavak).

Mondatokat ismételjünk, szükség szerint bővítsünk, kérdezzük gyakran óvodásainkat.

Beszéd megértés, beszédérzékelés fejlesztésénél is fontos a fokozatosság betartása, törekedjün arra, hogy világos, rövid instrukciókat, kérdéseket adjunk a gyermekeknek.

Kapjanak képi, mozgásos kapaszkodókat, mely segíti a verbális információ befogadását.

Beszédzavarban szenvedő gyermekekkel gyakoroljuk az emlékezeti teljesítmény erősítésére verseket, mondókákat.

Teremtsük meg a lehetőségét, alakítsunk olyan helyzetet, hogy bátran kérdezzenek, érzéseiket, gondolataikat fejezzék ki, oldódjék a kommunikációs feszültségük (játék, báb, dramatizálás).

Fontos feladat a mozgás - ritmus - beszéd összerendezésének fejlesztése (egyenletes járás, szó- mondatritmus).

Vizuális nevelés területén feladatunk:

Beszédfigyelmességhez kötődő vizuális érzékelés zavarát fejlesztjük a formák – térbeli tájékozódással, soralkotással, finommotorika fejlesztését szolgáló feladatok adásával.

Bal-jobb oldal gyakorlásához jeleket alakítunk ki.

Megfigyeléssel, jellemző jegyek kiemelésével fejlesztjük a vizuális megfigyelő és emlékezőképességet.

Mindennapi tevékenységformák gyakorlásával fejlesztjük a finommotorikát: gombolás, cipőfűzés, papírtépes, vágás, gyurmázás, festés, stb.

Ének-zenei nevelés területén feladatunk:

Zene, ritmus, mozgás fejlesztő hatásának hatékony alkalmazásával segítsük a dadogás, beszédritmus fejlesztését (dalok, mondókák, körjátékok).

Zenei nevelés során segítsük a gyermekek artikuláció, diszfónia fejlesztését.

Mozgásfejlesztés területén feladatunk:

Minél több mozgásos feladattal segítsük gyermekeink a saját testével kapcsolatos téri tájékozódást, testtudat kialakítását (testkép, testfogalom, testséma).

Alapmozgások (gurulás, kúszás, mászás, járás, futás) szabályos gyakoroltatásával segítsük a beszédképességüket.

Mozgással szabaduljanak meg gátlásaiktól, feszültségeiktől (beszédértés, szókinccs).

Rendszeres mozgás beiktatásával fejlesztjük a nagy és finommotorikát, koordinációt, ügyetlenséget, testi-lelki harmóniát.

Külső világ tevékeny megismerése területén feladatunk:

Beszédfejlesztésre nyújtunk lehetőséget a környezet megismerése, felfedezése közben.

Élőben figyeltessük meg a gyermekekkel, alkalmat nyújtva az ok-okozati feltárások lehetőségére.

Fokozatosság elvét betartva először az egész bemutatására, megfigyelésére helyezzük a hangsúlyt és ezután bontsuk az egészet részekre.

Matematikai fejlesztésnél vizuális támponttal, cselekedtetéssel segítsük a gyermekek figyelmét, emlékezetét lekötöni és feladatok elvégzésére ösztönözni őket.

1.2. Egyéb pszichés zavarokkal küzdő sajátos nevelési igényű kisgyermek

Egyéb pszichés zavarokkal küzdő kisgyermek az a gyermek, akit a szakértői bizottság komplex vizsgálata alapján annak minősít.

Megnyilvánulási formái lehetnek:

- autizmus spektrum zavar
- kevert specifikus zavar
- mutizmus, szelektív mutizmus

A pszichés zavarok **kísérő tünetei lehetnek** a beszéd- és nyelvfejlődési zavarok, illetve ezek a nehézségek akár egymásból következhetnek is, illetve halmozottan jelentkezhetnek a kisgyermeknél.

Célunk:

- hogy **befogadó környezetet teremtve** segítsük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek beilleszkedését, ezáltal teljes értékű és elfogadott tagjai legyenek a közösségnek
- hogy sokféle lehetőséget biztosítva a **tevékeny tapasztalatszerzésre** megéljék aktivitásuk eredményét
- hogy a **közösségben való aktív részvétellel** sikeresen teremtsenek kapcsolatot társaikkal
- hogy **saját képességeikhez mértén** fejlődjenek.

Feladataink:

- **közösségi nevelés**, empátiára, toleranciára, egymás elfogadására nevelés
- az **egyéni fejlesztési terv** elkészítése (ehhez szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus szakmai segítségének igénybe vételével)
- a különböző tevékenységi területek kínálta fejlesztési tartalmak felhasználása a fejlesztés során (matematikai- logikai tapasztalatszerzések, zenei nevelési területek, irodalmi- művészeti tevékenységek, környezeti tapasztalatszerzések, mozgásos élménynyújtás)
- **közösségi tapasztalatszerzés biztosítása**, hatékony kommunikáció megalapozása
- az egyéni képességekhez mért **differenciált elvárások**, illetve **elfogadó**, az eredményeket értékelő környezet biztosítása (**pozitív megerősítés**).

Sikerkritériumok:

- az egyéb pszichés zavarokkal küzdő sajátos nevelési igényű gyermekeink teljes értékű tagjai a közösségnek, nem éreznek hátrányos megkülönböztetést
- az egyéb pszichés zavarokkal küzdő sajátos nevelési igényű gyermekeink nehezítettségük fokozatától függően aktív, tevékeny, tevékenykedésének hatásait megtapasztalja

- az egyéb pszichés zavarokkal küzdő sajátos nevelési igényű gyermekeink nehezítettségük fokozatától függően hatékonyan kommunikálnak környezetükkel
- az egyéb pszichés zavarokkal küzdő sajátos nevelési igényű gyermekeink egyéni állapotukhoz képest harmonikus, kiegyensúlyozott tagjai közösségünknek

1.3. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

1.3.1. Beilleszkedési-tanulási-magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Az a gyermek beilleszkedési-tanulási-magatartási nehézséggel küzdő gyermek, akit szakértői vélemény alapján annak minősítenek.

Megnyilvánulási formák lehetnek:

- zavarok az egyéni és közösségi viselkedésben
- magatartásproblémák
- kommunikációs és kapcsolati, szocializációs nehézségek
- pszichoszomatikus tünetek

Célunk, hogy **szocializációt, kommunikációt serkentő** eljárásokkal a gyermekek alkalmassá váljanak a társas együtt élésre, a közösségi szabályok betartására.

Feladataink:

- a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek alapján megválasztott **speciális módszer- és eszközrendszer** segítségével történő fejlesztési terv megalkotása
- **közösségi nevelés, a közösség kohéziós** erejének megtapasztaltatása
- **kommunikációs- illetve személyiségépítő** játékok alkalmazásával a gyermek interperszonális kapcsolatépítési képességeinek, illetve önszabályozó funkcióinak fejlesztése
- az óvoda teljes felnőtt közössége részéről a **befogadó, elfogadó**, előítélettől mentes magatartás biztosítása
- a gyermekek egyéni sikereit, pozitív irányú fejlődéseit segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

Sikerkritériumok:

- a beilleszkedési-tanulási-magatartási nehézséggel küzdő gyermekeink sikeresen alkalmazkodnak a közösséghez, a szokás- szabályrendszerhez
- a beilleszkedési-tanulási-magatartási nehézséggel küzdő gyermekeink kommunikációjukban, szociális viselkedésükben alkalmassá válnak az iskolai élet megkezdésére

- a beilleszkedési-tanulási-magatartási nehézséggel küzdő gyermekeink interperszonális kapcsolataikat jól kezelik.

1.3.2. Tanulási nehézséggel küzdő gyermekek

Az a gyermek nevezhető **tanulási nehézséggel küzdő** gyermeknek, akit a szakértői vélemény alapján **képességbeli, illetve részképességbeli hátrányossággal diagnosztizálnak**, minősítenek.

Megnyilvánulási formák lehetnek:

- tanuláshoz szükséges képességek, részképességek fejlődési késései, hiányosságai
- problémák tanulási helyzetekben
- tanulási motiváció hiánya, vagy csökkenése.

Célunk: hogy a különböző tanulási nehézséggel küzdő kisgyermekeink a szakemberek és a pedagógusok segítségével, **saját képességhez mérten** fejlődjenek, és alkalmassá váljanak az iskolai élet megkezdésére.

Feladataink:

- a különböző tanulási nehézségek felismerése, **szűrése, szakemberek segítségének bevonásával a fejlesztési stratégia megalkotása**
- a gyermekek önmagához viszonyított fejlesztése
- a gyermekek sikerélményhez juttatásával a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítása
- egyéni, **differenciált feladatadással a hátrányok kompenzálása**, felzárkóztatás.

Sikerkritériumok:

- a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeink saját képességeikhez mérten fejlődnek, és alkalmassá válnak az iskolai élet megkezdésére
- a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeink személyisége harmonikusan fejlődik, teljes értékű tagjai közösségünknek
- a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeink tanuláshoz való viszonya pozitív, motiváltak az új ismeretek befogadására.

1.3.3. Tehetséges gyermekek

A tehetségcsíra egy rejtőzködő és fokozatosan megmutatkozó képesség, adottság, kimagasló átlagtól eltérő teljesítmény mely a gyermek tevékenykedése, játéka vagy az egyéb feladat elvégzése során tetten érhető.

Megnyilvánulási formák bármilyen területen lehetnek.

Célunk: hogy a tehetség ígéretes gyermekek megfelelő figyelemmel, elegendő terheléssel, kibontakoztathassák különleges képességeiket.

Feladataink:

- a pedagógusok az adott gyermek **különleges tehetségének felismerésével** biztosítsanak minél több alkalmat képességeinek megmutatására
- a tehetséges gyermekek számára **differenciált, nehezebb, komplex kihívások teremtésével** saját erősségük fejlesztésére törekvés
- **szülők tájékoztatása**, szakemberek segítségével speciális területek külön fejlesztési lehetőségek felkutatása
- **egészséges személyiség fejlesztése**, a tehetség feldolgozása a közösség irányában (egészséges önbizalom, de nem önhittség).
- tehetség csoportok működtetése mindhárom óvodánkban.

A tehetség csoportba kerülés eljárásrendjét és a tehetségcsoportok működésének elveit jelen Pedagógiai Programunk 2. számú függelékében rögzítettük.

Sikerkritériumok:

- tehetséges gyermekeink tehetségük irányának megfelelően differenciált többlettel indulhatnak a kiteljesedés felé
- tehetséges gyermekeink tehetséges oldalukat megmutatják, személyiségük egészségesen fejlődik
- tehetséges gyermekeink tehetségüket egészséges önbizalommal élik meg, nem érzik magukat kívülállónak tehetségük folytán
- tehetséges gyermekeink tehetségüket kamatoztatni tudják.

1.4. A gyermekek fejlettségállapotának mérése

„Az óvoda az óvodás gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követi és írásban rögzíti. Az óvodás gyermek fejlődéséről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.”

(20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 63.§(1).)

Tartalma:

- 1) Amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta:
 - a vizsgálat megállapításait,
 - a fejlesztést végző szakember fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
 - a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait.
- 2) Emlékeztető családlátogatásról.
- 3) Befogadási feljegyzés, mérőlap.

- 4) Emlékeztető fogadóóráról.
- 5) Emlékeztető szakmai konzultációról.
- 6) Tájékoztató a fejlesztő foglalkozáson részt vett gyermek fejlődéséről.
- 7) Logopédiai szűrés anyaga, eredményei.
- 8) Pszichológusi szűrés eredményei, a képességek, készségek szintjéről.
- 9) Elvégzett logopédiai fejlesztőmunka értékelése (nevelési év/fejlesztési folyamat végén).
- 10) Elvégzett óvodapszichológusi fejlesztőmunka értékelése (nevelési év/fejlesztési folyamat végén).
- 11) Elvégzett gyógypedagógusi fejlesztőmunka értékelése (nevelési év/fejlesztési folyamat végén).
- 12) Logopédiai szakvélemény.
- 13) Egyéb szakvélemények, beutalók, logopédus, pszichológus.
- 14) Szakorvosi vizsgálatok eredményei: látás, hallás, fogászat, stb.
- 15) Az óvodapedagógus – szükség esetén – a fejlesztő szakember útmutatásainak és tanácsainak figyelembevételével, beépítve a gyermek fejlődési naplójába, egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében hosszabb távú fejlesztési tervet dolgozunk ki, szükség esetén megfelelő szakemberrel együttműködve.

Célunk: hogy a ránk bízott gyermekek minden irányú fejlődését folyamatosan nyomon kövessük, a rehabilitáció irányát meghatározzuk, a fejlesztési lehetőségeket kiaknázzuk

Feladataink:

A gyermekek képességeinek alakulásának az életkorhoz igazodó feladatok, eszközök biztosításával nyomon követése

A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumainak értékeléséből kapott adatok elemzése, és ennek alapján egyéni fejlesztés kidolgozása

A fejlesztési terv a gyermek egyéni képességfejlődésének üteméhez igazítása

Az értékelés időszakos eredményeiről a szülők tájékoztatása.

Sikerkritériumok: óvodásainkról átfogó szakmai dokumentumok alapján felelősségteljes szakmai véleményt alakítunk ki, mely tartalmazza az esetleges különleges gondozási igényt, a fejlődés ütemét és minden adatot a fejlődésről, amely meghatározó volt a gyermek óvodába járása során.

1.4.1. A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

Gyermekeink szociokulturális háttere kiegyensúlyozott, jó képet mutat. Munkánk tervezésénél azonban figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyermeket nevelő, esetleg egyszülős, vagy nevelőszülők által nevelt családokét.

Felelősségünk különösen nagy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében és fejlesztésében. A hátrányos helyzet - esetenként - a gyermek veszélyeztetettségét is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz.

Fontos kihívás az óvoda világát nehezen elfogadó, illetve együtt nem működő, esetleg gyermeküket elhanyagoló családokkal való – együttműködésre készítő – kapcsolattartás.

A hátrányos helyzet leggyakoribb okai:

- Környezeti okok (lakhely, lakókörnyezet, negatív hatású szociokulturális környezet)
- A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje (gyermek és/vagy a szülő egészségi állapota, 3 vagy több gyermek, több generáció együttélése, Nevelési hiányosságok: kettős nevelés, felügyelet és gondozás hiánya, helytelen bánásmód (brutalitás), érzelmi sivárság, közömbösség, könnyelmű, felelőtlen életvitel, bűnöző családi háttér, szülők iskolázatlansága)
- Anyagi okok (munkanélküliség, létminimum alatti 1 főre jutó jövedelem, a szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen, a kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik)
- A gyermek egészségügyi állapota
- Születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékoság
- Mozgáskorlátozottság

- Érzékszervi károsodás (látás, hallás, stb.)
- Tartós betegség
- Idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyermek)
- Higiénés hiányosságok
- Értelmileg, érzelmileg visszamaradt

Célunk: hogy a különböző okokból fakadó **szociális hátránnyal** induló gyermekeket **kompenzációval, megfelelő differenciált** pedagógiai magatartással, illetve egyéb segítséggel felzárkóztassuk, és a közösség teljesen egyenértékű tagjává fejlesszük.

Feladataink:

A gyermekek előéletének, illetve **családi háttérének feltérképezése**, a hátrányos helyzetre utaló jelek kiszűrése.

Családi életre és egészséges életmódra nevelés (esetleg tapintatosan korrigálni a helytelen szokásokat).

A mindennapi élethez szükséges készségek kialakításának segítése: **tanácsadás, külső segítségek felajánlása**, anyagi támogatási lehetőségek kiaknázása.

Az önművelés igényének kialakítása.

A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása.

Differenciált fejlesztés: felzárkóztató foglalkozások a valamilyen területen lemaradóknak, tehetségígéretes gyermekek felkészítése.

1.4.2. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az **egyenlő bánásmód követelménye** és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint **minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz**. Intézményünk óvodapedagógusainak **alapvető feladata**, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz, amely a gyermeki **személyiség szabadon történő kibontakozásához** szükséges.

Az egyenlő bánásmód érvényesítésének megmutatkozási formái lehetnek:

A teljesítmények **egyenlő értékelése** során (a differenciáló pedagógia figyelembe vételével).

Az óvodai ellátáshoz **kapcsolódó szolgáltatások** egyenlő biztosítása és igénybevétele során.

Gyermeki jogok egyenlő gyakorlása során.

A tehetségígéretes és képességeikhez viszonyítva rosszul teljesítő gyermekek részére egyenlő segítség nyújtás során.

Célunk: hogy minden óvodásunk **egyenlő bánásmódban** részesüljön az óvodáztatása teljes időszaka alatt, az intézmény teljes alkalmazotti köre részéről.

Feladataink:

- **közösségi nevelés** segítségével elfogadás, empátia, tolerancia, és segítőkészség fejlesztése
- **egyenlő esély teremtése** valamennyi gyermek számára az óvodai élet valamennyi területén (megfelelő idő- tér- és eszközök biztosítása a tevékenységekhez)
- **egyenlő figyelem és gondoskodás biztosítása** valamennyi kisgyermek számára (a differenciáló pedagógia mellett a semmilyen külön gondoskodást nem igénylő kisgyermek is elegendő pedagógiai odafordulást kapjon).

Sikerkritériumok:

- valamennyi óvodánkba járó kisgyermek egyenlő esélyekkel indul az iskolába, nem tapasztalnak semmilyen hátrányos megkülönböztetést.

1.4.3. Óvodai fejlesztő program – a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése

Óvoda – Iskola átmenet

Az **óvoda-iskola kapcsolatában** arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekek egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, egyenlő esélyekkel induljanak és képesek legyenek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Az iskolára való érettség, a tanulás képessége nem a gyermek akaratán múlik, hanem belső fejlődési állapotából fakadó képesség, mely az idegrendszeri folyamatoknak van alárendelve. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük. Ennek megkönnyítése **érdekében elősegítjük** a család, az óvoda, a pedagógiai segítő intézmények és az iskola együttműködését.

Ennek az együttműködésnek a formái lehetnek például:

- alsós tanítók, iskolaigazgatók meghívása a nagycsoportosok szülői értekezletére,
- az óvodapszichológus szülői fórumot tart az iskolai elvárásokról, iskolaérettség fogalmáról, kritériumairól,
- figyelemmel kísérjük gyermekeink **iskolai beilleszkedését a bemeneti mérések kapcsán,**
- meglátogatjuk elsős gyermekeinket iskolai órákon.

Célunk:

- hogy valamennyi óvodásunk képességeinek, és személyiségének megfelelő iskolába mehessen,
- hogy valamennyi óvodásunk zökkenőmentesen léphessen át az óvodából az iskolába.

Feladataink:

- az érés ideális feltételeinek biztosítása, az egyéni különbségek figyelembevételével,
- pozitív viszony kialakítása az iskolai élet megkezdéséhez,
- **kapcsolatfelvétel az iskolákkal**, közös óralátogatások, közös programok szervezésével,
- **a családok segítése az iskolaválasztásban**, tanácsadás, illetve szakember segítségének igénybevétele az iskolára való érettség megállapításában.

Sikerkritériumok:

Valamennyi óvodásunk maximálisan alkalmas az iskolai élet megkezdésére, és megtalálja a képességeinek, illetve személyiségének legmegfelelőbb intézményt.

Valamennyi óvodásunk pozitívan, várakozásteljesen lép az iskolába, és az átmenet zökkenőmentes.

Óvodásaink a nyomon követés alapján jól teljesítenek az iskoláikban.

1.4.4. A nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatok

„A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését társadalmi integrálását, és, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.” (ÓNOAP – Óvodakép 7.)

Óvodánk a **gyermek nyitottságára épít**, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a **hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés** alapja. Lehetőséget biztosítunk arra is, hogy a **menekült/bevándorló családok, illetve a vegyes ajkú családok is egyaránt megismerjék, és tisztelhessék saját népük hagyományait, szokásait** a békés egymás mellett élés szellemében. A **multikulturális szemlélet** a mai korban elengedhetetlen kiváltképp a pedagógusoknak kell ebben jó példát mutatni.

Célunk: hogy amennyiben más nemzethez tartozó, illetve vegyes ajkú család gyermeke nevelkedik intézményünkben, a gyermekek **hazánk nevelési feladatainak, társadalmunk szokás- szabályrendszerének** megfelelően, ugyanakkor **saját népének szokásait is figyelembe véve, azt ápolva**, közös értékrendet létrehozva, **egészséges személyiségfejlődést biztosítsunk** számára.

Feladataink:

- a más nemzethez tartozó, illetve vegyes ajkú gyermekek szülőföldjének, szokásainak megismerése
- közösségi nevelés során a gyermekek közös nevelése, az egyéni értékek figyelembevételével
- az esetleges vallási- táplálkozási- illetve egyéb betartható speciális igény figyelembevétele.

Sikerkritérium: valamennyi más nemzethez tartozó, illetve vegyes családból érkező gyermek **kiegyensúlyozottan fejlődik, saját kultúráját ápolva, a befogadó ország kultúrájának tiszteletben tartása, szokásrendjének betartása mellett.**

2. A gyermekvédelemmel összefüggő tevékenységünk:

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás, vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi, vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Az óvoda **óvó-védő funkciójából következően az óvodai gyermekvédelem óvodai munkánk szerves része**, az egyik legfontosabb jelzőrendszer. Tudjuk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő, kompenzáló szerepet töltenek be.

Gyermekvédelmi tevékenységünk:

Iránymutató számunkra a gyermeket megillető jogok összessége (Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV.tv)

Minden gyermeket érintő döntésben a gyermek mindenekfelett álló érdekeit kell figyelembe vennünk, azt más érdekek nem előzhetik meg.

Megkülönböztetés nélkül és jogait biztosítva figyelünk a magyar állampolgárságú, valamint a letelepedett, bevándorolt, illetve befogadott jogállású, továbbá a magyar hatóságok által menekültként, oltalmazottként, illetve hontalanként elismert gyermekekre.

Együttműködünk a családokkal, az esetleges segítséget a gyermek és családja helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan nyújtjuk.

Személyes adatokat kezelünk csak meghatározott célból és kötelezettség teljesítése érdekében lehet, ezt megelőzően erről a szülőket tájékoztatnunk kell.

A gyermeket hátrányos megkülönböztetés nem érheti. A gyermeknek joga van, hogy a nevelési intézményben, biztonságban és egészséges környezetben nevelődjön.

A gyermek a családi környezetből eredő, kizárólag anyagi okok miatt, semmiképpen nem kerülhet hátrányba.

A gyermekeket védünk kell a fizikai, lelki erőszakkal szemben.

A kiemelt figyelmet igénylő és hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekekkel való kiemelt foglalkozás minden óvodapedagógusunk kötelessége.

Óvodánkban a gyermekvédelmi munka minden pedagógus kötelessége és feladata. A nem pedagógus kollégák is tevékeny részesévé válnak a gyermekvédelem megvalósításának. Ezért a gyermekekkel kapcsolatos adatok védelme, valamint a hivatali titoktartási kötelezettség betartása az óvoda minden dolgozójára vonatkozik.

Célunk: hogy a gyermekeink hátrányos helyzetét preventív csökkentsük, és a veszélyeztetettség kialakulását megelőzzük.

2.1. Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén

1. szint: Az óvodapedagógusok szintje

A **veszélyeztetettséget észlelő és jelző** rendszer első lépcsőfoka. Az óvodapedagógusoknak elsőként adódik alkalmuk a **gyermekek és a szülők jelzéseinek fogadására**; a hátrányos vagy veszélyeztetett helyzet felfedezése. Tapintatosan keressük a tünetek kiváltó okait, lehetőségeinkhez képest törekszünk azok megszüntetésére probléma megelőző és problémakezelő módon. **Érzékenyen figyelünk a gyermekek, családok problémáira**, minden gyermek számára biztosítjuk az egészséges személyiségfejlesztés feltételeit.

Feladatok:

Elősegítjük a hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését és a rendszeres óvodába járást. Biztosítjuk a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, szükség esetén védő-óvó intézkedésre javaslatot teszünk.

Indokolt esetben kezdeményezzük a törvényben meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások megállapítását.

A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket és okokat felismerjük, és szükség esetén szakember segítségét kérjük.

A feltáró munka után a felzárkóztatást, tehetséggondozást megtervezzük, megvalósítjuk (a gyermekek fejlődési lapjain erről folyamatosan feljegyzést készítünk).

A szülőkkel megfelelő, együttműködő kapcsolatot alakítunk ki.

Szülői értekezleteket, fogadóórákat tartunk (családi beszélgetések).

Együttműködünk a gyermekvédelmi felelőssel, rendszeresen tájékoztatjuk tapasztalatainkról.

2. szint: A gyermekvédelmi felelős szintje

A pedagógusoktól beérkező információk gyűjtése itt zajlik; a meglévő információk alapján a **gyermekvédelmi felelősnek lehetősége nyílik a tanácsadásra**, a hátrányos helyzetben lévő szülők felé; illetve a **kapcsolat felvételére a család- és gyermekjóléti szolgálattal**.

Feladatok:

A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkát az adott évre.

Nyilvántartja a hátrányos helyzetű gyermekeket.

A fogadóórák alkalmával a szülők rendelkezésére áll a felmerülő problémák és kérések megoldásában.

A segélykérő lapok kitöltéséhez segítséget ad, javaslatokat készít az óvodapedagógusokkal együtt.

Folyamatos kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, óvodavezetővel.

Együttműködik a kerületi gyermekvédelmi munkaközösséggel.

A nevelés év végén beszámolót készít az éves munkáról.

Kapcsolatfelvétel- és kapcsolattartás a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálattal és az, Újbudai Humán Szolgáltató Központtal.

Rendszeresen tájékozódik a gyermekvédelemmel kapcsolatos legújabb törvénymódosításokról, és ezekről kollégáit folyamatosan informálja.

3. szint: Az óvodavezető szintje

Az óvodavezető **irányítja és ellenőrzi** az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát. Érvényesíti a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit, és ennek betartását ellenőrzi. Az óvodavezető **felveszi a kapcsolatot** az illetékes gyermekjóléti és gyermekvédelmi szervezetekkel, szakemberekkel.

Feladatok:

- segíti a gyermekvédelmi felelős munkáját;
- biztosítja a gyermekvédelemhez szükséges feltételeket;
- évente egy alkalommal értékeli a gyermekvédelmi munkát;

- a törvényben meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások kezdeményezéséről a gyermekvédelmi felelőssel és a családokkal, pedagógusokkal, óvodatitkárokkal folyamatosan egyeztet, és a megfelelő intézkedéseket megteszi;
- tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős személyéről, és az Újbudai Humán Szolgáltató Központ elérhetőségéről;
- segítségére van a szülőknek problémáik megelőzésében és megoldásában.

Rendszeresen tájékozódik a gyermekvédelemmel kapcsolatos legújabb törvénymódosulásokról, és ezekről kollegáit folyamatosan informálja.

4. szint: Fenntartó, Jegyző

A XI. Kerület Újbuda Önkormányzata

- önálló intézményként működteti az Újbudai Humán Szolgáltató Központot
- a törvények és rendeletek előírásai szerint támogatja a kerület óvodásait és családokat.

Ennek formái:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Étkeztetési támogatás

A jegyző felügyeli, illetve nyomon követi az óvodakötelesek óvodáztatását, beiskolázását, intézkedést rendel el, gyermekvédelmi szempontból, vagy tartós, igazolatlan hiányzás esetén.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók:
- a védőnői szolgálat
- a házi orvos
- a házi gyermekorvos
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók:
- a család- és gyermekvédelmi szolgálat, amely segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
- a közoktatási intézmények, különösen a nevelési-oktatási intézmények és a szakszolgálatok.

Ezen intézmények és személyek **kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén** a gyermekjóléti szolgálatnál. A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a **veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni** és egymást kölcsönösen tájékoztatni, mindeközben **betartják a pedagógusok etikai normáit és a hatályos jogszabályokat.**

2.2. Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről:

„25.§ (1) Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

(2) Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti

a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,

b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,

c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,

d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,

e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és

f) a jelzőrendszer működését.

(3) Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.”

Együttműködéséről részletesen óvodánk Szervezeti és Működési Szabályzata rendelkezik.

Sikerkritériumok:

- gyermekvédelmi szempontból segítségre szoruló gyermekeink számára megfelelő segítséget nyújtunk, optimális esetben a családok nehézségei javulnak, vagy megoldódnak
- gyermekvédelmi szempontból segítségre szoruló gyermekeink semmiben nem kerülnek hátrányos helyzetbe a közösség, illetve az óvodáztatás szempontjából.

3. Az érzékenyítő program

A „Kézenfogva” Alapítvány, és az Újbudai Önkormányzat összefogásából kerületünkben elkezdődött a **pedagógusok képzése** a különféle fogyatékkal élőkkel szembeni **elfogadó, befogadó szemlélet fejlesztésére**. A pedagógusok képzése azt a célt szolgálja, hogy az óvodások, és iskolások pedagógusaik közvetítése által közelebb kerüljenek a fogyatékkal élők világához, értsék meg, segítsék, és fogadják el őket. A program aktív részesei óvodánk pedagógusai, és szoros kapcsolatot ápolunk ebben a programban az Újbudai Montágh Imre Ált. Isk., Óvoda, Fejlesztő Nevelés-oktatást Végző Iskola és Készségfejlesztő Speciális Szakiskola tanáraival, diákjaival.

Célunk: a **gyermeki világgép bővítésével**, saját élményű játékos foglalkoztatással óvodásaink több ismeretet szerezzenek a nehezített körülmények között élő emberekről, amitől **elfogadóbbá, empátikusabbá válnak**.

Feladataink:

- a gyermekek ismereteinek bővítése a különböző fogyatékkal élő emberek nehezített körülményeiről
- a gyermekek játékos megtapasztaltatása a különböző fogyatékoságokról
- a gyermekek figyelmének felébresztése a különböző fogyatékkal élő emberek megsegítési intézkedésekre
- a gyermekek érzelmi nevelése a segítőkészségre, elfogadásra.

Sikerkritériumok: óvodásaink a fogyatékkal élő emberekre a társadalom egyenértékű tagjaiként tekintenek, elfogadóak, segítőkészek a rászorulókkal szemben.

VIII. DOKUMENTÁCIÓNK, TERVEZŐMUNKÁNK

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését, fejlesztését, fejlődésük nyomon követését, különböző **kötelező dokumentumok**, továbbá az óvodapedagógusok által készített **feljegyzések** tartalmazzák.

Az intézmény szakmai dokumentációs rendszerének felépítése:

Az óvodai nevelés országos alapprogramja

↓

Az alapprogram alapján a helyi sajátosságok figyelembe vételével megalkotott pedagógiai program

↓

Éves munkaterv

↓

Óvodai csoportnapló, nevelési tervek, tematikus, illetve projekt jellegű tervezés, személyiség lapok, a gyermek fejlettségének nyomon követéséről szóló dokumentumok.

A program megvalósulásának ellenőrzését, értékelését szakaszoljuk, a félévi – éves értékeléssel együtt végezzük.

Az éves munkaterv az előző nevelési év eredményeinek, hiányosságainak számbavételével készül. A tervben leírtak megvalósulását időszakonként és év végén értékeljük.

Az év folyamán végzett munkájuk eredményességéről, a nevelőmunkában való részvételükről a dajkák, pedagógiai asszisztensek is tartanak értékelést.

A nyári élet megtervezése, megszervezése intézményi szinten történik, mely mindegyik csoportnaplóba belekerül, június 16 - augusztus 31 közötti időszakra készül, tartalmazza a javasolt nevelési célokat, -feladatokat, a javasolt fejlesztési célokat, -feladatokat, a javasolt tevékenységeket. Kiemelt feladatunk ebben az időszakban, hogy az időjárás adta lehetőségeket használjuk ki, minél több időt töltsünk a szabad levegőn, mozgásos játékokkal, figyelembevéve a gyermekek egyéni szükségleteit is.

1. Csoportnaplónk – tervező munkánk:

Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a **nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál**. Az óvodai csoportnaplóban - mely intézményünkben a nevelőközösség által elfogadott - fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

Célunk: Óvodánk pedagógiai programjának megvalósítása érdekében a tudatosság érvényesüljön fejlesztő munkánkban.

Az óvodákban kialakított szempontok a tervezéshez:

- A közös értékrend biztosítása
- Az áttekinthetőség
- Lehetőség a módosításokra
- Tudatos tervezés a differenciált tevékenység feltételrendszeréhez
- Többoldalú tapasztalatszerzésre törekvés
- Feltételek biztosítása a játékra, amely gyermek legfőbb tevékenysége

Feladataink:

Nevelési céljaink ismeretében fejlesztési feladatainkat, tevékenységeinket a gyermekek életkori- és egyéni adottságaihoz igazodva **megtervezzük**, melyben építünk a gyermeki ötletekre, igényekre, az eltérő fejlődési ütemre.

Valljuk, hogy az óvodás korosztály számára **a játék, a legalkalmasabb ismeretszerzési forma**, amely nagyobb tudatosságot, szervezési képességet és kreativitást igényel, ezért ezt alkalmazzunk tervező munkánkban és annak megvalósításában egyaránt.

Biztosítjuk egyik alapelvünk megvalósulását, az **oldott, otthonos, derűs, szeretett teli légkört**.

A **fejlesztési tevékenységeink megvalósulásáról feljegyzéseket készítünk** (adott szakaszok végén reflexió), amelyek elősegítik a gyermekek tevékenységének, a fejlesztés eredményeinek, vagy sikertelenségeinek újragondolását, a korrekció lehetőségét.

Nevelési terveiket és azok megvalósulását **évente két alkalommal** (szeptember-január; február-május), **illetve májusban összesítve értékeljük, elemezzük**. Újonnan induló kiscsoportoknál három nevelési terv készül, a csoportnaplónk tartalmánál részletezettek szerint. *A nyári időszakra közös nevelési tervet készítünk.*

A **komplex műveltség tartalmakkal megtöltött tematikus tervet/ projekt tervet** általában 1 hónapra készítjük, a témával való foglalkozás tervezett időszakától függően (lehet 1-2 hetet, vagy 2 hónapot felölelő is). A heti bontásban is érvényesül a tematikus tervhez való kapcsolódás. Fontos számunkra, hogy széleskörű, a gyermekek érdeklődésére épülő, sokoldalú fejlesztő hatású, az integrált tanulást is támogató tervezés és reflexió kísérje munkánkat.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások meghatározása egyéni fejlesztési tervben történik.

1.1. Csoportnaplónk tartalma:

A törvényi előírásoknak megfelelően

Általános adatok

- A gyermekek névsora és óvodai jele
- A gyermekek névsora korcsoport szerint
- Születésnapok nyilvántartása
- A csoport óvodapedagógusaira vonatkozó adatok (név és munkarend)
- A nevelő-oktató munkában résztvevő további személyek (név, munkakör, munkarend)

- Gyermekjóléti adatok
- Statisztikai adatok a gyermekekre vonatkozóan (létszám, nemek aránya, életkor, lakóhely, beiskolázás)
- Hetirend
- Napirend
- Szakértői vélemények (gyermekenként)
- Szakértői Bizottsághoz irányított gyermekek
- Óvodapszichológiai foglalkozáson résztvevő gyermekek
- Fejlesztő pedagógiai foglalkozáson résztvevő gyermekek
- Logopédiai fejlesztésben részesülő gyermekek
- Gyógytestnevelési foglalkozáson résztvevő gyermekek
- Tankötelessé váló gyermekek
- Óvó-védő szabályok
- Szervezési feladatok (2 félévi bontásban)
- Tervezett programok (2 félévi bontásban)
- Megbeszélések a csoporttal kapcsolatban a nevelő-oktató munkát segítő munkatársakkal (időpont és téma)
- Szülői együttműködési és hozzájáruló nyilatkozatok (programok, fotók/videók, orvosi vizsgálatok, hitoktatás, gyümölcs/zöldség, házirend)
- Hivatalos csoportlátogatások
- A család és az óvoda kapcsolata
- A Szülői Szervezet tagja a csoportban
- A szülői értekezletek rendje, feljegyzések, jelenléti ívek
- Feljegyzés a csoport életéről
- Intézkedési terv baleset esetén

Tervezőmunka

- 1) *Újonnan induló kiscsoportnál* az óvodai nevelés feladatai (befogadás, beszoktatás) szeptember-október hónapokra, valamint ennek értékelése (reflexió), majd két féléves nevelési terv november-január és február-május időszakokra, valamint ezek értékelése (reflexió). Tartalma megegyezik a 2) pontban felsoroltakkal.
- 2) *Középső, nagy és osztatlan csoportok* esetén az első féléves nevelési terv (visszafogadás, befogadás) szeptember-január időszakra és értékelése (reflexió), majd a második féléves

nevelési terv február-május időszakra és értékelése (reflexió) az alábbi tartalmakkal (tevékenységi formák szerint a szokás-szabályrendszer-célok, feladatok, módszerek):

- az egészséges életmód alakítása (testápolás, egészségmegőrzés, öltözködés, étkezés, pihenés, környezet védelme, megóvása, környezettudatos magatartás megalapozása)
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása
- játék
- munka jellegű tevékenységek

3) Éves tématerv

4) Tematikus terv/projektterv témánként és értékelés (reflexió)

- helyszín
- korcsoport
- időszak
- téma/projekt neve
- a téma/projekt altémái
- cél- és feladatrendszer: mit szeretnénk elérni az adott témakörön belül (ismeretek)
- képességfejlesztések, kiemelt fejlesztési terület
- differenciálás
- módszerek, eszközök
- játékbővítés
- anyanyelvi játékok
- fejlesztő játékok
- kirándulás, séta
- IKT eszközök alkalmazása
- felhasznált könyvek, feladat gyűjtemények, internetes oldalak

5) Tevékenységek tervezése/projektterv - anyaggyűjtés

- téma/projekt neve
- gyűjtési feladatok
- szülők bevonásának lehetősége
- Külső világ tevékeny megismerése, környezet- és természetvédelem, matematikai tapasztalatszerzés
- Mozgás
- Verselés, mesélés
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

1.2. Foglalkozás vázlat

Pedagógusi igényünk szerint készítjük el, amikor fejlesztő tevékenységünkhöz szükségesnek gondoljuk. **Kötelező elkészítenünk a következő esetekben:** vezetői látogatásra, önértékelési folyamatban történő látogatásra, tanfelügyeleti látogatásra, minősítő folyamatban történő látogatásra, bemutató foglalkozásokra, hospitálásokra, fejlesztési tervünkben meghatározottak szerint, gyakornokként a gyakornoki tervben meghatározott időpontokra.

Tartalmazza a következőket:

- Az óvodapedagógus neve
- A tevékenység helye/korcsoport
- A tevékenység ideje
- Tevékenységforma
- A tevékenységforma tartalmának megjelenítési módja
- A tevékenység előzménye
- A tevékenység tartalma/témája
- A tevékenység célja
- Nevelési feladatok
- Didaktikai feladatok
- Képesség- és készségfejlesztés
- Alkalmazott módszerek, eljárások
- Eszközök
- A tevékenység irányításának módja
- A tevékenység szervezeti formája
- A tevékenység során alkalmazott munkaformák
- A tevékenység/foglalkozás kidolgozása (3 oszlopban): idő; a fejlesztő tevékenység felépítése, a foglalkozás menete; a fejlesztés módszerei, munkaformák, eszközök, megjegyzések
- Felhasznált irodalom

A pedagógiai dokumentumok elkészítése (tervezés, értékelés) és a tartalmak megvalósítása során – szükség szerint – elengedhetetlen a pedagógusok egymással, és a pedagógiai munkát segítő kollégákkal (pedagógiai asszisztensekkel, dajkákkal, fejlesztő szakemberekkel) történő együttműködése.

2. A gyermekek fejlődési naplója

A fejlődési napló a gyermekek **egyéni fejlődésének regisztrálására szolgáló dokumentum**, mely a gyermek óvodába kerülésétől az iskolába menetelig tartalmazza fejlődését és a szükséges fejlesztési feladatokat.

Fejlődési naplónkat az óvoda nevelőtestülete készítette az alábbi forrásmunkák felhasználásával:

- Dr. Bakonyi Anna – Lendvai Lászlóné: Óvodai fejlődési napló. MÓD-SZER-TÁR Oktatásszervező és Tanácsadó Kft Bp. 2013.

- Patyi Zoltánné: Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése. Sprint Kiadó 2014.

A fejlődési napló eredményei alapján, az évente legalább két alkalommal történő tájékoztatás céljából **a fejlődés mutató összesítő adatlap** kitöltése a mérési tapasztalatokra alapozottan kötelező és a szülő kérésére átadható (Az adatlapot a Mód-szer-tár által kiadott Fejlődési napló IV. részéből adaptáltuk).

Az adatlap tartalma:

- 1. A gyermek fejlődésének mutatói: értelmi, lelki, szociális, testi. Mindegyik területen a gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, elért eredmények.
- 2. Szakértői bizottság vizsgálatának megállapításai, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatai – amennyiben rendelkezik szakértői javaslattal.
- 3. A szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításai – amennyiben rendelkezik szakértői javaslattal.
- 4. A szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések: időpontja, tapasztalatok, megállapodások és egyéb megjegyzések (erősségek, fejlesztetőségek, a fejlesztés irányaira kitzűzött célok és feladatok).
- A családi beszélgetés (fogadó óra, családlátogatás) résztvevőinek aláírásai.

A tanköteles gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvétele engedélyezéséhez - a szülő kérésére - az Oktatási Hivatalhoz benyújtandó szülői kérelem mellékletét képezheti az aktuális időszak eredményeit tartalmazó összesítő adatlap. A szülői kérelemhez szükséges információkat óvodánk házirendje tartalmazza.

Célunk:

Pedagógiai tevékenységünkben - a gyermek egyéni képességeinek és fejlődési ütemének figyelembevételével - tudatosan meghatározni, és következetesen elvégezni a fejlesztési

feladatokat, melynek köszönhetően a gyermek, az óvodáskor végére, alkalmassá válik az iskolai életmód megkezdésére.

Alapelveink:

A differenciálás kiindulópontja a gyermekek játékának megfigyelése, kapcsolatai, társas magatartása, verbális képességei, gondolkodása, ismeretei, mozgása, és ezen megfigyelések rögzítése.

Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

A gyermekek tudatos megfigyelése, a differenciált bánásmód érvényesítése, továbblépés elképzelhetetlen része.

Az óvodapedagógusoknak feljegyzéseket kell készíteniük a megfigyelésekről.

Feladataink:

A gyermekek fejlődését **folyamatosan nyomon követjük**, és tapasztalatainkat írásban rögzítjük.

Szükség esetén speciális szakemberek segítségét kérjük, illetve szakvizsgálatokat a gyermek megfelelő fejlesztése érdekében, melyhez pedagógiai véleményt írunk.

Az óvodás gyermek fejlődéséről a **szülőket folyamatosan tájékoztatjuk**, évente legalább 2 alkalommal kötelezően, illetve szükség esetén többször is lehetőségünk van rá, elsősorban személyes konzultáció, fogadóóra keretében, akár online (pl. Meet, Zoom,...) módon is. A gyermek fejlődéséről és a fejlődési napló tartalmáról - a gyermek óvodapedagógusain kívül – csak az óvodavezető részére adhatunk ki tájékoztatást, illetve - indokolt esetben - az óvodavezető engedélyével más személynek is (speciális szakemberek részére, vizsgálatokhoz).

Értelmi, érzelmi, közösségi, anyanyelvi és mozgásfejlődésének eredményét félévenként rögzítjük, kódolós/szöveges formában az alábbiak szerint:

- kiscsoportban a játéktevékenységen keresztül figyeljük az életkori és fejlődési mutatókat (kiinduló állapot rögzítése a pedagógiai hozzáadott érték kimutathatósága érdekében);
- középső csoport első félévéig regisztráljuk, hogy az elmúlt év szokásai hogyan alakulnak a gyermekeknél. Középső csoport második félévétől célirányos megfigyeléssel, fejlettségmérő lapon követjük nyomon a gyermek fejlődését az iskolakezdésig.

A fejlettségmérő lap területei:

I. Fiziológiai jellemzők, II. Szociális képességek, III. Értelmi képességek, IV. Verbális képességek, V. Testi képességek, valamint tartalmazza a kitöltési útmutatót, az anamnézis lapot és a megfigyelési szempontokat.

Fontos, hogy **rendszeresen vezessük, és a szerzett információkat folyamatosan használjuk** munkánk során. A gyermekek fejlesztését szolgáló célokat, eszközöket, módszereket, eredményeket tervszerűen, folyamatosan írásban rögzítjük. A folyamatos feljegyzések tartalmazzák az egyéni differenciált fejlesztés lehetőségeit.

A gyermekek fejlődési naplójához kapcsolódik az **Egyéni fejlesztési terv az SNI/BTMN, valamint a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére.**

Tartalma: a gyermek neve, életkora, csoportja, BNO kódja (ha van), fejleszteni kívánt területek, a fejlesztés tartalma, a fejlesztés módszere, az alkalmazott fejlesztő játékok, a fejlesztés eszközei, a fejlesztés eredményessége, mikor készült a terv és az értékelés, a készítőik neve.

A fejlődési napló részét képezi a gyermek **anamnézis lapja**, mely információkat nyújt az óvodai élet megkezdését megelőző időszakról, a gyermek szokásairól, fejlődéséről, tartós betegségeiről (pl. diabétesz, allergia stb.).

3. Felvételi- és mulasztási napló

A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek **nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére** szolgál. A felvételi és mulasztási naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését.

A felvételi és mulasztási napló tartalmazza:

- a gyermek naplóbeli sorszámát, oktatási azonosító számát, nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja vagy törvényes képviselője nevét, védettségi igazolványának számát
- a felvétel időpontját,
- az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését,
- a szülők napközbeni telefonszámát,
- a megjegyzés rovatot

- sajátos nevelési igényű gyermekek esetén a megjegyzés rovatban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

A gyermekek sorrendjét felvételi időpontjuk határozza meg, azon belül pedig névsorban kell Őket beírni. A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt. Ez áthúzással és a távozás időpontjának beírásával történik, valamint az óvoda kerek bélyegzőjének lenyomata és az óvodavezető aláírása szükséges rá.

Felhasznált irodalom:

- 1) B. Méhes Vera (1993): Az óvónő és az óvodai játék, Calibra Kiadó, Budapest
- 2) Báthory Zoltán és Gyarak F. Frigyes (1982): Pedagógiai kézikönyv, Tankönyvkiadó
- 3) Benedek Kriszta (2008): Játék tér, játék tár, Hagyományok Háza, Budapest, 2008.
- 4) Budainé Balatoni Katalin, Zsótér Boglárka (2012): Húzz húzz engemet! – Családi játszókönyv, Keshphoto Szolgáltató Kft.
- 5) Dobos Edit (2006): Más ez a nap - Ünnepes, jeles napok forgatókönyvekkel, Dinasztia tankönyvkiadó
- 6) Dr. Balázsne Szűcs Judit - Balázsne Szűcs Judit (Szerk.) - Dr. Bíró Antalné - Galléné Falka Éva - Kalmárné Géczi Gabriella - Kifor Lászlóné - Kuhn Gabriella - Porkolábné Balogh Katalin (Szerk.) - Szaitzné Gregorits Anna (Szerk.) (2004): Komplex prevenciós óvodai program – kudarc nélkül az iskolában Trefort Kiadó, Budapest
- 7) Dr. Bucharna Nándorné, Faust Dezsőné, Zadravec Teréz (2005): Néphagyományörzés az óvodában, A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, Budapest
- 8) Dr. Faragó István - Dr. Lénárd Gábor (1993): Nyisd ki ezt a kiskaput
- 9) Dr. Gósy Mária (1989): Beszédészlelés, MTA Nyelvtudományi Intézete
- 10) Dr. Szabó Pál (1984): A játéktól az iskoláig, Kossuth Könyvkiadó, Budapest
- 11) Foltin Jolán – Tarján T. Katalin (2004): Játék és tánc az óvodában (2 db CD melléklettel) Hagyományok Háza
- 12) Gerard Egan (2009): A segítő készségek fejlesztése, ELTE Eötvös Kiadó
- 13) Karácsony Molnár Erika, Tátrai Zsuzsanna (2006): Jeles napok, ünnepi szokások, Planétás Kiadó
- 14) Kovács György – Bakosi Éva (2004, 2005): Óvodapedagógia I., Magánkiadás és Óvodapedagógia II. Magánkiadás
- 15) Kulcsár Mihályné (1990): A tanulási nehézség oldható, Magánkiadvány
- 16) Kulcsár Mihályné (1998): A tanulás öröm is lehet Magánkiadvány
- 17) Kulcsár Mihályné (2014): A tanulás öröm is lehet, Bicske
- 18) Perlai Rezsőné (2014): Az óvodáskor fejlesztő játéka, Flaccus Kiadó
- 19) Zilahi Józsefné (1996): Nevelés az óvodában verssel, mesével, Eötvös József Könyvkiadó
- 20) Zilahi Józsefné (1996): Tavasz, Nyár, Ősz, Tél, Eötvös József Kiadó

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS

Az óvodavezető jóváhagyását követően 2023. február 1-től lép életbe és visszavonásig érvényes. Ezzel egy időben hatályát veszti a 4./2022. verziószámú, 2022.04.21.-én 16./2022.(IV.21.) határozatszámmal elfogadott 261./118.-2022. iktatószámú Lágymányosi Óvoda Pedagógiai Programja.

Az Óvodai Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, évente az elégedettség vizsgálatok eredményeivel (gyermeki, szülői, alkalmazotti), ötévente bevételek vizsgálatával, valamint az intézményi önértékelés keretén belül.

Az óvodapedagógusok szakmai munkaközössége minden nevelési év végén, írásban értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

Az Óvodai Pedagógiai Program módosítása

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet

- Óvodavezető
- A nevelő testület bármely tagja
- Szakmai munkaközösség
- Szülői Szervezet
- Az óvoda fenntartója.

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az óvoda vezetője hagyja jóvá.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Egy – egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- Óvoda fenntartójánál,
- Óvoda irattárában,
- Óvoda honlapján,
- a KIR közzétételi listáján.

A Pedagógiai Program 1 – 1 másolati példányát az irodákban helyezzük el, ahol bárki megnézheti az óvoda nyitvatartási idejében.

Tájékoztatás a pedagógiai programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az óvodavezető, vagy az általa megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a pedagógiai program tartalmáról. Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyermekek szüleinek az óvodavezető, vagy az általa megbízott személy előre egyeztetett időpontban ad tájékoztatást az óvoda pedagógiai programjáról, mely az óvoda honlapján folyamatosan, az irodákban az óvoda nyitva tartása alatt megtekinthető.

A fentiekén túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda vezetőjétől, vezető-helyettesétől és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor feltehet az intézmény vezetőjének, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

Szóbeli érdeklődésre, szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőjére jogosult személyektől.

Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az óvodavezető- helyettesnek címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

Budapest, 2022. december 1.

Karkus Mihályné

Karkus Mihályné
óvodavezető

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

<p>A Pedagógiai Programot készítette: Az intézmény vezetője</p>	<p>Dátum: 2022. 12. 13. Karkus Mihályné Intézményvezető</p>
<p>Az óvoda nevelő munkát segítő alkalmazottai az óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakról a nevelőtestületi elfogadás előtt tájékoztatást kaptak.</p>	<p>Dátum: 2022. 12. 13. Sipos Erika A nevelő munkát segítő alkalmazottak nevében</p>
<p>A Szülői Szervezet, a módosított Pedagógiai Programról magasabb jogszabályban biztosított jogai alapján a nevelőtestületi elfogadás előtt a tájékoztatást megkapta.</p>	<p>Dátum: 2022. 12. 13. Csizmazia Géza Szülői Szervezet nevében</p>
<p>Újbuda Önkormányzata, mint fenntartó a magasabb jogszabályban meghatározott kérdések rendezéséhez a tájékoztatói jogát korlátozás nélkül a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával gyakorolta.</p>	<p>Dátum: 2023. január 24. Fenntartó nevében aláírás P.H.</p>
<p>Az óvoda vezetője az külső egészségfejlesztési és prevenció programok kiválasztásához beszerezte az iskola-egészségügyi szolgálat és az óvodapszichológus véleményét.</p>	<p>Dátum: 2022. 12. 13. Dr. Kutas Katalin iskola-egészségügyi orvos P.H.</p> <p>..... Dr. Lehotkai Nóra iskola-egészségügyi orvos P.H.</p> <p>..... Dr. Nagy Zoltán iskola-egészségügyi orvos P.H.</p> <p>..... Erdei Eszter óvodapszichológus</p> <p>..... Fegyverneki Edit óvodapszichológus</p>

<p>A nevelőtestület magasabb jogszabályban meghatározottak alapján a helyi egészségfejlesztési programot az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el, valamint a diabéteszes gyermekek és az allergiás gyermekek ellátásához kapcsolódó teendők rögzítéséhez beszerezte az iskola-egészségügyi szolgálat támogató véleményét.</p>	<p>Dátum: 2022. 12. 13.</p> <p> Dr. Lehoczky Péter Gábor főigazgató, Szent Kristóf Szakrendelő P.H.</p> <p> Dr. Kutas Katalin iskola-egészségügyi orvos P.H.</p> <p> Dr. Lehotkai Nora iskola-egészségügyi orvos P.H.</p> <p> Dr. Nagy Zoltán iskola-egészségügyi orvos P.H.</p>
<p>A Pedagógiai Programot az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében véleményezte, szakmai javaslatait a Pedagógiai Program elfogadása előtt megtette.</p>	<p>Dátum: 2022. 12. 13.</p> <p> Bardonné Angyal Zsuzsanna szakmai munkaközösség-vezető</p>
<p>Az óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület döntési hatáskörében elfogadta.</p>	<p>Dátum: 2022. 12. 13.</p> <p> Juhász Tünde Nevelőtestület nevében</p>
<p>Pedagógiai Programot az óvoda vezetője magasabb jogszabályban meghatározottak alapján jóváhagyta.</p>	<p>Dátum: 2022. 12. 13.</p> <p> Karkus Mihályné óvodavezető P.H.</p>

Lágymányosi Óvoda
1117 Budapest, Bogdánfy u. 1/b
Tel.: 06-1/365-1249

e-mail: info@lagymanyosiovi.ujbuda.hu
<https://lagymanyosiovi.ujbuda.hu/>

Telephelyek:

Újbudai Csicsergő Óvoda Telephely
1117 Budapest, Siroki u. 6.
Tel.: 06-1/209-5825

Újbudai Nyitnikék Óvoda Telephely
1114 Budapest, Kanizsai u. 17-25.
Tel.: 06-1/209-9187

Intézményvezetői nyilatkozat

Az intézmény felelős vezetőjeként Karkus Mihályné nyilatkozom, hogy a Lágymányosi Óvoda (székhely: 1117 Budapest, Bogdánfy u. 1/b.) működését meghatározó PEDAGÓGIAI PROGRAM a jogszabályokban megfogalmazott jogok, köteleességek érvényesülésének intézményi helyi gyakorlatát tartalmazó belső szabályzó, melynek rendelkezései a fenntartóra, a működtetőre a dokumentum módosításával, 2023. február 01-jei hatályba lépéssel – a 146/2022. (VI.23.) XI.ÖK. határozatban és a XV- 70/39 (2022) iktatószámon nyilvántartott az anafilaxiás sokk intézményi megelőzése érdekében tett fenntartói hosszú távú elköteleződésben foglaltakon túl – többletkötelezettséget nem ró a fenntartóra.

Budapest, 2022. december 12.

Tisztelettel:

Karkus Mihályné
intézményvezető

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata
POLGÁRMESTER
1113 Budapest, Bocskai út 39-41.

Ügyiratszám: XV- 70 /39 /2022

Tárgy: Hosszú távú fenntartói elköteleződés az anafilaxiás sokk intézményi megelőzése érdekében tett intézkedésekhez

**Valamennyi önkormányzati fenntartású
köznevelési intézmény vezetője**
részére

Tisztelt Intézményvezető Asszony!

A gyermekeink életének és egészségének védelmében, az anafilaxiás sokk lehetséges tragikus végkimenetelének elkerülésére Újbuda Önkormányzata is megtette a szükséges lépéseket.

A téma fontosságára tekintettel haladéktalanul biztosítottuk a költségvetési keretet az anafilaxiás sokk elkerülését célzó ellátáshoz. Megszerveztük és lebonyolítottuk az allergiás sokk megismerését és kezelését segítő szakirányú képzéseket. Valamennyi kerületi köznevelési intézménybe kiszállításra kerültek a megfelelő dóziszú EpiPen Junior injekciók.

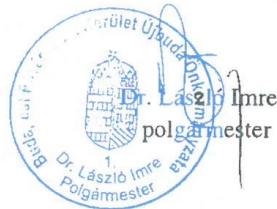
Újbuda Önkormányzata a jövőben is folyamatosan biztosítani kívánja óvodai feladatellátási-helyenként a 2 db - allergiás sokk kezelésére használható - injekciót, illetőleg felhasználás esetén annak pótlását, lejáratkor azok cseréjét, valamint a szakirányú képzések szervezését.

Köszönöm, mind az Önök, mind munkatársaik gyermekeinkért végzett lelkiismeretes munkáját. Egyben kérem együttműködésüket az óvodás korú gyermekek körében tapasztalható allergiás reakciók eredményes kezeléséhez, melyhez elengedhetetlen a dolgozók és a szülők számára is átlátható intézményi eljárásrend kialakítása, a kapcsolódó tartalmak rögzítése óvodájuk alapidokumentumaiban.

Megítélésem szerint, a fenti feltételek biztosítása és a szakemberek részéről a megfelelő odafigyelés, kerületünkben lehetővé teszi, hogy a családok biztonságban érezhessék gyermekeiket óvodáinkban.

Budapest, 2022. október 10.

P.H.

**Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata
Képviselő-testülete**

Iktatószám: I-154-8/2022.

K i v o n a t

a Képviselő-testület 2022. június 23-i rendes,
nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

A NAPIREND 3./ PONTJA: **Önkormányzati fenntartásban lévő óvodák
Pedagógiai Programja, Szervezeti és Működési
Szabályzata, valamint Házirendje módosításának
fenntartói tájékoztatásra és egyetértésre való
felterjesztése**
Előterjesztő: Bakai-Nagy Zita alpolgármester

146/2022. (VI. 23.) XI.ÖK határozat

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda
Önkormányzata Képviselő-testülete

21 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás
nélkül úgy határozott, hogy

...

- c) - az Albertfalvai Óvoda (1116 Budapest,
Ezüstfenyő tér 1.),
- a Dél-Kelenföldi Óvoda (1119
Budapest, Lecke u. 15-19.),
- az Észak-Kelenföldi Óvoda (1119
Budapest, Tétényi út 46-48.),
- a Gazdagréti Óvoda Kindergarten in
Gazdagrét (1118 Budapest, Csíkihegyek
u. 11.),
- a Kelenvölgy-Örmezei Óvoda
Kindergarten in Kelenvölgy-Örmező
(1112 Budapest, Neszmélyi út 22-24.),
- a Lágymányosi Óvoda (1117 Budapest,
Bogdánfy u. 1/b),
- a Sasadi Óvoda (1118 Budapest, Dayka
Gábor u. 4/b) és
- a Szentimrevárosi Óvoda (1113
Budapest, Badacsonyi u. 20-22.)
legkésőbb 2022. augusztus 31-éig
kihirdetésre kerülő és 2022. szeptember
1-jén hatályba lépő Házirendje 1. számú
Házirendet kiegészítő működési és
egészségügyi eljárások pandémiás

járványhelyzetben függeléke, valamint 2. számú Házirendet kiegészítő működési és egészségügyi eljárások járványügyi készütség idején függeléke tekintetében az igények és lehetőségek figyelembevételével pandémia vagy járványügyi készenlét idején az egészségügyi technikai feltételek biztosításához szükséges költségek tervezéséhez egyetértését adja, és a költségeket szükség szerint az intézmények mindenkori költségvetésében biztosítja. Felkéri a Polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: 2022. augusztus 31.

Felelős: dr. László Imre polgármester

dr. László Imre s. k.
polgármester

Vargáné dr. Kremzner Zsuzsanna s. k.
jegyző

A kivonat hiteles:
Bp., 2022. június 24.

FÜGGELÉK

1.sz. függelék: „Beszéljünk egy nyelven”. A Lágymányosi Óvoda irányelvei az óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezéséhez

2.sz. függelék: A Lágymányosi Óvoda tehetséggondozó programja

Pedagógiai Program 1.sz. függelék:

Székhely: 1117 Budapest, Bogdánfy u. 1/b

Újbudai Csicsergő Óvoda Telephely: 1117 Budapest, Siroki u. 6.

Újbudai Nyitnikék Óvoda Telephely: 1114 Budapest, Kanizsai u. 17-25.

„Beszéljünk egy nyelven”.

A Lágymányosi Óvoda irányelvei

az óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezéséhez

2022.

TARTALOM

<u>I. Bevezető gondolatok</u>	134
<u>A távmunka (Home Office) óvodai bevezetésének létjogosultsága</u>	134
<u>II. Feladatkörök szintjei – ellátandó feladatok</u>	137
<u>III. Az óvodapedagógusi távmunka megszervezésének elvei</u>	138
<u>Humán erőforrás – Feltételek</u>	138
<u>Tárgyi feltételek</u>	138
<u>A távmunka beindítása – szervezési keretek</u>	138
<u>Kapcsolattartás – az óvoda kapcsolatai</u>	140
<u>IV. Az óvodáskorú gyermek tevékenységi formái – Családi nevelés megsegítése különböző tevékenységformák és szakmai tartalmak ajánlásával, az érintettek aktivizálásával és bevonódásuk biztosításával</u>	141
<u>Felhasznált szakmai háttéranyagok:</u>	141

I. Bevezető gondolatok

Ebben az ajánlásban azokat a legfontosabb tudnivalókat gyűjtöttük össze, amelyeket az otthoni munkavégzés bevezetése előtt az óvodapedagógusoknak szervezeti, csoport és az egyének szintjén feltétlenül végig kell gondolkodnia, és amelyekről a munkavégzés során a pedagógusoknak és a szülőknek „egy nyelven kell, hogy beszéljenek.”

Óvodánk a saját pedagógiai program és aktuális éves munkatervi tartalmaikra fókuszálva – hozzáigazítva azt a kialakult helyzethez – szabályozott módon kell, hogy működjenek, és legyenek a családok segítségére. Ugyanakkor lehetőség is ez az időszak a szakmai megújulásra, az intézmények-pedagógusok közötti szakmai együttgondolkodásra, módszertani eszköztárunk bővítésére, a tudatos önfejlődésre.

A nehézségek mellett a pedagógusok és a családok számára új lehetőségeket is tartogathat a hirtelen változás okozta krízishelyzetben bevezetésre kerülő Home Office rendszer, mely a korábban kialakult együttműködési gyakorlatok újragondolását feltételezheti az óvodák, és az óvodahasználó családok részéről egyaránt.

Elvárás, hogy a Home Office-ban dolgozó óvodapedagógusok lehetőségeikhez mérten az infokommunikációs eszközök használatával, online segítség egymást és a családokat, a szakmai és módszertani megújulás és tapasztalatcsere érdekében pedig használják, és/vagy alakítsanak ki új közösségi oldalakat, felületeket is.

A távmunka (Home Office) óvodai bevezetésének létjogosultsága

Óvodán kívüli otthoni munkavégzés (Home Office) során az óvodapedagógus az intézmény székhelyétől, telephelyétől elkülönült helyen, az esetek többségében otthonában, és többnyire információtechnológiai és számítástechnikai eszközökkel végzi az intézmény szabályozó dokumentumaiban rögzített munkafeladatait, melynek eredményeit elektronikusan továbbítja.

Az óvodán kívüli munkarend (Home Office) megszervezésének és bevezetésének létjogosultsága

Jogszályi háttér:

- 40/2020. (III. 11.) Korm. rendelet veszélyhelyzet kihirdetéséről
- 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet Az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről (II.)
- 47/2020. (III.19.) Korm. rendelet a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről

Oktatási Hivatal ajánlása:

Módszertani ajánlás az óvodapedagógusok részére a koronavírus-járványban az óvodai ellátást végző intézmények esetében elrendelt rendkívüli szünetre https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/tavoktatas/koronavirus_ovodai_modszertan_i_ajanlas_03_24.pdf

Az intézmény hatályos szabályozó dokumentumai:

- Pedagógiai Program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házirend

A bevezetésre kerülő távmunka célja: a munkatársakkal, családokkal és a gyermekekkel történő folyamatos kapcsolattartás, ezáltal a szervezeti és az óvodai csoportok kohéziójának megőrzése, a szülői ház támogatása gyermekeik nevelése és fejlesztése során.

Az óvodapedagógusok digitális kompetenciája több oldali megközelítést igényel.

1. Pedagógiai direktíva mellett tudatában van a kisgyermekkor digitális pedagógia módszertan alapvetéseivel és megoldási stratégiáival. Ismeri és használja az adott korosztály számára ajánlatos Web 2.0 alkalmazásokat és felelősségteljesen dönt a különböző korosztályhoz illeszkedő applikációk kiválasztásában, továbbá az óvodai nevelési rendszerbe való adaptáláshoz.
2. Tájékozódik az online normáról, etikáról, törvényes felhasználásról, a digitális etikett, virtuális attitűd, hálózati kommunikáció illemszabályai – példaértékű elsajátításáról tesz tanúságot.
3. Felelősségteljesen használja az internet kínálta lehetőségeket és tiszteletben tartja felhasználóként mások személyiségét online tevékenységével, betartja az online közösségek szokásait, szabályait. Kellőképpen mérlegeli, hogy pedagógusként és magánemberként milyen nyomot hagy az online térben ténykedései és nézetei kinyilvánításával.

Digitális pedagógiai módszertan - Dióhéjban:

Mit? A 3-7 éves korosztály számára fejlesztett programok, applikációk, interaktív tananyagok, Web. 2.0 alkalmazások. Az óvodapedagógus feladata a kínálaton kívüli online tartalmak felkutatása, kipróbálása, kiválogatása és tematizálása!

Miért? Kognitív képességek, pszichikus funkciók, szocializáció fejlesztése, kreativitás, alkotó képesség, művészeti élmények átélése: minden esetben a gyermekek egyéni szükségleteihez igazodva, egyéni utak támogatása.

Mikor? Az óvodai élet napirendjéhez illeszkedve. A feltételek és a napirend tükrében ajánlatos átgondolni, hogy a nap melyik időszakában kínálunk lehetőséget a digitális eszközök használatára.

Mennyi ideig? Maximum 5-től 30 percig terjedően kortól és képességtől függően.

Kivel? Óvodapedagógus, pedagógiai asszisztens, szülő, gyermektárs, testvér.

„Képernyőtudatos család” – Amire a szülőknek is feltétlenül figyelniük kell!

Mindennapjaink átlagos kerékvágásában a visszaszorított képernyőidő fontos intelem minden szülő számára a példaadáshoz, azonban ma ez okafogyottá vált a digitális tananyagok fogadása és befogadása kapcsán. Más értelmet nyer a „képernyőtudatos család” megfogalmazás, de alapjaiban nem változik.

A tudatos és kiegyensúlyozott médiahasználatról több platform is hasznos ajánlásokkal szolgál, melyekből szemezgetve a jelenlegi helyzetre való tekintettel, álljon itt néhány fontosnak ítélt útmutatás a teljesség igénye nélkül:

- Digitális műveltségünk feltérképezése
- Virtuális attitűd minta átadása gyermekeinknek
- Nagyobb figyelem gyermekeink digitális tevékenységére
- Tudatosabb médiahasználatra nevelés
- Új szerepkör a szülők számára: médiamentori tevékenység, ellenőrzés helyett mentorálás
 - Felelős eszközhasználat!
 - Visszaszorított képernyőidő!
 - Közös netes játék a gyermekkel!
- Társas kapcsolatok minősége és mennyisége.

Az óvodavezetők és az óvodapedagógusok többsége már a távmunka bevezetését megelőzően is komoly lépéseket tettek a gyermekek, a családok irányába. Fontos, hogy az óvodai távmunka minden szereplője megtalálja azt az egyensúlyt, mely a feladatok minél egyenletesebb elosztásával nem terheli túl a pedagógusokat, és nem terheli a családokat. A „karantén-kapcsolatfelvétel” javasolt elsődleges kérdéseivel fontos tisztázni a kölcsönös elvárásokat és az együttműködés konkrét lehetőségeit, formáit „Miben várnak segítséget az óvodától?” „Mikor és hogyan tudnánk segíteni?” „Mire lenne leginkább szüksége a családnak a gyermekek nevelését illetően?” „Hogyan képzelik el a szülők az óvoda pótlását ebben a megváltozott helyzetben?” Stb.

Elvárás minden pedagógustól és segítőtől, hogy a családokkal, gyermekekkel való folyamatos kapcsolattartás során szakmai ajánlásaikkal a gyermekek fejlesztésébe vetett hitük mellett kiemelt szerepet kapjon a lelki támogatás. Óvakodjunk tehát attól, hogy „házi feladatot” adjunk, azonban színes tartalmakkal és formában folyamatosan és célirányosan kapjanak a szülők ötleteket, ajánlásokat, amelyekkel változatos tevékenységeket kínálhatnak fel, és adott esetben fejleszthetik gyermekeiket.

Fontos az optimális képernyőidőre való ösztönzés akkor is, ha az ellentmondás ebben a helyzetben szembeűnő. Mégis, óvodás gyermekeinkre vonatkoztatva ebben az átmeneti helyzetben is – bár a szülők közül sokan Home Office-ban dolgoznak, és az iskolás testvérek digitális oktatásban vesznek részt – lehetőség szerint előnyben kell részesítenünk a minimális képernyőidőt igénylő tartalmak megosztását. **Az óvodapedagógusok által megosztásra kerülő digitális tartalmak** családokban történő továbbgondolása (kisfilmek megtekintése, feladatmegoldás, játékok, rajzolóprogramok alkalmazása stb.) során minden esetben a szülők, vagy nagyobb testvér személyes jelenlétét kérjük / igényeljük az óvodapedagógusok.

II. Feladatkörök szintjei – ellátandó feladatok

- **Intézményvezetői feladatok:**
 - **Az új munkaforma beindításának előkészítése:** Tervezési szakasz: Fenntartóval történő egyeztetés, munkatársak bevonódásának biztosítása, a szülők tájékoztatása
 - **A rendszer működtetése:** stratégiai és operatív irányítási feladatok ellátása
 - **Ellenőrzés és értékelés** a működési szabályok és értékelési rendszer alapján
 - **Szükséges korrekciók végrehajtása:** szabályozó dokumentumok, működési gyakorlat aktuális módosításainak koordinálása, ellátása.
- **Vezetői feladatot ellátó óvodapedagógusok feladatai:** óvodavezető-helyettesi feladatok ellátása, a minőségelvű működés támogatása, szakmai munkaközösségek és munkacsoportok irányítása.
- **Óvodapedagógusi feladatok:**
 - A családok támogatása az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, valamint az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megsegítése a szokásostól eltérő formában, többnyire információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközök igénybevételével.
 - A Home Office kialakított munkarendje szerint az intézmény pedagógiai programjára és éves munkatervére alapozott feladatok ellátása (Lásd a saját intézmény aktualizált Pedagógiai Program, Munkaterv, vezetői utasítások, és egyéb tartalmakat).
 - Az online platformok létrehozása a csoportja részére (e-mail, zárt közösségi csoport).

Nevelési területenként készítsenek heti ajánlást a saját óvodai csoportjuknak, amit lehetőség szerint az óvoda webfelületén a saját webcsoportjukban osztanak meg.

- Az ajánlat nyelvezete a szülők számára felsorolásszerű, egyszerű és részletes legyen, lehetőleg idegen- és szakszavaktól mentes, azonban tartalmát illetően feleljen meg az óvodapedagógiai alapvetéseknek.
- **A családok befogadóképességére való tekintettel – idő, hely - célszerű egyszerre kevés feladattal, ötlettel megkínálni a családokat/gyermeket. A tevékenységekbe való elmélyülést és megvalósítást nagyobb siker övezi majd.**
- Képek és fotók megjelenítése megkönnyíti a szülő és gyermek számára a feldolgozást. Fontos a GDPR szabályok betartása.
- Az óvodapedagógus saját döntése szerint videó ajánlást is készíthet!
- A szülőktől kapott visszajelzéseket – az adott csoport által meghatározott kommunikációs csatornán – örömmel és szívesen fogadják az óvodapedagógusok.
- Az óvodapedagógus a zárt óvodai csoport levelező rendszerén keresztül a gyermekek számára írt levéllel teheti még személyesebbé a kapcsolattartást.
- Az óvodapedagógus ajánlja a szülők számára a digitális tevékenységekhez linkeket, appokat, Web.20 alkalmazásokat a digitális etikett és a digitális pedagógiai módszertan elvei szerint.

III. Az óvodapedagógusi távmunka megszervezésének elvei

Humán erőforrás – Feltételek

- A nevelőmunka középpontjában változatlanul és hangsúlyosan a gyermek áll.
- Kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek virtuális jelenléte fontos feltétele a távmunkában ellátható óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a szülők és a gyermek számára.
- Lehetőség szerint egyenletes terhelés mellett az óvodapedagógusok összehangolt munkájukkal hozzá kell, hogy járuljanak a távmunkában ellátandó óvodai nevelés eredményességéhez.
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése, valamint szükség szerint a családok és az óvodapedagógusok mentális megsegítése a Home Office-ban történő munkavégzés során is speciálisan képzett szakember/szakemberek közreműködését igényli/igényelheti. Az óvodában dolgozó segítő szakemberek (logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, óvodapszichológus, szociális segítő stb.) is online folytatják fejlesztő munkájukat.
- A nem magyar anyanyelvű gyermekeket is nevelő óvodában dolgozó óvodapedagógusoknak – kompetenciáik és lehetőségeik függvényében – lehetőséget kell teremteni, hogy a szülők és gyermekeik irányába eljussanak a különböző információk és szakmai tartalmak.

Tárgyi feltételek

- Távmunkában azok az óvodapedagógusok foglalkoztathatók, akik rendelkeznek saját, vagy lehetőség szerint az intézmény infrastruktúráját képező és használható, a feladatellátás szempontjából szükséges készségekkel és képességgel, azaz, a munkavégzéshez nélkülözhetetlen digitális eszközökkel, azok használhatóságával, és megfelelő informatikai kompetenciákkal. Ilyen készségek lehetnek pld.: számítógép, laptop, internet hozzáférés, okostelefon, Facebook profil, Messenger mobilalkalmazás, Viber mobilalkalmazás, Skype, Gmail e-mail levelezőcím, korlátlan telefonhasználat előfizetés stb. A felsorolt (és azokon túl még számos) készségek mindegyike, és egy-egy intézményen belül az alkalmazások meghatározása – a lehetőségek függvényében – nem feltétlenül kell, hogy azonos legyen.
- A szülőkkel történő kapcsolatfelvétel első lépései között szükséges felmérni és megállapodni abban, hogy a kapcsolattartásnak milyen közös lehetőségei vannak, vagy lehetnek.
- A munkavégzés helyszínét képező otthoni munkaterületet úgy kell kialakítani és használni, hogy az a kényelmi szempontokon túl minden tekintetben megfeleljen a munkavédelmi előírásoknak is.
- A szülők figyelmét fel kell hívni arra, hogy gyermekeik otthoni környezetét – akár csak rövid időszakokra is – oly módon célszerű kialakítani, hogy az megfelelően szolgálja a biztonságot, kényelmet, megfeleljen testméreteiknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, és tegyék lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését is.
- Amennyiben indokolt és szükséges, bizonyos időszakokban az intézmény épületeibe történő munkavégzésre is lehetőség van.

A távmunka beindítása – szervezési keretek

Az óvodapedagógusok napi munkarendjének kialakítását rugalmasan értelmezve, azonban a hatékony időgazdálkodás érdekében mégis, egyfajta mederbe terelten célszerű kialakítani az alábbiak szerint javasolt ütemezéssel:

8:00 – 12:00 óra között (4 óra időtartam):

- Nevelő-oktató munka tervezése, értékelése (tanulási és nevelési tervek, gyermekek fejlődésállapotának értékelése, munkatervi feladatok kivitelezése, pedagógiai portfólió készítése stb.).
- Elsősorban ebben az időszakban kerül sor a családok számára készített segítő tartalmak elkészítésére és elektronikus megosztására.
- Elektronikus kapcsolattartás vagy rendelkezésre állás a munkatársakkal.

15:00 – 17:00 óra között (2 óra időtartam):

- Elektronikus kapcsolattartás a családokkal: gyermekekkel, szülőkkel, illetve igény szerint rendelkezésre állás.
- Elsősorban ebben az időszakban kerülhet sor a családok számára készített segítő tartalmakkal kapcsolatos megbeszélésekre, az esetleges visszacsatolások fogadására vagy kezdeményezésére, előzetes egyeztetés szerint a gyermekek fejlődésállapotát visszacsatoló családi beszélgetésekre (fogadóóra), a szülők és a gyermekek által kezdeményezett különböző kommunikációs helyzetekre.

A kötött munkaidő további időtartamában (2 óra):

- egészségvédelem,
- mentálhigiénés töltékezés,
- szakmai töltékezés.

Javasoljuk az óvodapedagógusoknak, hogy **a szülők igényei alapján**, segítsék az otthoni heti és napirend kialakítását, illetve gyakorlatát. Egy jó napirendet a családban is a folyamatosság és rugalmasság kell, hogy jellemezze, melyet a családban a szülők alakítanak ki. Rugalmasan kezelve bár, de tudatosítsák gyermekeikben hogy a nap mely szakában, mikor kerül sor az óvodapedagógusok által javasolt játék- és egyéb tevékenységekre, valamint az óvodapedagógusokkal, vagy az irányításukkal virtuális környezetbe szervezett csoport szintű találkozókra, beszélgetésekre, egyéb programokra. Fontos felhívni a szülők figyelmét arra, hogy biztosítsák a javasolt tevékenységekhez szükséges feltételeket, és amennyiben szükséges személyes jelenlétükkel is támogassák gyermekeiket, lehetőség szerint vonják be a kisebb vagy nagyobb testvért/testvéreket, elősegítve ezzel is a különböző képességek fejlesztését, fejlődését, a szocializációt.

Az óvodapedagógusok adjanak tanácsot a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására, erősítve a szülőknél a játék kitüntetett szerepét, és annak személyiségfejlesztő lehetőségeit, illetve hatásait. A szülők kapjanak tanácsot a tekintetben is, hogy kötött formában a különböző tevékenységeket 5 – 35 perc időtartamra tervezzék a gyermekek életkori sajátosságai függvényében.

Az óvodai nevelés-tanítás tervezése és értékelése a kialakult intézményi gyakorlatnak megfelelő kötelező dokumentumokban, azaz a csoportnaplókban, valamint a gyermekek megismerését rögzítő tapasztalatokat és az egyes gyermekek fejleszthetőségének terveit az óvodák nevelőtestülete által korábban jóváhagyott fejlődési naplókban kerülnek dokumentálásra.

A tervezési és értékelési feladatok ellátása során az óvodapedagógusok és a munkájukat segítő szakemberek együttgondolkodására és együttműködésére a Home Office időszakában fokozottabb mértékben kell, hogy sor kerüljön. Ennek rendszerét a bevezetés első szakaszában (kb. két hét) célszerű végig gondolni és kialakítani, kipróbálni.

A munkavégzéshez szükséges tanügyigazgatási dokumentumok (és más eszközök is) vezetői engedéllyel, az átvételt igazoló aláírást követően vihetők ki az intézmény területéről, fokozott gondot fordítva és felelősséget vállalva az adatvédelmi (GDPR) elvárásoknak.

A tervezett nevelési-tanulási tartalmak – kiemelt hangsúlyt helyezve a műveltségterületekre, az adott témákhoz kapcsolódóan a célokra, valamint a javasolt módszerekre és eszközökre – a szülők számára is értelmezhető, illetve a szülők és gyermekek számára kivitelezhető módon, a meghatározott formában kerüljön átküldésre emailben/egyéb online felületeken, valamint az óvoda email címére is, hetente (a távmunka alátámasztásának dokumentálása).

Kapcsolattartás – az óvoda kapcsolatai

Abból kell kiindulnunk, hogy a nevelés elsődleges színtere a család, melyet az Óvodai nevelés országos alapprogramja is közvetít. Az óvodapedagógusok egyrészt a pedagógiai programjaik és pedagógiai gyakorlatuk fényében, másrészt a családok igényeire alapozottan segíthetik meg a gyermeki személyiség kibontakozását, fejlődését.

Az óvodának továbbra is elsődleges célja – bár alapvetően az eddigi együttműködés kevésbé gyakorolt formáiban – hogy a szülők számára nyújtott nevelési tartalmakkal kiegészítse a család nevelési gyakorlatát, és ez által szolgálja a családdal együtt a gyermek fejlődését.

A család együttműködési hajlandósága vagy képessége, valamint az együttnevelés eredményessége az új gyakorlat során korábban, és egyértelműen válhat érzékelhetővé. A szülő dönthet, hogy ebbe bekapcsolódik, együttműködik, élni kíván-e a felkínált lehetőséggel. Minden bizonnyal azonban, számos családban adódhatnak olyan körülmények, amely a digitális kommunikációt és együttműködést kevésbé, vagy egyáltalán nem tudják felvállalni. Ebben az esetben célszerűnek látszik és javasolt, hogy az óvodapedagógusok a szociális segítő, vagy egyéb más külső segítséget vesznek igénybe.

Az együttműködés formái a digitális környezet nyújtotta lehetőségek és a pedagógus kompetenciák függvényében változatosak lehetnek, a virtuális kapcsolattól az online „rendezvényekig” magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvodavezetés, az óvodapedagógusok, illetve a családok teremtenek meg. A kapcsolattartás minőségének emelése érdekében javasolt az egymástól tanulás e területen is.

A nevelőtestület tagjai folyamatosan konzultáljanak egymással annak érdekében, hogy az egy intézményen belül dolgozó óvodapedagógusok hasonló felépítéssel, a gyermekek számára változatos tevékenységeket biztosító, a szülők számára pedig teljesíthető mennyiségű és könnyen értelmezhető segítő tartalmak megosztására kerüljön sor.

Szükség esetén a szülők emailben kérhetnek időpontot az óvoda vezetésétől online megbeszélésére.

A szülőkkel és munkatársakkal való kapcsolattartásban javasoljuk a google alkalmazásait, valamint zárt közösségi csoportok létrehozását, alkalmazását, az adatvédelem szempontjából biztonságos csatornákat.

A társintézményekkel való együttműködés tartalmait és formáit a kialakult hagyományok és az aktuális helyzet mérlegelésével egyidejűleg, szükség esetén alkalmazzuk: email, telefon.

IV. Az óvodáskorú gyermek tevékenységi formái – Családi nevelés megsegítése különböző tevékenységformák és szakmai tartalmak ajánlásával, az érintettek aktivizálásával és bevonódásuk biztosításával

„Az óvodapedagógusok a szülők számára, a gyermek személyiségét, érdeklődését és egyéni képességeit ismerve ajánlhatnak olyan játékos tevékenységformákat, élményszerzési lehetőségeket, amelyeket a szülők gyermekükkel együtt otthonaikban is megvalósíthatnak. Az óvodapedagógusok infokommunikációs eszközök használatával online nyújtsanak segítséget és támogatást a szülők részére. Javasolt, hogy az óvodapedagógusok– amennyiben a gyakorlatban online közösségi felületen is kommunikálnak a szülőkkel – jelöljék meg azokat az interneten elérhető információforrásokat is, amelyeken a szülők a közös és élmény teli otthoni hasznos tevékenységekhez, együttjátáshoz a támogató segédanyagokat elérhetik”.

(Oktatási Hivatal: Módszertani ajánlás)

Az óvodapedagógusok a szülőkkel közösen kialakított platformon továbbítják az adott heti tematikus tevékenység javaslatokat (a Pedagógiai Programunkban megfogalmazott tevékenységformák alapján), melyeket a szülők és a gyermekek közösen megvalósíthatnak (mellékelve a forma javaslat).

A Mozgásszervi Prevenciós Torna Szakmai Centrum mozgásfejlesztő javaslatait óvodánk honlapján megtalálhatóak.

Felhasznált szakmai háttéranyagok:

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Oktatási Hivatal ajánlása: Módszertani ajánlás az óvodapedagógusok részére a koronavírus-járványban az óvodai ellátást végző intézmények esetében elrendelt rendkívüli szünetre
- Oktatási Hivatal Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ. Szakmai tájékoztató óvodáknak - online pedagógiai tevékenység
- Mód-Szer-Tár óvodapedagógiai szakmai tartalmak: www.mod-szer-tar.hu
 - Hasznos praktikák a Mód-Szer-Tár-ból
 - Óvodapedagógusok és családok támogatása segítő szakemberek bevonásával
 - Óvodán kívüli óvodai nevelés megszervezése a koronavírus-járvány idején

Pedagógiai Program 2.sz. függelék:

Székhely: 1117 Budapest, Bogdánfy u. 1/b

Újbudai Csicsergő Óvoda Telephely: 1117 Budapest, Siroki u. 6.

Újbudai Nyitnikék Óvoda Telephely: 1114 Budapest, Kanizsai u. 17-25.

A Lágymányosi Óvoda tehetséggondozó programja

2022.

TARTALOM

<u>1. A Pedagógiai Programban meghatározott célok és feladatok</u>	143
<u>1.1 Tehetségnevelésünk elméleti alapjai</u>	144
<u>1.2 A tehetségműhelyek működtetése</u>	145
<u>2. Tehetségigéretes felfedezése, bevonása, és a műhelymunka hatásának elemzése</u> 145	
<u>2.1. Felfedezés, azonosítás</u>	145
<u>2.2. Tehetségigéretes bevonása</u>	146
<u>2.3. A tehetségfejlesztés módszerei</u>	147
<u>2.4. A gondozóműhelyek hatásvizsgálata</u>	147
<u>3. Ajánlott irodalom a tehetségnevelésben résztvevő műhelyvezetőknek</u>	148
<u>Megfigyelési szempontok a gyermek érdeklődési területének megállapításához</u>	149

A 2011. évi CXC törvény kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetségnevelés.

A törvény a köznevelésről az alábbi módon határozza meg a tehetséges gyermek fogalmát:

14. "kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség".

35. „A pedagógus kötelességei és jogai

c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat”

„A tehetségnevelés kereteit a Nemzeti Tehetség Program jelöli ki, amelyet a Nemzeti Tehetség Alap támogat. A Nemzeti Tehetség Program és Alap az oktatásért felelős miniszter irányítása alatt, jogszabályban foglaltak szerint működik. A Nemzeti Tehetség Program elvárt célokat jelölhet ki a köznevelési intézmények számára, és tartalmazza a feladatok finanszírozásának módját is.”

1. A Pedagógiai Programban meghatározott célok és feladatok

Pedagógiai Programunkban meghatározott célunk, hogy a tehetségigéretes gyermekek megfelelő figyelemmel, elegendő terheléssel, kibontakoztathassák különleges képességeiket.

Feladataink:

- a pedagógusok az adott gyermek **különleges tehetségének felismerésével** biztosítsanak minél több alkalmat képességeinek megmutatására,
- a tehetséges gyermekek számára **differenciált, nehezebb, komplex kihívások teremtésével** saját erősségük fejlesztésére törekvés,
- **szülők tájékoztatása**, szakemberek segítségével speciális területek külön fejlesztési lehetőségek felkutatása,
- **egészséges személyiség fejlesztése**, a tehetség feldolgozása a közösség irányában (egészséges önbizalom, de nem önhittség).

Sikerkritériumok:

- tehetséges gyermekeink tehetségük irányának megfelelően differenciált többlettel indulhatnak a kiteljesedés felé,
- tehetséges gyermekeink tehetséges oldalukat megmutatják, személyiségük egészségesen fejlődik,

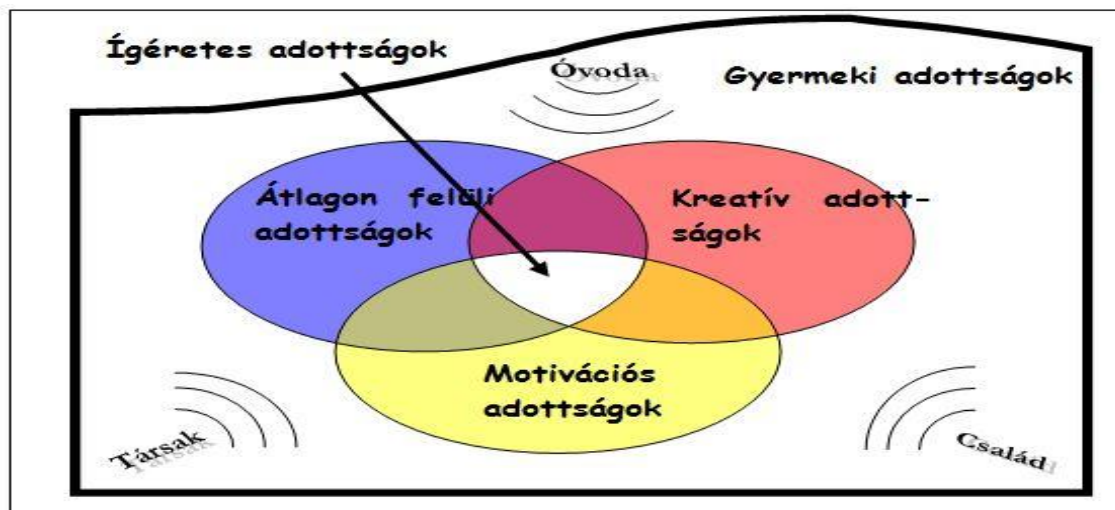
- tehetséges gyermekeink tehetségüket egészséges önbizalommal élik meg, nem érzik magukat kívülállónak tehetségük folytán,
- tehetséges gyermekeink tehetségüket kamatoztatni tudják.

Intézményünkben fontosnak ítéljük a tehetséggondozásban részt vállaló óvodapedagógusok ilyen irányú szakmai támogatását továbbképzés, és jó gyakorlatot mutató óvodákból történő kollégák meghívásával tudásmegosztás igénybevételével.

1.1 Tehetséggondozásunk elméleti alapjai

Az óvodás korosztály tehetséggondozása megkülönböztetett, és speciális helyzetet élvez az általános nevelőmunkában. Ebből fakadóan a legfontosabb feladat a tehetségígéreték személyiségjellemzőinek olyan átgondolása, mely adekvát egy adott intézményben kialakítandó fejlesztő-gondozó munkához.

A Mönks és Renzulli modell alapján építkező ábra (1. ábra) azt fejt ki, hogy a gyermeki adottságok közül melyek azok, amelyeket az óvodai tehetséggondozás során kiemelünk, ígéretesnek tekintünk.

1. ábra: Tehetségígéreték gondozásának területei az óvodában

Ennek értelmében,

- ha egy gyermek valamely adottsága az átlagosnál lényegesen jobb, és ezen a területen végzett tevékenységek során a gyermek egyértelműen kreativitást és motivációt mutat, akkor esetében tehetségígéretről beszélünk, továbbá
- kibontakozásának nélkülözhetetlen katalizátorai az óvoda, a család, és a társak.

Az intézményünkben létrehozható tehetségműhelyek kialakításánál Howard Gardner (amerikai pszichológus és intelligencia-kutató) által felállított modell képességterületeit, és a hozzájuk rendelhető óvodai tevékenységterületeket vesszük figyelembe:

1. **Nyelvi** tehetségterület: meseműhelyek, anyanyelvi képességfejlesztő játékműhelyek, nemzetiségi nyelvi műhelyek
2. **Zenei** tehetségterület: énekes, ritmusos, hangszeres, zenei képességfejlesztő műhelyek
3. **Térbeli-vizuális** tehetségterület: képalkotással, plasztikai munkával, kézimunkákkal foglalkozó, műhelyek (népi kismesterségek, barkácsolás stb.)
4. **Testi-kinesztetikus** tehetségterület: mozgásos tevékenységműhelyek, népi játékok, tánccház programok
5. **Logikai-matematikai** tehetségterület: logikai játékműhelyek, kreatív műhelyek, környezetünk felfedezésének műhelyei (Nem szűken csak a természeti környezetre értendő!)

6. **Interperszonális** tehetségterület (szociális, érzelmi intelligencia)
7. **Intrapersonális** tehetségterület (személyiségfejlesztés, önismeret)

E képességterületek mindegyike szervesen beépül az óvodai tevékenységeinkbe is csakúgy, mint a differenciálást, és egyéni bánásmódot igénylő nevelői ráhatás a társas kapcsolatok alakítására, az önfejlesztő-önmegismerő képességek fejlesztésére vagy az önérvényesítés támogatására.

1.2 A tehetségműhelyek működtetése

A tehetséggondozás tekintetében az 1-5 pontokban megnevezett területekhez rendelődő műhelyeket óvodánk óvodapedagógusai, míg az utóbbi két tehetségterülethez (interperszonális/ intrapersonális) tartozó műhelyeket óvodánk pszichológusa vezeti.

A tehetségek gondozását az iskolakezdést megelőző évben, nagycsoportos gyermekek részére biztosítjuk.

A műhelymunka, az **interperszonális és intrapersonális** területeken **3-5 fővel**, a **többi területen 5-10 fővel** maximalizált **kiscsoportokban** zajlik, a hatékonyság támogatottsága érdekében (differenciált feladatok, esélyegyenlőség, megfigyelhetőség).

Óvodai tehetségműhelyeink programja a **teljes nevelési évet átfogja. 30 órás tervezett, szervezett tevékenység.**

A különböző tehetségterületekhez rendelődő műhelyeket a műhelyvezető pedagógusok a munkanapok tekintetében **elosztják egymás között meghatározva a foglalkoztatás helyét is.** A létrejött hetirend a gyermekek és családok szempontjából történő követhetőség miatt állandóságot mutatnak.

A műhelymunka **ideje 13-14 óra** közötti időszakot öleli fel, mely időpont biztosítja a gyermekek ebéd utáni megpihenését, és a foglalkoztatásra történő újra-aktiválhatóságát.

2. Tehetségígéretek felfedezése, beválogatása, és a műhelymunka hatásának elemzése

2.1. Felfedezés, azonosítás

„Az óvoda a közoktatás olyan intézménye, ahol a pedagógus folyamatosan együtt él a gyerekekkel, és együtt tevékenykedik velük. Ez az előnyös helyzet kiváló lehetőséget ad a gyermekek folyamatos megfigyeléséhez. A csoportot vezető óvodapedagógusok egy gyermek óvodába kerülésének pillanatától elkezdhetik ezeket a célzott megfigyeléseket.” (Nagy Jenőné, 2012)

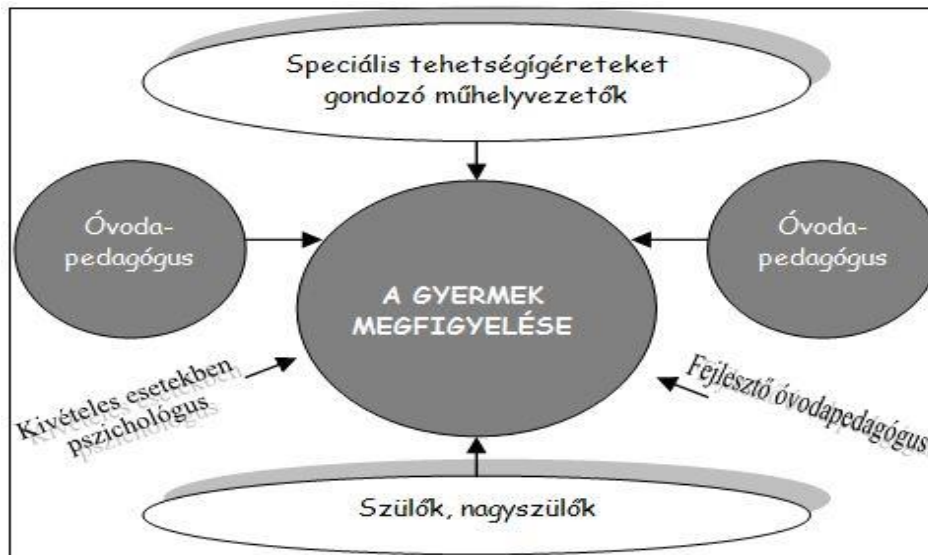
A gyermekek fejlődésének, megnyilatkozásainak követésénél felfedezett erősségeket a pedagógusok az egyéni fejlődési naplókban rögzítik.

4 éves kortól kezdve az egyértelműen azonosított tehetségterületeken az óvodapedagógusok elindíthatják az egyéni fejlesztéseket a gyermek saját csoportközösségében, játékba és célzott kezdeményezésekbe integráltan.

A tehetségazonosítás akkor lesz sikeres, ha minden gyermek erős oldalait, jó és főképpen átlagon felüli adottságait ki tudjuk mutatni. Különös figyelmet érdemel, hogy egy gyermek gyenge pontjait is felmérjük kutatva azokat az elmaradásokat, amelyek gátolják őt az átlagon felüli képességeinek kibontakozásában.

Ezt, az egyéni bánásmódot igénylő pedagógiai feladatot a gyermek óvodapedagógusa végzi a csoportközösségben.

A tehetségígéretek felfedezésének, és gondozásának folyamatában szükségesen szereplő személyekről mutat összefoglalást a **2. ábra.**

2. ábra: a tehetséggondozás folyamatában résztvevő szereplők

Kivételes képességű gyerekek tulajdonságai:

Átlagon felüli adottságok: gazdag szókincs, szokatlan kifejezések használata, sokat kérdez, fejlett a hosszú és rövid távú memória, gyors gondolkodó, gyors felfogóképességű, szokatlan részletező észlelés, ráérez az összefüggésekre, probléma-megoldó, kiváló megfigyelő.

Motivációs adottságai: érzékeny, gazdag érzelemléviága van, nyitott a világra, határozott, bátor, kitartó, a flow érzés elvárásolja, kudarctűrő, sikerélmény-éhség jellemzi, magához vonzza a társait, fáradhatatlan, nagy teherbírású, egyedül szeret dolgozni, jó humorérzéke van, „üres” helyzeteket értelmes tevékenységekkel kitölti, önálló, nem függ másoktól, elmélyülésre képes és különösen vonzódik egy-egy tevékenységekhez.

Kreatív adottságra jellemző, hogy a gyermek találékony, új dolgokat fedez fel, nem tanul, hanem rátalál dolgokra, alkotási vágy buzog benne, gazdag, élénk a fantáziája, rugalmas, eredeti megoldásokra képes, sok ötlete van, problémamegoldó, ötleteit részletesen kidolgozza

2.2. Tehetségigéretek beválogatása

Az óvodai gondozóműhelyekbe **a gyerekek beválogatása 5 éves kortól kezdődik.** A beválogatás a következő nevelési évben várhatóan iskolakezdő gyermekek közösségében zajlik.

A műhelyvezető pedagógusok az óvodapedagógusok megfigyelései, és ajánlásai alapján (a gyermek tehetségterülete) **azonosítják,** és megismerik az általuk vezetett tehetséggondozó műhely leendő tagjait.

Az óvodapedagógusok ajánlásai alapján **szeptember hónap folyamán kialakulnak az adott nevelési évben adekvát tehetséggondozó csoportok,** melyek száma **(lsd: 1.1 pont),** és taglétszáma nevelési évenként változást mutathat.

A tehetségigéretek **beválogatásának szempontjai:** az átlagon felüli speciális adottságok, kreatív adottságok és a motivációs adottságok mentén zajlik, illetve a Nagy Jenőné által kidolgozott megfigyelési rendszer.

Az óvodai tehetséggondozás rendszeréről mutat összefoglaló képet a **3. ábra.**

Tehetségigéretetek	Tehetségigéretetek felfedezése, azonosítása
	Időtartama: 3-5 éves korig, a gyermekek napi tevékenységeiben
	Végzik: a csoportokban dolgozó óvodapedagógusok
	Speciális műhelyekbe válogatás
	Időpontja: az iskoláskor előtti év, a tevékenység megkezdése előtt legalább egy hónappal.
	Végzik: a műhelyvezetők
	Speciális műhelyek hatásvizsgálata
	Időpontja: folyamatos, és a program befejezésekor
	Végzik és méri: a tehetséggondozó műhelyvezetők, óvodapedagógusok, vezető óvónő és a szülők.

3. ábra: Az óvodai tehetséggondozás rendszere

2.3. A tehetségfejlesztés módszerei

Tartalmi szempontból a tehetséggondozásnak a legfőbb alapelve a gazdagítás (dúsítás). A gazdagítás olyan tehetségfejlesztő munka, mellyel a tehetségigéreteknek adottságaik képességeik ismeretében, folyamatosan többet nyújtunk tehetségük kibontakoztatásához.

A gazdagítás módszerének 4 fajtáját különböztetjük meg (Passow-Balogh, 2007), melyet a műhelyvezetők a tehetségterület és téma tekintetében változatosan használnak fel fejlesztő-gondozó munkájukban:

- A „*tartalmi gazdagítás*” azt jelenti, hogy a fejlesztés anyagát a gyerekekre érzékenyen szerkesztjük meg, figyelembe véve érdeklődésüket, szükségleteiket, s ezeket közben fejlesztjük. Ez elsősorban több információt közvetít a tehetségigéretetek felé.
- A „*feldolgozási képességek gazdagítása*” elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztését jelenti, felfedező, illetve interdiszciplináris tevékenység közben. Döntően az információfeldolgozás hatékony eszközrendszerének kialakítását segíti ez.
- „*Mélységben történő gazdagítás*”. Ennek során több lehetőséget kínálunk a tehetségigéretes gyerekeknek tudásuk és képességeik alkalmazására, mint a többieknek.
- A „*tempóban történő gazdagítás*” a tehetségigéretes gyerekek átlagosnál gyorsabb munkájára épül: ugyanannyi idő alatt többet képesek feldolgozni társaiknál, így kiegészítő elemeket is bevonhatunk a fejlesztési folyamatba.

2.4. A gondozóműhelyek hatásvizsgálata

Óvodai tehetségműhelyeink eredményességét hatásvizsgálattal ellenőrizzük. A hatásvizsgálat célja az eredmények és hiányosságok feltárása a gondozómunka folyamatos fejlődése érdekében. A hatásvizsgálat nélkülözhetetlen eleme a tehetséggondozók által vezetett műhelynapló, ami lehetőséget ad egy adott foglalkozás tematikájának, és a gyermekek egyéni megnyilvánulásainak rögzítésére is.

Az eredményességvizsgálatban a műhelyvezetők, az óvodapedagógusok, a szülők, és a gyermekek véleményezése egyaránt meghatározó csakúgy, mint a nevelési év végén lezajló fejlődésvizsgálat. A fejlődésvizsgálat eredményeit a beválogatás során figyelembe vett, az óvodapedagógusok részéről tett megfigyelésekkel és jellemzésével is összevetjük.

A szülői véleményt személyesen, interjú módszerével gyűjtjük össze.

A gyermekek visszajelzéseit a műhelyt nyitó, és záró, egységesen kialakított rítusok segítségével alkalmanként, valamint a műhelyzáró foglalkozáson (év végén) összefoglaló, egyéni értékelésekből (visszaemlékezések, felidézések) térképezzük fel.

Az elemzés során elének táruuló eredmények, tapasztalatok által feltárt szükséges változtatásokat beépítjük a következő nevelési év tervezetébe.

3. Ajánlott irodalom a tehetséggondozásban résztvevő műhelyvezetőknek

- Nagy Jenőné, 2012: Tehetségígéreték gondozásának elmélete és gyakorlata
- Dr. Balogh László, 2012: Komplex tehetségfejlesztő programok, Didakt Kiadó, Debrecen

A megjelenített ábrák a Nagy Jenőné könyvében találhatóak.

Megfigyelési szempontok a gyermek érdeklődési területének megállapításához valamint a speciális adottságainak felfedezéséhez a Gardneri tehetségterületek figyelembe vételével

Gyermek neve: _____ Csoportja: _____

Kategóriák pontozása: Teljes mértékben jellemző = 5 pont

Általában jellemző = 4 pont

Néha jellemző = 3 pont

Ritkán jellemző = 2 pont

Nem jellemző = 1 pont

Sorszám	Logikai-matematikai Tehetségterület szempontjai	Pontszám
1.	Érdeklődik a logikai játékok iránt	
2.	A konstrukciós játékokban mindig újabb variációkat talál ki	
3.	Kedveli a társasjátékokat	
4.	Emlékezete, képzelete figyelemre méltó	
5.	Vitapartner, erős kritikai érzéke van	
6.	Gyorsan megjegyzi és felidézi a tényeket, információkat	
7.	Humor (nyelvi lelemény) jellemzi	
8.	Gyors megoldó képesség jellemzi	
9.	Ismeretei gazdagok, sokszínűek	
10.	Kreatív a problémamegoldásban	
Összes pontszáma:		

Sorszám	Testi-kinesztetikus tehetségterület Népi mozgásos játékok	Pontszám
1.	A körjátékokat kedveli az óvodában	
2.	Tisztán énekel pentaton jellegű dalokat	
3.	Mozdulatokat szívesen utánoz	
4.	Jó a téri tájékozódása	
5.	Összerendezett mozgású	
6.	Magabiztos a fellépése	
7.	Szívesen vállal szerepet	
8.	Táncos mozdulatokat szívesen kreál	
9.	Kezdeményezi szabad játékban is a társaival a táncos mozdulatokat	
10.	Érdeklődik a népzene, tánc iránt	
Összes pontszáma:		

Sorszám	Testi-kinesztetikus tehetségterület Mozgás	Pontszám
1.	Jó ritmusérzékű, harmonikus mozgású	
2.	Kedveli a mozgást	
3.	Koordinált mozgású	
4.	Jó a téri tájékozódása	
5.	Futásban, kocogásban élen jár	
6.	Egyensúlyérzéke megbízható	
7.	Laza, hajlékony	

Sorszám	Testi-kinesztetikus tehetségterület Mozgás	Pontszám
8.	Jó teherbírású	
9.	Erős, bátor fellépésű	
10	Kedveli a labdajátékokat	
Összes pontszáma:		

Sorszám	Nyelvi tehetségterület Mese, drámajátékok	Pontszám
1.	Gazdag a szókincse	
2.	Kifejező a beszédkészsége	
3.	Szereplési vágy jellemzi	
4.	Bátor, magabiztos fellépésű	
5.	Fantáziadús, képzeletgazdagság jellemzi	
6.	Erős beleélő képességgel rendelkezik	
7.	A tanult meséket élvezetesen elmondja	
8.	Élvezi a drámajátékokat	
9.	Ötletei vannak a mese feldolgozásához	
10	Szeret mondókákat verseket mondani	
Összes pontszáma:		

Sorszám	Térbeli-vizuális tehetségterület	Pontszám
1.	Szárnyaló képzelőerőt mutatnak az alkotásai	
2.	Bátran használja a színeket	
3.	Kitartó az alkotásban	
4.	Biztos eszközhasználata van	
5.	Nyitott az új technikák alkalmazására	
6.	Elmélyülten, hosszú ideig alkot, dolgozik	
7.	Szabad játékban is folyamatosan a rajzos térben tüsténkedik	
8.	Ötletei vannak az alkotás kivitelezéséhez	
9.	Gyönyörködni tud a saját és mások alkotásaiban	
10.	Büszke az alkotásaira	
Összes pontszáma:		

Sorszám	Zenei tehetségterület	Pontszám
1.	Az óvodai zenei tevékenységben kitűnik a zenéhez való viszonya	
2.	Játék közben dudorászik	
3.	A pentaton jellegű dúr hexacord és pentacord hangkészletben tisztán énekel	
4.	Kimondottan szeret énekelni	
5.	Nyitott a dallamjátszó, ritmusjátszó eszközök használatára	
6.	Önállóan kezdeményez énekes játékokat	
7.	Szabad játékban is gyakran kezdeményez zenei képességfejlesztő játékokat	
8.	Ötletei vannak a zenei alkotások kivitelezéséhez	

Sorszám	Zenei tehetségterület	Pontszám
9.	Kitartó a zenei alkotásokban	
10	Szívesen hallgatja az óvónő énekét, hangszeres játékát	
Összes pontszáma:		

Ez a mérőlap Nagy Jenőné: Tehetségigéreték gondozásának elmélete és gyakorlata című könyvének 9. számú melléklete alapján készült

A Lágymányosi Óvoda **Pedagógiai Programját** mellékleteivel és függelékeivel együtt megismertem, az abban foglaltakat magamra nézve kötelezően betartom.

	Név		Munkakör	Alíírás
1	Ács	Erika	dajka	<i>[Handwritten signature]</i>
2	Avar	Ildikó	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
3	Balogh	Éva	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
4	Baloghné Fejes	Szilvia	dajka	<i>[Handwritten signature]</i>
5	Bányai	Anikó	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
6	Bardonné Angyal	Zsuzsanna	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
7	Barócsi	Erika	dajka	<i>[Handwritten signature]</i>
8	Bátori	Flóra	óvodapedagógus	
9	Besnyő	Rita	fejlesztőpedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
10	Borsósné Mészáros	Noémi	fejlesztőpedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
11	Bosánszky	Jánosné	pedagógiai asszisztens	<i>[Handwritten signature]</i>
12	Bozóki	Vendelné	dajka	<i>[Handwritten signature]</i>
13	Csanádi	Márta	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
14	Erdei	Eszter	óvodapszichológus	<i>[Handwritten signature]</i>
15	Fabókné Lapuzsán	Brigitta	dajka	<i>[Handwritten signature]</i>
16	Fauzer	Istvánné	dajka	<i>[Handwritten signature]</i>
17	Fegyverneki	Edit	óvodapszichológus	
18	Fehérmé Cseke	Ildikó	dajka	<i>[Handwritten signature]</i>
19	Forró	Magdolna	konyhai dolgozó	<i>[Handwritten signature]</i>
20	Füleki	Tímea	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
21	Gacsályi	Ivett	konyhai dolgozó	<i>[Handwritten signature]</i>
22	Gajdó	Ilona	óvodatitkár	<i>[Handwritten signature]</i>
23	Gönczöl	Nikolett	dajka	<i>[Handwritten signature]</i>
24	Hanákné Diemer	Mária	pedagógiai asszisztens	<i>[Handwritten signature]</i>
25	Hering	István	kertész	<i>[Handwritten signature]</i>
26	Hinterviserné Ossó	Ágnes	óvodapedagógus	
27	Hiripi	Mónika	dajka	<i>[Handwritten signature]</i>
28	Horváth	Júlia	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
29	Horváthné Fodor	Ilona	óvodapedagógus	
30	Jeneiné Unger	Rita	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
31	Juhász	Tünde	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
32	Karkus	Mihályné	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
33	Karskó	Ildikó	óvodapedagógus	
34	Király	Eszter Virág	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
35	Kisfalvi	Katalin	takarító	<i>[Handwritten signature]</i>
36	Köbli	Luca	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
37	Laczkó	Attila	fejlesztőpedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
38	Magdáné Szabó	Gyöngyi	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
39	Marczellné Bartha	Andrea	óvodapedagógus	<i>[Handwritten signature]</i>
40	Marton	Edina	dajka	<i>[Handwritten signature]</i>
41	Mátyás	Jánosné	takarító	<i>[Handwritten signature]</i>

	Név		Munkakör	Aláírás
42	Mihályiné Imre	Lívia	óvodapedagógus	Mihályiné Imre
43	Mitsui	Ildikó Sakura	óvodapedagógus	Mitsui
44	Móga	Tiborné	óvodapedagógus	Móga Tiborné
45	Molnárné Tóth	Margit	óvodapedagógus	Molnárné Tóth Margit
46	Monori	Kinga	dajka	Monori Kinga
47	Nagy	Erika	óvodapedagógus	Nagy Erika
48	Nagy	Szilvia	óvodapedagógus	Nagy Szilvia
49	Nagy	Judit	óvodapedagógus	Nagy Judit
50	Nagyné Pataki	Katalin	konyhai dolgozó	Nagyné Pataki Katalin
51	Oroszlán	Dóra	óvodapedagógus	Oroszlán Dóra
52	Ötvösné Rebenszki	Andrea	dajka	Ötvösné Rebenszki Andrea
53	Parádi	Andrea	takarító	Parádi Andrea
54	Pasaréti	Gyuláné	óvodapedagógus	Pasaréti Gyuláné
55	Pauer	Bélané	dajka	Pauer Bélané
56	Pintér	Anna	óvodapedagógus	Pintér Anna
57	Rosics	Médea	óvodapedagógus	Rosics Médea
58	Rózsa	Katalin	dajka	Rózsa Katalin
59	Rózsa	Margit	dajka	Rózsa Margit
60	Rózsa	Attila	kertész	Rózsa Attila
61	Sándor	Bianka	óvodapedagógus	Sándor Bianka
62	Schmidtné Bulat	Zsuzsanna	óvodapedagógus	Schmidtné Bulat Zsuzsanna
63	Selyem-Balázs	Antónia	pedagógiai asszisztens	Selyem-Balázs Antónia
64	Sipos	Erika	pedagógiai asszisztens	Sipos Erika
65	Sipos	Veronika	takarító	Sipos Veronika
66	Sütő	Zsuzsanna	óvodaitkár	Sütő Zsuzsanna
67	Szabó	Éva	pedagógiai asszisztens	Szabó Éva
68	Szabó	Norbert	fejlesztőpedagógus	Szabó Norbert
69	Szabó	Tímea	óvodapedagógus	Szabó Tímea
70	Szalay	Gabriella	gyógypedagógus	Szalay Gabriella
71	Takács	Adrienn	pedagógiai asszisztens	Takács Adrienn
72	Tarsoly	Eszter	pedagógiai asszisztens	Tarsoly Eszter
73	Torma	Olivér	kertész	Torma Olivér
74	Tóth	Krisztina	dajka	Tóth Krisztina
75	Túri	Krisztina	óvodapedagógus	Túri Krisztina
76	Vadász	Mónika	fejlesztőpedagógus	Vadász Mónika
77	Vajda	Bencéné	pedagógiai asszisztens	Vajda Bencéné
78	Varga	Attila	óvodapedagógus	Varga Attila
79	Vigháziné Márkus	Tünde	óvodapedagógus	Vigháziné Márkus Tünde
80	Zámbó	Attiláné	dajka	Zámbó Attiláné
81	Zargaran-Prostyák	Erika	óvodaitkár	Zargaran-Prostyák Erika
82	Zsári	Krisztina	pedagógiai asszisztens	Zsári Krisztina

A hiányzó aláírásokat 2023. január 31-ig pótoljuk.
Budapest, 2022. december 16.